Budapest, 1899. Negyedik évfolyam. 344. szám. Szerda, december 13.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 18. | Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. | Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. | Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Vita vagy obstrukció?

Budapest, december 12.

(v.) A kérdés ez: vitát akar-e a függetlenségi párt, vagy obstrukciót? Ha csupán megvitatni akarja a kvótajavaslatot, mondtuk már, hogy akkor jogával él s kötelességét teljesíti. *Vitatkozni* szabad, söt az adott esetben kell is. Országos érdek, söt többet mondunk: valósággal *kormányzati* érdek is, hogy az ellenzék ezt szabadon s alaposan tehesse. A kisebbségnek hangos és eröteljes tiltakozására mostanában igenis szüksége van a nemzetnek; hiszen ha elfojtódnék ez a tiltakozás, Ausztria könnyen kaphatna kedvet, hogy nemsokára megint csavarjon egyet a kvótaprésen. Legyen hát komoly tárgyalás, amelynek során megkapja a maga leckéjét az osztrák kapzsiság. De a komoly tárgyalás ismer és respektál bizonyos határokat a vita módjában s abban az idömennyiségben, amelyet igénybe vesz. Ha az ellenzék csupán arra ügyel, hogy legyen *szónok*, nem pedig arra, hogy legyenek *érvei* s ha beszél még akkor is, amikor már nincsen mondanivalója, akkor beáll az obstrukció állapota.

Ma még nem vagyunk ebben az állapotban, de mintha már kezdenénk közeledni feléje. Ugy látjuk ugyanis, hogy a kisebbség már jobban győzi szónokokkal, mint érvekkel s hallottunk már olyan dikciókat is, amelyekből kiorditott a tartalmatlanság. Amolyan átmeneti fajtáju a helyzet: már nem komoly tanácskozás, de még nem obstrukció. Most érkezett el hát az ideje, hogy a lelkére beszéljünk a függetlenségi pártnak. Kérjen a maga okosságától és lelkiismeretétöl tanácsot, s amit ez a kettö sugall neki, azt tegye. De tovább ennél ne menjen, ha még oly erösen nógatná is a pártszenvedély. Gondolja meg, hogy az obstrukciót a parlamenti mérközésnek rendes fegyverévé tenni nem szabad. Mert ez a fegyver igazán kétélü: nem mindig azt sebzi meg, aki ellen forgatják, hanem megsebzi olykor azt és éppen csakis azt, aki forgatja. Sikere akkor lehet csupán, ha nyilvánvaló jogszegést akar meghiusitani s e vállalkozását rokonszenvével támogatja a közvélemény. De visszafelé sül el, valahányszor a rideg pártérdek nyul hozzá s ez okon nem tudja maga mellett mozgósitani a közakaratot. Jogszegés-e hát a kvótaemelés? A józan ész erre azt feleli, hogy áldozatnak igenis *sulyos áldozat*, de nem ejt csorbát a nemzet közjogain. Alkotmányunk, közszabadságunk, államiságunk jogkörének épsége, nemzeti érzületünk nem áll semmi összefüggésben a kvóta magasságával. A kvótakérdés első sorban *pénzügyi* s aztán *politikai* probléma, tehát jogfosztást nem foglalhat magában. Nem kicsinyeljük mi ezzel a kérdés jelentöségét, hanem csupán a természetét kivánjuk megállapitani. S épp ez a jelleg okozta talán, hogy a függetlenségi párt a nemzeti akaratból nem tudta az obstrukcióra való felhatalmazást kiváltani. Pedig ország-világ a tanunk, hogy elég keservesen erölködött ebben az irányban. Hányszor oszlottak szerte a függetlenségi apostolok, hogy talpra állitsák a tömegek indulatát s toborzó utjukról megannyiszor üres kézzel tértek meg. Hol a fövárosba próbálkoztak, hol a vidéknek legkülönbözöbb pontjain, de bármilyen csábitóan lejtették a kvóta-verbungost, a tömeg csak nem akart seholsem felcsapni. Az ellenzék erre azt mondhatja, hogy alig képzelhetö nagyobb baj ennél az elfásult állapotnál, amelyben a nemzet renyhén várja a feléje zuduló veszedelmet. Mi erröl nem vitatkozunk. Csak konstatálni akarjuk a tényt magát, hogy hiába hordozták szerte az országban a véres kardot, az ellenzéki akció nem kapta meg a közvélemény részéröl a várt támogatást. Nos, ez a tény teszi lehetetlenné az obstrukciót. Ha a parlamenti kisebbség akarata nem korrespondeál a nemzet többségének akaratával, ott az obstrukció nem a megobstruáltakat teszi tönkre, hanem az obstruálókat.

Legyen hát komoly vita, amelyben a kisebbség erélyes ostromot indit a kvótaemelés ellen, de amely kellö idöben ér véget. Karácsonyig alaposan megvitatható a javaslat; ha négyórás ülések mellett nem futja az idövel, meg lehet toldani a parlamenti ülések idötartamát, amennyivel az ellenzék kivánja. De karácsonyra el kell dölni a képviselöházban a javaslat sorsának, különben bajosan lesz belöle törvény ujesztendö napjáig. Pedig az ellenzék nem akadályoz meg a világon semmit, még ha ezt meg tudja is akadályozni. Elöször, mert a kvótaemelés amugy is meglesz, a királyi döntés révén. S másodszor, mert még abban az esetben is, ha a magyar országgyülés a kellö idöben intézi el a javaslatot, az osztrák viszonyok erösen kétségessé teszik, vajjon szentesités alá volna-e bocsátható. Hát ha már el nem kerülhetö az emelés, legalább legyen nyugtunk tiz esztendöre s ne *mi* kényszeritsük ki a királyi arbitriumot, amely egy évnél hosszabb idöre nem terjedhet. S ha már Ausztriának állami züllése amugy is kétségessé teszi a kvótának törvényhozási uton való rendezését, legalább mutassa ki Magyarország felfelé és kifelé, hogy nem ö rajta mult, ha ez a kinos fordulat nem volt elkerülhetö. Szóval, ha már meg kell hoznunk a fájdalmas és terhes áldozatot, legalább ne vágjuk be az utját annak, hogy nemzetünk megkapja azt a politikai ellenszolgáltatást, amelynek jó hasznát fogjuk mindenkor vehetni: a korona háláját s a külföld elismerését. Amazt áldozatkészségünkért, emezt pedig politikai érettségünkért. S mennél vadabb módon fajulnak el Ausztriában a közviszonyok, annál valószinübb, hogy eljö nemsokára az idö, amikor ennek a két erkölcsi tényezönek az értéke felér néhány kvótaszázalékkal. Ismételve mondjuk tehát az ellenzéknek: ne küzdjön rendkivüli fegyverekkel az ellen, amit ugysem lehet többé meghiusitani, — s ne

TÁRCA.

A jó cselekedet.

— A *Budapesti Napló* tárcája. —

Irta: ***Julien Berr de Turique.***

Ugyanazt a kocsit kerülték ki az utcán, igy találkoztak szembe Pierre és Jacques.

— Nini, milyen furcsa véletlen.

— Már hat hónap óta nem láttalak.

— Sietsz?

— Nem.

— Akkor gyere velem a kávéházba egy pohár cognacra.

A két jó barát a legközelebbi kávéházban egy asztalnál megtelepedett. Elegáns ruházatuk arra engedett következtetni, hogy jó módban vannak. Ahogy helyet foglaltak az asztalnál, beszélgetni kezdtek, mindegyikük a maga dolgáról.

— Apropos — mondta Jacques — hisz te bankhivatalnok vagy, adj nekem egy jó tanácsot, örököltem 30.000 frankot és nem tudok mit csinálni vele. Milyen értékpapirokat vásároljak?

Pierre éppen felelni akart s emlékezetében a legutóbbi tőzsdeárfolyamokat forgatta, amikor egyszerre észrevette, hogy társának arca elkedvetlenedik. Jacques ugyanis egy kis embert vett észre, aki az utca tulsó részéröl integetett feléje.

— Mi bajod? — kérdezte Pierre.

Mielött a másik felelhetett volna neki, a kis ember már náluk volt.

Mindjárt beszélgetni is kezdett:

— Nagyon örülök, hogy látom, kedves Jacques, éppen azt akarom kérni öntöl, hogy ... azt hiszem, most jó viszonyok közt van ... nagy szükségem volna ...

Jacques hirtelen közbevágott:

— Igen, igen, tudom, mit akar. A 10.000 frankját akarja, nem feledkeztem meg róla. De higyje el, hogy egy centimeom sincs most, igazán egy centimeom sincs.

Ezvel Pierre felé fordult, mondván:

— Ugy-e barátom, éppen most mondtam, hogy egy centimeom sincs. Elhiheti ...

A kis ember szomoru mozdulatot tett és halkan mondta:

— Hát majd máskor barátom, várni fogok. S baráti kézszoritás után eltávozott.

Pierre csodálkozva bámult Jacquesra:

— Ugy-e nem érted? Azt hiszed, hogy tréfálok ezvel az emberrel. Nos hát légy nyugodt barátom, becsületes ember vagyok. Ez a 10,000 frank, a mivel ennek tartozom és amit még sokáig nem fogok megfizetni, ez a 10,000 frank életemnek legjobb cselekedete.

— Nem értem.

— Nos hogy megértsd, meg fogom magyarázni. Ez az ur, aki most itt járt, igen sokszor jött hozzám hivatalos ügyben. Tetszett nekem a fellépése s mindig szivesen álltam rendelkezésére. Kis idö multán, mintegy viszontszolgálatul meghivott ebédre. Meghivását elfogadtam. A hogy lakásába érkeztem, azonnal karon forgott és a nagy társaságon keresztül egyenesen feleségéhez vezetett ...

— Csinos?

— Nagyon csinos. Kis termetü asszony, fiatal, barna, nagy szemü, rózsás arcu, darázs dereku. Borzasztóan megtetszett.

— De hát mi köze ennek az egész históriához?

— Majd meglátod. A következö héten meglátogattam öket, a mint ez már szokás. Az asszonyka véletlenül egyedül volt. Alkonyatra járt az idö, szóval a hangulat olyan volt, hogy ...

— Ne cifrázd a dolgot, nagyon kivánesivá teszel. Mi történt?

— Az történt, hogy belépett a férj. És azt hiszem, hogy nagyon örülhetek annak, hogy belépett. — Azontul hárman csevegtünk tovább. Ugy beszélt velem, mintha már legalább is tiz év óta volnék barátja. Kijelentette, hogy minden kedden szivesen lát ebédre. Söt azt is megigértette velem, hogy feleségo zsurjain meg fogok jelenni; dicsérte az asszony elött szellemességemet és megmagyarázta, hogy mennyivel különb ember vagyok azoknál a munkátlan, kalandhajhászó uraeskáknál, akik a nagyvilági hölgyek szalónjaiban mindennaposak. Szóval avval a tudattal távoztam onnan, hogy a világ legjobb emberével ismerkedtem meg s áldottam a véletlent, amely nem engedte meg a feleségének, hogy énvelem csalja meg öt.

— És ugy-e, hogy a későbbi csábitásoknak is elejét vedd, megesküdtél, hogy soha többé nem látogatod meg öket?

— Nem. Még pedig azért nem, mert nagyon szerettem a férjet és e mellett éreztem, hogy az asszonyba szerelmes vagyok. Elhatároztam, hogy várni fogok; semmi okom sincs a sietségre. Amikor a férj meglátogatott és beszélgettünk, kitárta elöttem lelkét, ilyenkor mindig azt gondoltam, hogy nem fogom megszakitani

Lapunk mai száma tizenhat oldal.

hiusitsa meg obstrukció utján azt, amiért annyiszor hiába küzdött a magyar nemzet, de amit most talán egy áldozat utján meg lehet számára békés módon szerezni.

A Kiss István eszméi.

— A képviselőház mai üléséből. —

Budapest, december 12.

Künn 12 fokos hideg. A folyosón Kolozsvári *Kiss* István dörzsöli a kezeit:

— Vigye az ördög! A kormány talán meg is köszöni nekem, ha ma jól *befűtök* neki. Hej Kubik, ezt rosszul rendezted, hogy éppen ilyen napra rendeltél ki vezérszónoknak . . .

A folyosó nincs egy véleményen Halas képviselőjével. Dicséri Kubikot, hogy amikor a miniszterelnök elállott a szándékától s igy komoly napra ugy sincsen kilátás, legalább gondoskodott egy kis becsületes szórakozásról. Mert hiszen Kolozsvári Kiss István olyan egyetemes valamit jelent a t. Háznak, mint a régi kuriáknak a naptár. Van abban minden. Humor, móka, önkénytelen bohóság és cum grano salis hasznos tudnivaló is. Az ilyen univerzális szórakoztató pedig elkél minden háznál, még a t. Háznál is.

Bessenyey Ferenc már előre élvez. A fájós lábát sem érzi, ugy táncol végig a folyosón.

— Csak Madarász Imre tudna röviden beszélni!

De *Madarász* Imre nem tud röviden beszélni. Először, mert református pap, másodszor, mert rendeletben kapta, hogy jó hosszan nyujtsa. S aztán utána még az okos *Szmalovszky* Valér is felszólal, mintha csak igazolni akarná, hogy a többségnek nem is olyan kellemetlen a hosszabb kvóta-vita. Okos, becsületes beszédet mond, de az emberek már teli vannak várakozással, hogy Kolozsvári Kiss István fog beszélni. S kinek kellene ilyenkor az okos beszéd?

Madarász Imre keserü gunynyal nézi le a Házat:

— Micsoda fészek! A mókára szomjas s az én komoly beszédemet meg se hallgatja.

Pedig hát téved a tisztelt honatya. Publikumot nem érdemel más beszéd, csak a nagyon komoly, meg a nagyon bolondos. A tisztességes középszernek nincs keletje az üvegtető alatt. S aztán, ha valahol, a t. Házban igazán megszivelik a mondást, hogy minden zsáner jó, csak az unalmas zsáner nem az. Már pedig Madarász Imre mellett mégis csak Kolozsvári *Kiss* István az, aki nem unalmas.

Oh, őt már akkor is körülzsongják, mikor még hallgat.

— Mondják neki:

— Pista bátyánk, valahogy ki ne felejtsd a — *boerokat*!

S Halas képviselője ennivaló komolysággal feleli:

— A boerok derék náció, mert a szabadságért küzd. És beszélek is róluk. De majd csak akkor, ha már kifogytam az — *eszmékből* . . .

Kolozsvári Kiss István tehát eszméket hozott magával. S még hozzá mennyit! Mikor egy óra tájban öt perenyi szünetet kért, még nem beszélt a boerokról. Tehát akkor még nem fogyott ki az „eszmékből." S olyan aranyos eszmék voltak! Egy bokrétára valót izelitőnek érdemes belőlük szedegetni, ámbátor ugy szépek azok az egész beszédben, ahol jobban is szembe ötlenek, mint a mazsolaszemek a tésztában. De nem lehet az egész beszédet kiadni, mert hát Kolozsvári Kiss István néhol tulságosan is komoly volt s a végin nem szabad az ujságot csupa komolysággal megtölteni.

Imhol azonban a bokréta.

Azt mondja Kolozsvári Kiss István a kvótáról:

— Nem lehet az kérem igazságos. Mert ha senki se mondja igazságosnak, akkor bizonyosan igazságtalan. Mert hát azért nem merik igazságosnak mondani.

Vagy azt mondja a kiegyezésről:

— Olyan az kérem, mint a gyümölcspálinka. Többet lehet belőle inni, mint más pálinkából, de aztán *tigris* lesz tőle az ember.

Aztán meg a mostani kormányról:

— Jóakaró kormány ez, kérem. Mindenkinek jóakarója, csak ennek a szegény hazának nem.

A kvótaemelőkről is van eszméje:

— Tudom én, hogy nem szivesen emelik a kvótát. Olyanok, mint az én szegény választóm volt, akit kötéllel huztak az ellentáborba szavazni. Mindétig sirt szegény: „huzzatok, huzzatok, mert magamtól ugyan nem mennék szavazni." (Ami különben nem is olyan rossz „eszme".)

Hát szóval: sok eszméje volt ma Kolozsvári Kiss Istvánnak, és Bessenyey Ferencnek a könnyei csurogtak a gyönyörüségtől. De másoknak is. A miniszterek nem mozdultak volna a helyeikről, pedig máskor még Ugron elől is szökdösnek. Horánszky Nándor egyenest melléje ült Kiss Istvánnak, hogy egy szavát se veszejtse. Aztán Szilágyi Dezső is megállt a völgyben, meg gróf Csáky Albin is megfeledkezett a folyosóról. A legjobbak és legderekabbak álltak be az „eszmék" hallgatóinak. S a völgy csak ugy zsongott az emberektől — hát ki meri még mondani, hogy a magyar parlament nem érdeklődik az „eszmék" iránt. Persze, hogy a Kolozsvári Kiss István eszméi jobban kellenek, mint a Madarász Imre tiszteletes urei. Mert hát Kolozsvári Kiss nem olyan kenetes, ellenben olyan kedves! De olyan kedves!

Nem szabad hát csodálni, ha ez a mai nap a Kolozsvári Kiss Istváné. Mások is beszéltek, de „eszméi" csak neki voltak . . .

•

A képviselőház ülése december 12-én.

— Kezdete délelőtt 10 órakor. —

Elnök: *Perczel* Dezső.

A kormány részéről jelen vannak: *Széll* Kálmán miniszterelnök, *Lukács* László, *Csch* Ervin, *Wlassics* Gyula, *Plósz* Sándor.

Elnök: Megnyitja az ülést és előterjeszti a kérvényeket.

Következik

a kvóta-törvényjavaslat

tárgyalásának folytatása.

Madarász Imre: Ez a kormány nagyon hasonlit az olyan emberhez, aki, dacára a sok adósságainak, ujabbakat csinál s a mellett még mulatni is kedve van. Napirenden van az adósságcsinálás, mert 32 év óta nem volt egy év sem, amelyen a nemzet vállaira eső teherviselés ne nagyobbodott volna. Elismeri, hogy a meglevő intézmények tökéletesitése s a modern intézmények behozatala áldozatot kivánnak, de a 67-es kormányok nem ily célokra, nem a nemzeti államesmze megerősitésére követelik az óriási áldozatokat, hanem a közös költségekre. Áldozunk és költünk olyan hadseregre, amelyből szamüzték a magyar szót és kiirtják a nemzeti érzületet; áldozunk oly udvartartásra, amely csak névleg van Budavárában, költünk oly bankra, amely a magyar érdekeket nem ismeri. Ezelőtt két évvel még a többség is perhorreszkált minden kvótaemelési törekvést, akkor nem volt politikai szükség annak felemelésére. Mily változas történt azóta? Vagy mi az oka a többség felfogása megváltozásának?

Thaly Ferenc: Atyai szeretet!

Madarász Imre: Nem fogadja el a javaslatot. (Helyeslés a szélsóbalon.)

Smialovszky Valér: A többség tagjainak indokolni kell álláspontjukat s azért helyzetük sokkal nehezebb, mint az ellenzéké.

Thaly Kálmán: Jőjjenek ide, akkor könnyebb lesz!

Smialovszky Valér: A függetlenségi-párt élt a helyzetének előnyeivel, de a tagadásán kivül álláspontjának igazolására mit sem tett.

Thaly Kálmán: Számadatokkal bizonyitottuk!

Smialovszky Valér bizonyitja, hogy közgazdaságunk szambeli adatai támogatják a kvóta emelését. Az ellenzék csak gravámenekkel állott elő, de évekkel nem. Ha valaki számadást csinál, akkor azt látja, hogy három bilanciát állitottak fel az ellenzék részéről. Először politikai bilanciát és azt mondják, hogy a 67-es alapon és 32 éves történetünk folytán határozottan minuszban vagyunk. (Ugy van! Igaz! a szélső baloldalon.) A második bilancia, amit felállitottak, a közgazdaságié. It is azt mondják, hogy határozottan nagy mankókra vagyunk utalva. (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.) A harmadik bilancia pedig az erkölcsi, társadalom-politikai bilancia. Erre nézve szintén azt mondják, hogy minuszban vagyunk. (Ugy van! a szélső baloldalon.) És e tekintetben az ellenzék odáig megy, hogy ezt a szegény nemzetet,

---

barátságunkat egy futó kaland kedvéért. Nincs lelkem megcsalni egy ilyen derék embert. De amikor ismét megiátogattam feleségét, midőn ujra elbájolt szép termete, csókratermett ajka, sokat igérő szeme, ugy gondolkoztam, hogy bolond volnék, ha mással tépetném le ezt az izes gyümölcsöt, amely oly közel van hozzám, hogy csak éppen utána kell nyulni . . .

— Végül mit határoztál?

— Bizony furcsa dolgot határoztam. Egy napon találkoztam az asszonynyal az utcán.

— Szép szavakat mondtál neki . . . . csábitottad . . . .

— Ugy van és rendezvoust kaptam tőle másnapra, három órára az én lakásomon.

— Gyönyörü!

— E pillanatban tehát a szegény férjnek sorsa eldőlt.

— S nem voltak lelkiismereti furdalásaid?

— Egyelőre semmi ilyesmit nem éreztem. Másnapra remélt boldogságom teljesen elfoglalt s csak arra gondoltam, hogy az asszonyka meg legyen elégedve lakásommal, az ozsonnával s egyáltalában mindavval, ami a szerelmi találkákat még kellemesebbekké teszi. Amikor aztán mindent elrendeztem, lefeküdtem, elaludtam, körülbelül ugy éreztem magamat, mint Napoleon az austerlitzi csata előestéjén.

— Reggelig fel se ébredtél . . . .

— De felébredtem éjfélkor. E pillanatban jelentkeztek a lelkiismereti furdalások.

— Remélem, már későn.

— Azt sugta valami, hogy milyen nagy gazság megcsalni egy embert, akinél oly sokszor ebédeltem s fogok ebédelni. Erre avval feleltem, hogy ugy kivánja a sors. Mindnyájunkat érhet az a baleset, hogy megcsaljuk legjobb barátunkat, ha csinos a felesége. És még sok egyéb kifogást találtam, többek közt azt is, hogy ez az ur nem is olyan régi barátom és én semmi hálával sem tartozom neki. Ha az életemet mentette volna meg, vagy pénzt kölcsönzött volna, az már más lett volna.

— Nos és?

— Mindezekre jót aludtam. Másnap, amikor távoztam a borbélytól, aki bajuszomnak hóditó formát adott, találd ki, kivel találkoztam a boltajtó előtt? A férjjel, aki már messziről nyujtotta felém kezét. E pillanatban ugyan mit érezhet egy becsületes ember?

— Megvetést maga iránt?

— Nem. Nagy nevetési ingert. Azt gondoltam: no, ez igazán jó. Azután áldozatomat végigmérve, ugy éreztem, hogy ez az ur most egy érdekes tárgy. „Ime egy ember, — szóltam magamban — akit egy negyed óra mulva meg fog csalni a felesége." Ugy éreztem, hogy egyre vadabb természetü vagyok és cseppet sem respektálom ennek a férjnek jogait. Semmi érdemét sem ismertem el, azt kérdeztem magamtól, hogy ugyan mivel tartozom én ennek az urnak, hogy cselekednék ő az én helyemben? Olyan jó barátom-e ő nekem, hogy áldozatot tudna hozni értem? Ha bajban volnék, megmozgatná-e csak a kis ujját is miattam? E pillanatban egy koldus közeledett hozzánk; mellényzsebembe nyultam, de nem találtam benne aprópénzt.

— Kérem, — szólt a férj — nálam van aprópénz, és egy fél frankos pénzdarabot dobott a koldus kalapjába.

Én bocsánatot kértem tőle, mire ő azt felelte, hogy ez csak kölcsön volt. Azt mondta, hogy nem akar helyettem jót cselekedni — képzelheted, milyen dühös voltam. — Ez a nyomorult itt adja velem szemben az önfeláldozót egy fél frank erejéig! Szeretném látni, milyen arcot vágna, ha nagyobb összeget kérnék tőle kölcsön? — Ekkor az éjszakai gondolataim jutottak eszembe és szemtelenül meg akartam győzni arról, hogy ez az ember semmit sem tenne értem, ha bajban volnék. — Egy pillanatig haboztam, aztán valami legyőzhetetlen erőtől üzve, igy szóltam hozzá:

— Tudna nekem kölcsön adni 10.000 frankot?

— 20.000 frankot adtam volna azért, ha most lefőztem volna. De a nyomorult meg se moccant, zsebébe nyult, nyugodtan kivette a tárcáját és a markomba nyomott 10 darab ezer frankos bankót, mondván:

— Épp ma vettem fel a bankáromtól. Tessék.

— Annyi lélekjelenlétem sem volt, hogy megköszönhettem volna. Ugy rohantam el, mint valami őrült és megüzentem az asszonynak, hogy ne jöjjön el a rendezvousra. Természetes is. Milyen derék ember! Egy ilyen embert nem vagyok képes megcsalni! Szegény, sohse fogja megtudni, hogy milyen drága dolgot vásárolt meg ezen a 10.000 frankon.

— És mikor történt ez?

— Két év előtt.

— De most legalább tudod, hogy jó barátod a férj. Miért nem adod neki vissza a 10.000 frankját? Hisz épp az imént mondtad, hogy nem tudsz mit csinálni a pénzeddel, annyi van?

— Ha visszaadom neki a pénzt, semmivel sem tartozom neki. Ha semmivel sem tartozom neki, nem tudok jót állani magamért. A felesége csinosabb, mint valaha . . . én meg ismerem magamat . . . nem . . . sohasem fogom megfizetni ezt az adósságot, igy legalább biztos vagyok a felől, hogy nem csalom meg. Ez legalább becsületes eljárás.

———

akkor, amikor szükségesnek látja, a földig gyalázza le. (Egy hang a szélsőbalon: *Azt már még se!*) korrumpáltnak és gyávának nevezi. Másrészről pedig, amikor szükséges, az ellenzék mit csinál? A spanyol szemüveget teszi a szemére, s nagyokat lát benne, majdnem a nagyzás hóbortjáig megy el. Ez könnyü mesterség, de nem felel meg a gyakorlati politikának. S tessék elhinni, hogy itt ezen a párton éppen oly jó magyar hazafiak vannak, mint odaát. (Felkiáltások a szélső baloldalon: *Ezt nem hiszszük!*)

Elnök: *Ebben nem szabad kételkedni, ezt el kell hinni!* (Helyeslés jobbról.)

Smialovszky Valér: Elmegy odáig, ameddig minden magyar ember elmegy, hogy mindnyájan közös ideálokkal rendelkezünk: ne rántsuk le tehát ezeket az ideálokat.

A gyakorlati politika felelősséggel jár és annak nem szabad ideálok után indulnia, hanem olyan célokat kell kitűznie, melyeket el tudunk érni a közel jövőben. És ha ezt mérlegeljük, akkor meg kell fordítani a kérdést és meg kell kérdeznünk magunkat, hogy ha az utolsó 300 esztendőben nem Ausztriával lettünk volna összekötve, . . .

Thaly Kálmán: Akkor rég szabadok volnánk! . . .

Smialovszky Valér: . . . exisztáltunk volna-e ma? (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: *Sokkal jobban, mint így!* Nagy zaj.)

Barta Ödön: *Ausztria nem exisztálna, de mi igen!*

Endrey Gyula: *Nem szipolyoztak volna ki!* (Felkiáltások a szélső baloldalon: *Kishitűség! Hát Ausztria tart ki bennünket?* Zaj.)

Elnök: Kérem a képviselő urakat, mikor a szónok illdomosan, objektive beszél, sziveskedjenek őt meghallgatni és a szólásszabadságot respektálni! (Helyeslés jobbról.)

Smialovszky Valér: Tény, hogy exisztálunk és nem exisztálunk ugy, mint egy keleti kis Svájc, hanem olyanforman, hogy politikai ponderanciánk mindig nagyobb és nagyobb. (Zaj a szélső baloldalon.)

Endrey Gyula: Igen, a kvótában.

Smialovszky Valér: Ne tagadják el Deáknak, Andrassynak és Széchenyinek a helyes politikáját.

Thaly Kálmán: A Kossuthé volt a helyes!

Smialovszky Valér: Elismeri annak is érdemeit határozottan. Nagy mértékben haladunk, azt legjobban az a körülmény bizonyitja, hogy évek óta adóságot nem csináltunk.

Thaly Kálmán: Hát a tavalyi vasuti kölcsön?

Smialovszky Valér: Költségvetésünkben feleslegvan Árufogalmunk aktiv. Arról nem tehetünk, hogy területünk és lakosságunk kisebb, mint Ausztriáé. Kérdés, hogy önálló vámterülettel haladtunk volna-e annyira, mint a dualizmus alapján?

Meggyőződése, hogy ma az önálló vámterületre még át nem mehetünk, még gyengék vagyunk ahhoz, de a legközelebbi jövő be fogja bizonyitani, hogy lehet ipart fejleszteni önálló vámterület nélkül is. Ez oknál fogva, ha nem is könnyü szivvel, de megszavazza a kvótát és a törvényjavaslatot elfogadja. (Élénk helyeslés jobbról.)

Kolozsvári Kiss István: Smialovszky felszólalása egy választójának eljárását juttatja eszébe, aki függetlenségi elvei dacára sem mert rá szavazni különböző okokból. A kormánypárti korteseknek meg azt mondta: Huzzatok, huzzatok, ugy is veletek vagyok. Az ő jól felfogott gondolata az, hogy magunk végezzük dolgainkat. Nem mai gyerek ő a politikában! (Derültség.) Igaz, nem tartják nagy politikusnak, mert nem miniszter. (Nevetés.) Persze, ha miniszter lenne Kolozsvári Kiss István, nyomban nagy politikus lenne. (Zajos derültség.) Látta ő már, hogy amint egy képviselő miniszter lett, rögtön nagy politikussá lett, a mikor aztan megbukott, jaj de kis politikus lett egyszerüen! (Nevetés és ellentmondás.) Itt van kérem *Fejérváry*, az csak generális, mégis milyen nagy politikus, mert miniszter!

Bolgár Ferenc: *Hallunk valamit a burokról!*

Kolozsvári Kiss István: A kvótaemelésről beszél. A pénznek az a természete, hogy gyüjjönmenjen. Ha pénzhez jut a magyar ember, azt kiadja, de hogy elveit eladja, az uj dolog!

Vészi József: *Az is régi dolog!*

Kolozsvári Kiss István: Elmiszem, hogy a képviselő ur foglalkozott vele! (Nagy derültség.)

Vészi József: *Kérdezze meg Thaly Kálmánt, hogy ki foglalkozott vele!*

Kolozsvári Kiss István: Elismeri, hogy a régi világban is volt megvesztegetés, de akkor csak a nagyok adták el elveiket. Ha már emeljük a kvótát, kapjunk is olcsó pénzt, mert ha nem lesz pénzünk, nem fizethetünk.

Nagyon elitéli a fuziót, mert azt mutatja csak, hogy felre kell tenni, ha valaki érvényesülni akar, a financialis tudást és minden tudományt; a kérdés az: mi a direkció! Kár is tanulni, mert a tudás csak töprengést okoz, mig a tudatlan ember nekivág snájdigul. (Derültség.)

A jobboldal politikája olyan, mint az olasz bor. Elfogyott a nemes, tüzes magyar bor, hát olaszt iszik a magyar. Jobb hiányában él csak az önök politikájával is. A magyar ember most pálinkát iszik, mert elfogyott a jobb tüzelője. Nem gyümölcspálinkát, amiből kétannyit megihatna, hanem ezt a, lehet mondani, lengyel-zsidó pálinkat, amitől az ember megdühödik és nekimegy mindennek. (Nagy derültség jobbról.) Ne nevessenek, ez ide tartozik, mert ennek a pálinkának a többség létrehozásában nagy része volt!

Pihenni óhajt néhány percre és szünetet kér.

Elnök: Az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után

Kolozsvári Kiss István folytatja beszédét. Köszöni a Háznak, hogy a szünettel az ő feladatát megkönnyitette.

Az osztrák gyomor sohase fog jóllakni. Az a gyomor, századok bizonyitják, rengeteg ürtartalommal bir. (Derültség.) És mi táplaljuk őket. Teremtettek kormánypártot, ott is, ahol nem volt. Példa rá az ő kedves barátja, *Bessenyey* Ferenc. Nem is választásokkal csinálták, hanem modern megdolgozással.

A javaslatot nem fogadja el.

(Személyes kérdésben.)

Vészi József: Tisztelt Ház! Elnézést kell kérnem, ha személyes kérdésben szólalván fel, megzavarom azt az élvezetet, amelybe az előttem szóló képviselő urnak mulatságos történelmi kirándulásai ringatták fantáziánkat. Én elég könnyelmü voltam a képviselő ur fejtegetéseit egy közbeszólással félbeszakitani s erre olyan felelet jött, amelyet szó nélkül nem hagynatok. Megvallom, nem tudom kellőképpen appreciálni a képviselő ur válaszát. Ha ebben a feleletben is az az önkéntelen humor nyilatkozott meg, amely olyan bőségesen árad ki a képviselő urból, akkor hálás mosolylyal fogadom azt s magam is részt veszek abban a zajos derültségben, amelylyel pártja ezt a megjegyzést fogadta. Ám, ha a képviselő ur gyanusitani akart engem, akkor ezt a gyanusitást a legnagyobb határozottsággal visszautasitom. (Élénk helyeslés jobbról.)

Kolozsvári Kiss István kijelenti, hogy tőle a gyanusitás szándéka távol állt. (Általános helyeslés.)

(Jelentés.)

Széll Kálmán miniszterelnök beterjeszti a számszék jelentését az 1898-ik év III. negyedében előfordult tulkiadásokról.

Elnök: A jelentést kiadja a zárószámadásokat vizsgáló bizottságnak s az ülést délután két órakor bezarja.

BELFÖLD.

A kvótavita. A képviselőház holnapi ülésén fogja, értesülésünk szerint, elmondani *Széll* Kálmán miniszterelnök nagy beszédjét, melyet már napok óta érdeklődéssel várnak. A beszéd előreláthatólag nagyobb terjedelmü lesz, mert a miniszterelnök kiterjeszkedni kiván a vita eddigi egész anyagára, s az összes lényegesebb észrevételekre meg akarja tenni a maga megjegyzéseit. Ezért nyilván már a második szónoka lesz az ülésnek. Az első szónok valószinüleg *Brázay* Kálmán lesz. A javaslat ellen még szólásra fel vannak jegyezve: *Hentaller* Lajos, *Lakatos* Miklós, *Endrey* Gyula, *Olay* Lajos, *Barta* Ödön és *Tóth* János.

A házszabályok revizlója, illetőleg a kuriai biráskodási törvénynyel való összeegyeztetése tárgyában kiküldött képviselőházi bizottság *Szilágyi* Dezső elnöklésével ma ülést tartott. Véglegesen megállapitotta a házszabályok első és második czimének uj szövegét s elfogadta a Ház elé terjesztendő jelentést. A jelentéshez határozati javaslat lesz mellékelve, melyben a kormány felhivatik a büntető-törvénykönyv 224-ik §-ának módositása tárgyában oly törvényjavaslat beterjesztésére, melynek értelmében oly képviselő vagy jelölt, akinek cselekményére nézve rendeltetett el vizsgálat, tanuként leendő kihallgatása céljából önként jelentkezhetik ugyan, vallomása azonnem részesül a büntető-törvénykönyv 224. §-ának ama kedvezményében, mely szerint nem büntettetik hamis tanuzás miatt az, aki a valónak megvallása által önmagát büntetendő cselekménynyel vádolná. — A bizottság jelentését *Rohonyi* előadó e hét folyamán a Ház elé fogja terjeszteni.

Az ülések meghosszabbitása. Ma több lap mint elhatározott dolgot ujságolja, hogy a képviselőház üléseit meg fogják hosszabbitani. Ezzel szemben a mi pozitiv értesülésünk az, hogy egyelőre erre nézve nincs megállapodás és a vita körülményeitől függ, hogy lesz-e szükség az ülések idejének megtoldására, vagy nem.

Szilágyi Dezső nyilatkozatai. A *Budapesti Tudósitót* illetékes helyről felhatalmazták annak konstatálására, hogy azok a nyilatkozatok, amelyeket egyes lapok *Szilágyi* Dezsőnek egy pozsonyi magánbeszélgetés alakjában tulajdonitanak, sem tartalmuknál fogva, sem a kifejezéseknél fogva nem felelnek meg azoknak a nyilatkozatoknak, amelyeket Pozsony város első kerületének képviselője ezen magánbeszélgetés alkalmával tett.

Az uj koronaügyész. A *Fővárosi Tudósító* értesülése szerint *Hammersberg* Jenő kuriai biró lesz a koronaügyész. Az idézett forrás szerint erre nézve a szerdai minisztertanácsban végleges intézkedés történt és a kormány már javaslatba hozta a koronának *Hammersberg* Jenőt koronaügyészszé való kinevezésre. A kinevezést már a hivatalos lap legközelebbi száma hozza.

Hazaárulás. Egy erősen ellenzéki laptársunk ma ismétli a *brassói* román gimnázium szubvenciójáról szóló mendemondát, s nagyobb nyomatéket okáért *hazaárulást*, mit emleget. Ezzel szemben legyen elég fenntartanunk azokat, amiket ma erről a dologról irtunk. A közvélemény nyugodtan bevárhatja a megoldást, amely, ismételjük, teljesen ki fogja elégiteni mindazokat a várakozásokat, amelyeket a magyar állam méltósága, érdekei és a nemzet érzelmeinek szempontjából támasztani lehet. A kormány arról nem tehet, hogy időnekelőtte kritizálják a cselekedeteit, amelyek még nem jutottak, mert a dolog természeténél fogva nem juthattak nyilvánosságra. Akik ezt cselekszik, azok először elmult sérelmeket próbáltak fölmelegiteni. Ezzel nem volt szerencséjük. Most meg jövendő sérelmek miatt próbálnak előlegesen vádaskodni. Lássuk, mennyi szerencséjük lesz ezzel? Mi nyugodtan várhatunk. És nyugodtan várhat a közvélemény is, melynek semmi oka sincs kevesebbet bizni a kormányban, mint azokban a jósokban, akik eddig mindig olyan balszerencsével jósolgattak — hátrafelé.

Főispáni változás. Egy helyi *tudósító* ugy tudja, hogy *Sárközy* Aurél nemsokara megválik állásától, de utódjára nézve még nem történt megállapodás. A belügyminiszter *Kürthy* főispán áthelyezésével akarta megoldani a komáromi főispáni kérdést, de ettől a szándékától a vármegye vezető köreinek közbenjárására elállott.

Az országgyülési szabadelvüpárt vezetősége felkéri a párt tagjait, hogy a képviselőház holnapi ülésének már elején teljes számban jelenjenek meg.

A szabadelvü párt Zalamegyében. Mult vasárnap ment végbe nagy érdeklődés mellett Zala-Egerszegen a zalamegyei szabadelvü párt megalakulása. A vármegye notabilitásai által kibocsátott felhivásra a hófuvás okozta rossz közlekedés ellenére nagy számban jelentek meg a szabadelvü párt tagjai.

Miután *Molnár* Elek csáktornyai ügyvéd, mint korelnök, elfoglalta az elnöki széket, felszólalt *Szily* Dezső, a zalamegyei közéletnek egyik előkelő tagja és hivatkozva arra, hogy a pártviszonyok még annyira bizonytalanok és zilláltak az országban, a maga részéről a szabadelvü párt megalakulását Zalamegyében korainak tartja. Örvend mindenesetre annak, hogy a régi szabadelvü párt megszünt és erős szavakban ad kifejezést rosszalásának a volt szabadelvü párt müködéséről. Teljes bizalommal várja azonban *Széll* Kálmán kormányától a jobb jövőt. E bizalomnál fogva nem a szabadelvü pártot óhajtaná Zalamegyében megalakitani, hanem inditványozza, hogy az uj szabadelvü párt Széll Kálmán-párt legyen.

Dr. *Mandel* Pal országgyülési képviselő előadja, hogy a jelenlegi kormány elnöke, Széll Kálmán, akkor, amikor a kormányelnöki széket elfoglalta, biztos, határozott és világos programmot adott, amely programm alapján csatlakoztak hozzá a párt jelenlegi hivei. E programm a kormánynak és szabadelvü pártnak programmja. A pártviszonyokat tehát bizonytalanoknak, vagy zilláltaknak és a pártalakulást korainak mondani nem lehet. A régi szabadelvü párt müködését pedig ugy venni birálat alá és az ellentéteket ugy felállitani a régi szabadelvü párt és a volt nemzeti párt között, amint azt előtte szóló tette, éppen azzal az iránynyal ellenkezik, amelyet a kormányelnök kitüzött, mert a törvény, jog és igazság kormányzati elveinek mellőzhetlen előföltétele: a béke. A mult eseményeit egymás ellen felvetni, küzdelem lenne a multért, holott küzdenünk kell a jövőért. A multról itéljen a történelem. Mint tagja a szabadelvü pártunk, feleslegesnek tartja hivatkozni a kormány és különösen Széll Kálman iránt való feltétlen bizalmára, amely bizalom mellett azonban mégis kéri a gyülést, hogy Szily Dezső inditványának elvetésével a pártnak, mint szabadelvü-pártnak megalakitását mondja ki annyival inkább, mert a külön név alatt való megalakulás külön pártot is jelentene és mert sehol az országban másként a szabadelvü párt meg nem alakult, mint egyszerüen ez elnevezés alatt.

Az általános éljenzéssel fogadott beszéd után élénk helyeslés között szólott a megye kitünőségeinek egyike, *Szkublics* Jenő, aki nyugodt előadással és a meggyőződés meleg hangján szintén a Szily inditványának elvetése és a pártnak, mint szabadelvü pártnak megalakulása mellett szállott sikra. Sok időn át — ugymond — küzdöttünk a nemzeti pártban azoknak az elveknek megvalósitásáért, amelyeket a jelenlegi kormány a magáénak vall. A Széll Kálmán által kitüzött irányelvek alatt, együtt müködve a volt szabadelvü pártiakkal, mozditsuk közösen elő elveink megvalósitását.

Azután a korelnök által feltett kérdésre a párt egyhangulag és nagy lelkesedéssel az alakulást,

mint a zalamegyei szabadelvü párt alakulását, kimondta.

Elnöknek *Szkublics* Jenőt, alelnököknek *Koller* Istvánt és *Hertelendy* Ferencet közfelkiáltással megválasztották.

Most *Magétlly* Géza szólalt fel. Általános elismerés között kijelentette, hogy Alsó-Lendván, ahol szervezett szabadelvüpárt már létezik, a volt nemzetipártiak belépése folytán megváltozott viszonyokat örömmel üdvözölve, a maga és elnöktársa megbizását leteszi a párt kezébe.

Az éljenzéssel fogadott férfias kijelentés után megválasztották az egyes kerületek bizalmi férfiait, akik a szabadelvüpártot a választókerületekben meg fogják alakitani.

Nagy lelkesedéssel fogadták báró *Putheani* Gézának azt az inditványát, hogy Széll Kálmánnak és a kormánynak táviratilag bizalmat szavazzanak, ami nyomban meg is történt.

Ezután az ülés az *elnök*, *Széll* Kálmán miniszterelnök és a kormány lelkes éljenzése közt véget ért, mire a szabadelvüpárt tagjai banketre gyültek össze, amelyen résztvett a vármegye főispánja, gróf *Jankovich* László és alispánja *Csertán* Károly. Az ebéden lelkes tósztokban ünnepelték a kormányt és a vármegye szabadelvüpárti képviselőit.

A függetlenségi párt értekezlete. Az országos függetlenségi és 48-as párt *Kossuth* Ferenc elnöklete alatt holnap, szerdán, délután 5 órakor értekezletet tart.

KÜLFÖLD.

Az ausztriai zavar.

Budapest, december 11.

A cseh obstrukciót hivatalosan, mint klubhatározatot nem vallották ugyan be, de minden külső jel arra mutat, hogy a ma délelőtti tanácskozás megállapodása: obstrukció minden kormányjavaslat, tehát az ugynevezett állami szükségletek ellen is, mint különben egy ifju-cseh szónok ma a képviselőházban ki is jelentette.

Mindazonáltal saját bécsi értesülésünk szerint olyan fordulat állott be, amely lehetővé teszi az állami szükségleteknek a kellő időben való elintézését és elejét veszi egyrészről a parlamenti válságnak, másrészről az esetleges kormányválságnak.

(A képviselőház ülése.)

Bécs, december 12.

A képviselőház mai ülése egy formális inditványnyal és két ifju-cseh, azaz obstrukciós beszéddel kezdődött. *Tekly* a kvóta-javaslathoz szólva, azt hangoztatta, hogy az igazságos kvóta az 58 : 42 arány lehet, s azután kijelentette, hogy a nyelvrendeletek visszavonása a csehek obstrukcióját eredményezte, akik *mindent el fognak követni, hogy a Clary-kormányt megbuktassák.* A csehek *egyetlen egy javaslatot sem fognak megszavazni* a mostani kormánynak. Jelszavuk: Le Claryval!

Karlik azt mondja, hogy a cseh nép nem türi, hogy megalázzák. Azután behatóan foglalkozik a kiegyezési kérdések egész komplexumával, beszél a malomiparról, amelyet szerinte sulyosan megkárositottak és kijelenti, hogy a javaslatnak a bizottsághoz való utasitása ellen fog szavazni.

Treuinfels inditványára berekesztik a vitát. A vezérszónokok *Fort* és *Menger* lesznek.

Erre *Wolf* sürgős inditványa kerül tárgyalás alá. *Sileny* hosszabb beszédet mond, mely után a vitát abbanhagyják, hogy egy csomó inditványra és személyeskedésre térjenek át, s azután az ülés véget ért.

Az elnöki bejelentések közt volt Pospischil és társainak interpellációja a *sertésvésznek* Magyarországból való behurcolása tárgyában. *Wukowic* és társai kérdik, hogy milyenek az egészségügyi állapotok a *Berenice* Lloydgőzösön és mily intézkedéseket tettek a fertőzés veszedelmének elháritására és a lakosság megnyugtatására. Végül azt kivánják az interpellálók, hogy a hajó legénységét segélyben részesitsék.

Bécs, december 12.

A képviselőház mai ülése, eltekintve néhány, az ülés végén lejátszódott jelenettől, nem volt érdekes. A politikusok figyelme a kulisszák megett és a klubokban végbemenő események felé irányul. A politikai világ most az előtt a kérdés előtt áll, hogy milyen lesz a holnapi döntés? A következőről van ugyanis szó. A katolikus néppárt és a lengyelek tudvalevőleg kötelezték magukat a koronának, hogy az államszükségletekre jelszett javaslatok keresztülvitelét biztositják. A képviselőházban eddig lefolyt események azonban mutatták, hogy a jobboldali pártok az ifju-csehek obstrukcióját pártolják. Ma döntésre kerülvén a dolog, a lengyelek elhatározták, hogy a katolikus néppárttal együtt ugy a kvóta — mint az átutalási törvényjavaslat mellett fog szavazni. Most tehát az a kérdés; hogy az ifju-csehek elhatározzák-e, hogy az obstrukciót ezzel a két javaslattal szemben is folytatják. Ha ezt teszik és a lengyelek is megmaradnak álláspontjuk mellett, akkor a többség szétbomlása bekövetkezett. Minderről a holnapi nap fog bizonyosságot hozni.

A képviselőház ülésének végén néhány zajos jelenet játszódott le. Treuinfels képviselő inditványára a vita berekesztését az ifju-csehek szavazatainak kivételével egyhangulag elfogadták és a záró beszédeket tartó szónokok megválasztására került a sor. Ez nagyon zajosan ment végbe. Mintegy 150 képviselő tolongott az elnök, a jegyzők és a miniszteri padok körül. A névszerinti szavazásnál az ifju-csehek „zde"-vel jelentkeztek, ami nagy derültséget okozott. Wolf „jelen"-t kiáltott, a szlovének pedig „czukaj"-t,

Az ülés beresztése előtt az antisemiták interpellálták a kormányt egy katolikus lap szerkesztőjének egy havi börtönre való elitéltetése miatt, mert lapjában a polnai pert antisemita szempontból tárgyalta. Az interpelláció tele volt invektivákkal a bécsi államügyész ellen, felolvasását pedig az antisemiták szintén az ügyész ellen szórt szitkokkal kisérték. Disznóság! Komiszság! és efféle szavak hangzottak fel. Azután ezt is kiáltották:

— A keresztény szerkesztőket elitélik, hogy a zsidók még több gyermeket ölhessenek meg.

Lueger nem volt jelen és igy nem vehette ki részét a botrányból.

Bécs, december 12.

A *miniszterek* ma a felett tanácskoztak, hogy mi történjék, ha az államszükségleteket nem szavaznák meg. A miniszertanács után gróf *Clary Bilinszkyvel*, később pedig *Strurgkh*, dr. *Kaiser* és dr. *Gross* képviselőkkel tanácskozott.

(A kiegyezési bizottság.)

Bécs, december 12.

A kiegyezési bizottság a képviselőház ülése után Bilinski elnöklete alatt ülést tartott. Az átutalási törvény előadójává 39 beadott szavazat közül 31 szóval Tollingert választották meg.

Tollinger kijelenti, hogy az előadó tisztet csak azzal a feltétellel fogadja el, hogy a javaslat fölött nem tárgyalnak és nem határoznak a Házban addig, mig a magyar országgyülés a kvótát el nem fogadta.

Gross ugy vélekedik, hogy az előadást nem lehet függővé tenni egy másik képviselőtestület eseményeitől.

Dzieduszycki kijelenti, hogy a lengyelek a kiegyezési javaslatok első benyujtása óta mindig törekedtek, azoknak parlamenti elintézését mint kiváló állami szükségletet teljes erejükből támogatni és a lengyel klub sohasem volt hibás a parlamenti elintézés halogatásában. Ebben a lengyel klubot az a meggyőződés vezette, hogy a monarkia politikai és gazdasági érdekeire nézve káros, ha a kiegyezés létrejöttét nehéznek vagy éppen kérdésesnek tarthatják. Ebből a szempontból a lengyelek hozzájárultak ahhoz, hogy először az átutalási törvényt tárgyalják és csak azután a kiegyezésre vonatkozó császári rendeleteket, mert a vám- és kereskedelmi szövetség mielőbbi elfogadása feltétlen állami szükség.

A háboru.

Budapest, december 12.

A harctérről nevezetesebb hir alig érkezett, de a stormbergi katasztrófát egyre fontosabb jelentőségének tüntetik fel az utólagos részletek. Igy egy tudósitás szerint *Gatacre* tábornok azzal a meggondolatlan éjjeli kalanddal 2700 emberéből 1200-at vesztett el, tehát haderejének majdnem a felét. Arról tehát szó sem lehet, hogy ő Methuennek, aki ismét előre akar nyomulni, valaminő támogatására lehet, ellenben bizonyosra veszik mindenütt, hogy az egész fokföldi afrikanderség föllázad és csatlakozik a harcban álló két köztársasághoz. Nevezetes tünetként emlitjük föl e helyen, hogy a *washingtoni* szenátus legutóbb egy *angol-ellenes* inditványnyal foglalkozott és hogy az ír főváros községtanácsában tegnap tiltakozás hangzott el a transvaali háboru ellen és éltették Krügert.

A mai tudósitások a következők:

(Harctéri hirek.)

Berlin, december 12.

A *Berliner Tageblatt*nak jelentik Brüsszelből: Ideérkezett hiteles jelentések szerint Gatacre tábornok a stormbergi ütközetben 2700 emberéből 1200-at vesztett el, akik közül 700 fogságba jutott.

London, december 12.

Délafrikai ujabb hirek ma csak Pretóriából érkeztek. Igy a többi közt Cronje Modder-Riverből rövid táviratot küldött, amely igy szól:

Vasárnap csata volt. Mi magtartottuk hadállásunkat s elfogtunk ötven angol katonát.

A Ladysmithet ostromló boer táborból december 9-én érkezett egy távirat. A boerok néhány nappal ezelőtt elfogtak néhány kaffert, akiknél ujságoknak szánt és egyéb táviratokat találtak. Ezekből a táviratokból kitünik, hogy Ladysmithben a katonák és a lovak már csak fél porciót kapnak. Az élelmiszer ára hihetetlenül felszökött. A sör végképpen elfogyott Ladysmithben. A boerok november 1-től december 5-ig 3200 ágyugolyóval bombázták Ladysmithet. A golyók harmincegy polgárt megöltek és száznegyvenötöt megsebesitettek. A ladysmithi városház és kolostor romokban hever.

London, december 12.

A *Reuter-ügynökség*nek jelentik *Pretóriából* e hónap 9-iki kelettel: A boer csapatok előőrsei azt jelentik, hogy *Methuen* tábornok csapatai előre nyomulnak a boerok hadállásai felé.

Frereből jelentik tegnapi kelettel: Angol lovas csapatok *Colenso* mellett egy körülbelől száz főnyi boer csapattal jutottak érintkezésbe. A boerok visszavonultak a folyó tulső partjára, azután mind a két fél erős puskatüzelést kezdett, amely azonban eredménytelen volt. Az ellenségnek egy dombon erős hadállása van. A Colenso mellett lévő *vasuti hidnak öt ivét elpusztitották, két köpillérjét pedig éjjel felrobbantották.* A gyaloghid sértetlenül áll.

London, december 12.

A *Reuter-ügynökség* jelenti Lourenco-Marquezból tegnapi kelettel: Pretóriai jelentések szerint e hónap 9-én *kirohanást* tettek *Kimberleyből*, hogy a boerok állásait Kamperdam mellett elfoglalják és a vizmüveket hatalmukba ejtsék. *Az angolok lövései mind célt tévesztenek.* Részleteket az ütközetről később várnak.

London, december 12.

A nyugat-afrikai part mentén végképp megszakadt a kábelösszeköttetés. Ez az oka annak, hogy ma egyetlen ujabb hir sem érkezett a harctérről. A lapok a stormbergi kudarc okát kutatják s azzal a szemrehányással illetik a hadügyi kormányzatot, hogy Gatacret sem a kémszemléhez szükséges lovas-csapatokkal, sem nagy kaliberü ágyukkal el nem látta.

London, december 12.

Egy kiváló államférfi ma ugy nyilatkozott, hogy *Gatacre* nem Dél-Afrika számára való tábornok, és fővezérré történt kineveztetése szakértő körökben már kezdettől fogva aggodalmat keltett.

Brüsszel, december 12.

A transvaali követséghez érkezett jelentés szerint *Krüger* elnök karácsonykor a táborba utazik. *Methuen* tábornok a vasárnapi ütközetnél nagy veszteségeket szenvedett. Nyolc tisztje, köztük egy ezredes, elesett. A boerok 2 ágyut hóditottak meg és három századot elfogtak.

(Az irek.)

Dublin, december 12.

A községtanács mai rendkivüli ülésén egy határozati javaslatról tanácskozott, amelyben a községtanács tiltakozik a transvaali háboru ellen. Az ülés azonban határozatképtelen volt s igy a határozati javaslat nem volt elfogadható. A lordmayor beszédet tartott a háboru ellen, mire a gyülés, amelyben nagy rendetlenség uralkodott, *Éljen Krüger!* kiáltással szétoszlott.

Washington, december 12.

A szenátus tegnapi ülésén *Mason* benyujtotta azt a már jelzett határozati javaslatát, hogy a szenátus mondja ki, hogy a *boerok szabadságharcát a legjobb reményekkel* kiséri. Mason hosszu beszédét a közönség és a szenátorok nagy figyelemmel hallgatták. Kifejtette, hogy a Monroe-elv és a multban előfordult precedensek épp ugy följogositják az Egyesült-Államokat arra, hogy a boerok iránt szabadságharcukban rokonérzésüket fejezzék ki s sikert kivánjanak nekik, amint annak idején joguk volt beavatkozni Kuba kormányzásába. Az Egyesült-Államokat azért érdekli ez a dolog, mert a délafrikai háboru a *demokrácia harca a monárkia ellen.* Azután dicsérte a szegény hős németalföldieket, akik házi tüzhelyüket védik. A szenátus a külügyi bizottsághoz utasitotta a határozati javaslatot.

HIREK.

Osztozkodás.

Bülow ur a nagyhatalom, én pedig a semmiféle hatalom. Nemcsak igy egymagamban semmi, hanem a mindenféle közönséges népekkel egyetemben semmi. Tudniillik akkor volnánk valami, ha valami kis befolyással lennénk a Bülowokra ugy általában, ha nem is a szavunk, hiszen annak utcai lárma a neve, hanem a halálhörgésünk, az utolsó szusszanásunk megmagyarázna és érvényre juttatna belőlünk valamit a hatalmakban. Nem az istentől adottakban, ami mink vagyunk, gondolkozó, a fejlődő századok szellemében mozgó tömeg, hanem abban, amit az emberiség gyermekkorában alkotott meg magának, a királyok, a reprezentátorokéban. Semmik vagyunk emberek. Ha valaki azzal a bolond ötlettel ébredt ma föl, hogy tényező a világban, hogy a sok milió fogaskerékből összetákolt óramüben egy kis szög vagy egy szálka, estig verje ki a fejéből ezt a telhetetlen naivságot. A hatalom lélektana más, mint a mi józanságunk s a hatalom reánk támaszkodik ugyan, mert máskülönben meg se született volna, de azt teszi velünk, amit az ember megcselekedett a lóval, amikor az először fölkinálta a hátát a nyeregnek. A ló, a szegény ostoba ló azóta már régen rájött arra, hogy jobb nyereg nélkül élni, mi azonban rá se hallgatunk, akármicsoda panaszosan nyerit. Nem értjük a nyelvét — és nyerithetünk mi tisztes polgár népek, ahogy nekünk tetszik. Nem értenek már meg bennünket a kis világok, akik föl akarják osztani egymás közt a nagy világot.

És minden száz esztendőben. Nem kilencvenben, se százhuszban, hanem minden százban. Bülow mondta, a Hatalom Bülowja, hogy ugy látszik, hogy most ujra letelt száz esztendő s megint osztozkodnak a hatalmak. Erre vall a sok afrikai háboru, meg hogy a nagy politika légsulymérője egyáltalában nagyon nyugtalan mostanság. Németország nincs azok között, akik kellemetlenkednek, de ha mégis rákerülne a sor arra, hogy ujra fölosszák egymás között a hatalmak a világot, szintén részt akar venni az általános örömben. — S tessék csak megkérdezni a mi Bülowunkat, hogy mit szól az osztozáshoz, valószinüleg ő is részt akar belőle, meg a többi Bülow mind. És most tessék megkérdezni bennünket. Csak ugy tréfából, nem akarunk mi nevetségesekké válni azzal, hogy komolyan vegyük a vótumunkat. Viccből tessék megkérdezni a népet, oroszt, németet, osztrákot, angolt, franciát . . . Akad-e csak egy józan agy is, aki örülne annak, hogy uj iszonyu rázkódtatásoknak teszik ki a világot. A mi nyelvünk azonban nem az, amit megértenek az egészen magas diplomáciában és mi, nem a nemzedék, nem is a nemzet, hanem közösközösen olyan nyavalyásak vagyunk, hogy nem is csoda, ha csak akkor pillantanak reánk a magasból, amikor katona meg pénz kell arra, hogy beteljesedjék a cézárok osztozkodása.

Még a történelem is más nekünk, mint nekik, a Bülowoknak. Mi magunkat látjuk benne tisztán és őket csak sejtjük, ők meg magukat tanulták meg s mirólunk csak annyit, hogy tömeg, amely a tömegekért izzadt, dolgozott, verekedett, meghalt és felmagasztosult, sohase létezett. A konzekvenciák is mások, amiket levonunk az eseményekből. Mi szegények itt olvasgatjuk az ujságot, hogy mennyi és ujra miesoda tömeg élet pusztul egy hitványságért s megundorodunk a háborutól mindenképpen. Még akkor se kell, ha hasznunk van belőle, még akkor se, ha még egy Boszniát kapunk, hogy az isten akárhova tegye ezt az egyet is, még akkor se kell, ha minden csepp elfolyt vérből rögtön arany terem az állam kasszájába, mert a gyilkosság nagyban semmivel se szebb, mint kicsinyben s mert a valamicskét modern ember megveti az istenitéletet éppen ugy, mint a kockajátékot s nem taksálja olyan alacsonyra az igazát, hogy ilyen döntésre bizza. — Ők pedig odafönn csak azt látják, hogy most uj osztozkodás lesz, s ha lesz, ott lesznek valamennyien s mig az osztozásra kerülne a sor, arra az osztozásra, amiből nekünk semmiképpen nincsen semmi hasznunk, lehuzzák a bőrünket ágyura, prófontra, culágra. S lerongyosodik, aki veszit az osztozásban, tönkremegy, aki nyer s ennyi és ennyi kilométerrel kivülebb esik ezután a határ.

A jövő zenéje az, hogy a nagy morgásból, ami fölhallszik a földről, olyan harmónia lesz, amit megértenek az olyan nagy urak is, amekkora egy Bülow. S még a nagyobbak is.

(Th.)

Budapest, december 12.

— BUDAPESTI NAPLÓ. December 15-én uj előfizetés nyilik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hirek.** Bécsből táviratozzák, hogy *Lajos Fülöp* orleansi herceg ma délben feleségével Londonba utazott.

— **Uj magyar biboros.** Egy estilap Bécsből azt az értesitést kapja, hogy Ausztriában a prágai hercegérseket, Magyarországon pedig hir szerint *Dessewffy* Sándor csanádi püspököt nevezik ki legközelebb bibornokká.

— **Rudolf trónörökös árvája.** A berlini *Localanzeiger*, amely annak idején kipattantotta *Stefánia* főhercegnő házassági tervét, ma arról ad hirt, hogy boldogult *Rudolf* trónörökös 16 éves leánya, *Erzsébet* főhercegnő is férjhez megy. A vőlegényjelölt *Róbert* württembergi herceg, *Albrecht* főherceg unokája, aki a minap kapitányi ranggal a würntembergi dragonyos-ezredből a 9. osztrák-magyar dragonyos-ezredhez lépett át. A herceg bátyja, *Albrecht* württembergi herceg szintén a magyar királyi házból választott magának feleséget: *Ferenc Ferdinánd* főherceg nővérét Mária Zsófia főhercegnőt birja nőül. *Róbert* herceg most januárban lesz 27 éves s igy tiz évvel idősebb Erzsébet főhercegnőnél.

— **Petőfi-szobor Pozsonyban.** A pozsonyi hirlapiró-egyesület kezdeményezésére ma a városház nagytermében a polgárság, az intézetek, testületek és egyesületek képviselőinek gyülekezete nagy lelkesedéssel kimondotta, hogy *Pozsonyban* közadakozás utján *Petőfinek* szobrot állit. A hazafias eszme keresztülvitelére rögtön száz tagu bizottságot választottak. A megválasztott végrehajtó-bizottság az ünnepek után tartja alakuló gyülését, amikor *Fadrusz* Jánost, a város szülöttét fogják felkérni a szoborterv előterjesztésére. Az elnök inditványára elhatározta a közgyülés, hogy az ujságirók egyesületének e szép eszme megpenditéseért és előkészitéseért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

— **Lauka Gusztáv jubileuma.** A müvelt magyar társadalom szeretettel fordult ma Torontálmegye szép székvárosa felé, ahol irodalmunk érdemes veteránja, az örökké fiatal *Lauka* Gusztáv ünnepelte irói munkásságának hatvanéves jubileumát. A vármegye szine java részt vett az ősz költő tiszteletére rendezett diszgyülésen, amely lelkes ovációkban részesitette *Nagybecskerek* illusztris kitünőségét. A gyülésen *Rónay* Jenő főispán is mondott üdvözlő beszédet, azonkivül *Demkó* Endre ügyvéd, *Brájjer* Lajos lapszerkesztő és *Grandjean* József polgármester beszéltek. Az ünneprendező bizottság sokfelől küldöttségeket is várt, de azok nyilván a hófavások miatt elmaradtak. Kétszáznál több üdvözlő távirat érkezett. A Petőfi Társaság részéről sem volt ott senki, de rendkivül meleghangu táviratban gratulált a társaság az agg irónak, aki egyik alapitó tagja. A *Budapesti Ujságiró Egyesület*től a következő távirat érkezett:

A magyar irodalom veterán költőjét üdvözli mai örümünnepén a Budapesti Ujságirók Egyesületének választmánya nevében az elnökség.

Este banket volt a jubiláns költő tiszteletére, akit számos felköszöntőben ünnepeltek.

— **A polgármester disztagsága.** Az országos izraelita kézmü- és földmives egyesület Halmos János polgármestert megválasztotta disztagnak. Dr. *Neumann* Ármin országgyülési képviselő vezetésével ma küldöttség adta át a polgármesternek a disztagságról szóló oklevelet.

— **Katolikus egyetem.** *Kalocsa*ról jelentik: A kalocsai székes fókaptalan december 9-ikén tartott ülésén a létesitendő magyar katolikus egyetem céljaira százezer koronás örök alapitványt szavazott meg.

— **A vasutasok jutalma.** Félhivatalosan jelentik, hogy a m. kir. államvasutak tisztviselői, mint minden esztendőben, ugy az idén is 190.000 frtnyi jutalomban, illetőleg segélyben fognak részesülni, mig a vasuti munkások részére ugyanilyen cimen 2000 frtot utalványoznak ki. Az a hiresztelés tehát, mintha az idén ezeket a segélyeket le fogják szállitani, nem felel meg a valóságnak. *Hegedüs* Sándor miniszter intézkedett, hogy a segélyek az idén is teljes összegükben osztassanak ki.

— **A vasárnapi munkaszünet a hivatalokban.** A kereskedelmi minisztériumban komolyan foglalkoznak azzal az eszmével, hogy a vasárnapi munkaszünetet az összes közhivatalokra kiterjesszék. A kormány ebben az irányban legközelebb rendeletet fog intézni az összes törvényhatóságokhoz. A vasárnapi hivatalszünetet olyanformán óhajtják keresztülvinni, amint az a minisztériumokban már most is rendszerré vált, hogy vasárnaponként minden egyes szakosztályban egy-egy tisztviselő felváltva tart inspekciót.

— **Itt a tél!** A legötletesebb emberek is azt hajtogatták ma, hogy bizony hideg van, itt a tél . . . Ami ötletnek nem ötlet, de valóságnak bizony komoly. Nagyon is komoly a szegényebb embernek, aki még nem szerezte be a téli tüzelőfáját vagy a prémes bundáját. A Celsius fölnagyott minden stréberséggel, szall egyre lejebb, lejebb. Ma reggel 15 fok hideget mutatott a thermometer. A legkegyetlenebb hideg az ország északnyugoti részei felé jár, *Nagy-Szombat*on —28 Celsius fokra sülyedt le a higanyoszlop. A gyalogjárók sikosak, olyannyira, hogy a mentőket folyton hivják kisebb-nagyobb balesetekhez. A fővárosban megszünt a havazás, nem igy azonban a vidéken. A Balaton befagyott, amin a halásznép kesereg leginkább. A Dunán egyre tart a jégzajlás, a kis propellerek is téli nyugalomba vonultak. Szóval — a nóta vége ez — itt a tél!

— **Olcsó, mint a patika.** Ez az a közmondás, amelyet legujabban be kell vennie a magyar embernek, még pedig minél előbb, mert a január elsejével életbelépő gyógyszerész-szabványban ötvennyolc patikaszer ára lesz alacsonyabb. Idáig egészen komoly a dolog, de mivelhogy nálunk nincs semmi egy kis humor és egy kis meglepetés hijával, hát el kell árulnunk azt is, hogy huszonhét-féle gyógyszer árát ugyancsak január elsejével felemelik. Vagyis: a közmondásokat nem lehet gyógyszerészszabványokkal megreformálni. Marad hat: drága, mint a patikaszer.

— **Ifjuságt olvasmányok.** Régi baj, hogy az ifjuságt olvasmányok megvalasztásában még maguk a hivatott tényezők is nagy könnyelmüséggel járnak el. Égnek áll az ember minden hajszála, ha elolvassa azokat a gyönyörüséges jegyzékeket, amelyekben az ifjuságt könyvtárak számára különösen alkalmas könyveket ajánlanak tankerületi főigazgatók, tanfelügyelők. Szinte hihetetlen, hogy az erkölcsi nevelés milyen mostoha elbánásban részesül mostanság minálunk, holott a müvelt államokban mindenütt a legszigorubb ellenőrzéssel kisérik az ifjuság olvasmányát. Két érdemes müvecske hagyta el a sajtót a napokban, megszivlelésre méltó munkája dr. *Szemák* István fővárosi gimnáziumi tanárnak, aki évekkel ezelőtt a közoktatási kormány megbizásából tanulmányozta a külföldi iskolai könyvtárakat. A derék kis műhöz ifjuságt könyvtárjegyzéket csatol a tudós szerző, aki ebben megbizható és kitünő utmutatással szolgál az ifjuságt olvasmányok megválasztásában.

— **A haramia-vezér.** A gyulafehérvári törvényszék előtt gróf *Lázár* Miklós, aki a végtárgyaláson királyi ügyész gyanánt szerepelt a Janku-szoboralap elsikkasztott pénze ügyében, vádbeszédében *Jankut*, a havasok királyát, haramia-vezérnek nevezte. Az oláh tulzók e miatt most nagyon keseregnek s az ügyész „undoritó bünéről" irják tele az ujságjaikat, sőt avval fenyegetőznek, hogy az igazságügyminiszterhez mennek panaszra.

— **A bölcs iskolaszék.** Esztergom város iskolaszéke gondolt merészet és nagyot és elhatározta, hogy a városi pénztárból fizetett tanitónőket el kell tiltani a férjhezmeneteltől. A vármegye közigazgatási bizottsága ma tárgyalta ezt a kérdést és *Vargyas* Endre tanfelügyelő inditványára kimondta, hogy a férjhezmenéstől nem lehet eltiltani a tanitónőket.

— **Házasság.** *Wohl* Károly, a magyar államvasut tisztviselője eljegyezte *Spitzer* Elza kisasszonyt, *Spitzer* József *dombovári* kereskedő leányát.

Bäck Károly, a *Generali* pénztárosa eljegyezte *Gombosi* Gyöngyike kisasszonyt, *Gombosi* Mór leányát *Egerben*.

Varsányi Gyula szolnoki állatorvos a napokban vezette oltárhoz Nagy-Perkátán *Leichtner* Eliz kisasszonyt, néhai *Leichtner* Sámuel honvéd törzsorvos leányát.

Flesch Mihály december 25-én vezeti oltárhoz a szombathelyi zsidó templomban *Goldschmied* Zsófi kisasszonyt.

— **Disznóvásár a Károly-kaszárnyában.** Még csak ez kellett ennek a vén sárga háznak, aminek a kapuja felől csak nemrégiben szedték le a fura kétfejű madarakat s aminek az ajtajában várta volt tiszt urral az élén és silbakkal, aki a közönséges civilt csak legitimáció ellenében engedte be az állam területén levő másik államba, a kaszárnyaudvarra. Az hiányzott még neki, hogy a disznók is ki- és bejárjanak minden katonai ellenőrzés nélkül s a bajonett birodalmában most már nemcsak a kufárok ütötték föl a sátorfájukat, hanem nyilt piacot csináltak benne a sertésnek. Ugy jár ki és be a malac a nagy kapun, mint a kőbányai szállásokon. Tudniillik ma megnyitották a régi Károly-kaszárnya udvarán a sertésvásárt és pedig a kezdethez mérten igen szép eredménynyel. Sok öreg koca és még több kis malac masirozott be a kaszárnyába s a legtöbbnek akadt uj gazdája a régi helyében. Igaz, hogy némelyik egyenesen a gillotinra vándorolt a kaszárnya udvaráról, de annak se volna semmi komoly oka, ha örökké csak márkik és vikomtok nyakán dolgoznék a kés. És ami a fődolog, olcsó a piac. Még uj, most még csalogatják a publikumot bele, tehát mélyen leszállitott árakon adnak és vesznek. S a friss piacnak hamarosan megalapult a maga tekintélye is. Már ma, a megnyitás napján is egész csomó vidéki ember jött be körülnézni s nem is a közvetlen környékről. Szóval: a Károly-kaszárnyának most már határozottan meg van alapitva a jövője.

— **Elszabadult uszályhajó.** Ma hajnalban az összekötő híd alatt egy ott horgonyzó uszályhajó elszabadult és a zajló Dunán lefelé uszott. A jégtáblák hozzáütődtek a hajótestéhez, amelynek bordái recsegtek-ropogtak az ütések erejétől. A hajón emberek is voltak, akik kétségbeesetten igyekeztek az elszabadult hajót a part felé kormányozni. A partról is mindent elkövettek, hogy a sebesen lefelé haladó hajót megállitsák és visszatereljék, a rohanó jeges ár azonban magával ragadta és a hajó csakhamar eltünt a szürkület ködében. Egy rendőr, aki szintén segédkezett a hiábavaló mentési kisérleteknél, jelentést tett a főkapitányságnál, amely táviratilag értesitette a dunamenti községeket az uszályhajó elszabadulásáról és felhivta a lakosokat, hogy tegyék meg a mentéshez a szükséges előkészületeket.

— **A Zion-Egylet** 1899. december 11-én tartott választmányi ülésén beterjesztett igazgatósági jelentés szerint 1899 január elsejétől december tizedikéig özvegyi dijakban kiadtak 65.060, gyógyszerekre az 1899. év *első* felében 40.769·45 koronát, betegsegélypénzekben 45.092 koronát, rendkivüli segélyekben 10.346 27 koronát. Két egyleti házán kivül, amelyek a törlesztéses teher levonása után 530.578·14 korona értéket képviselnek, a Zion-egylet a mai napon bankokban négy és fél százalékos kamatra elhelyezve 99.463 99 korona készpénz felett rendelkezik s ezeken kivül vannak sorsjegyei 21.886·38 korona árfolyamértékben és követelései tagoknak kamatmentesen adott kölcsönökben 14.111 korona, a künlevő 1899-dik évi tagsági dijakban 70 504·80 korona, amely összegekben a 34.010 korona összértékü biztositékok bennfoglalva nincsenek. A rendes tagok száma 1899. november harmincadikán 11.521, a cselédosztályban pedig 6776 volt.

— **Megmentve a legnagyobb nyomortól.** Röviddel ezelőtt egy kicsiny állasu varosi tisztviselőnek kilenc tagból álló családja menekült meg a legnagyobb nyomortól. Már a legborzasztóbb nélkülözéseknek volt kitéve a család, midőn egy sorsjegy, melyet a családfő még a kedvezőbb életmódja folyamán legifjabb gyermekének ajándékul vásárolt, jelentékeny nyereménynyel lett kisorsolva s az igazlelkü ember ölébe csakhamar huszezer forint került. E kis közleményt nemrégiben az összes lapokban olvashatták s egyetlen egy huzás sem mulik el a nélkül, hogy a szeszélyes szerencse-istennő geniális csinyjeiről ne értesültünk volna. — Természetesen, ehhez kezet kell nyujtanunk a fenséges istenasszonynak, illetve oda törekedni, hogy megfelelő sorsjegyek tulajdonunkká váljanak. Különösen kiváló szerencsével a legutóbbi ujságirók sorsjátéka volt megáldva, melynél a nagy főnyereményeket szegénysorsu emberek nyerték. Ha Fortuna istenasszony csak szemernyit is következetes marad, ugy hasonló kegyét a legközelebb megtartandó poliklinikai egyesület nagy sorsjátékára kell áldoznia, mivel e vállalat ugy a kiváló jótékony irányat, valamint a ritka kedvező nyerési esélyeit illetőleg teljesen az ujságirók sorsjátéka ikertestvérének látszik. E sorsjátéknál is — a poliklinika javára egy 100.000 koronas főnyeremény, továbbá öt főnyeremény egyenkint 20.000 korona értékben jut kisorsolásra s ennél is egy sorsjegygyel, mely mind a hat huzásban játszik, összesen 200 000 koronat lehet nyerni. Nyujtsunk tehát a szerencsének ujból kezet, csak kis ujjunk hegyét. Hisz' a mindenütt kapható sorsjegyek ára csak egy korona.

— **A rendőri razziák ellen.** A hajléktalanok menhelyének egyesülete ma báró *Podmaniczky* Frigyes elnöklete alatt rendkivüli igazgatósági ülést tartott. Az ülésen a rendőrség eljárását tárgyalták, hogy a második kerületben a menhelyben folytonos razziát tart és ez által megzavarja azok nyugalmát, kik a menhelyet felkeresik, de a folytonos vizsgálatnak magokat kitenni nem akarják. Ezért még olyanok is kerülik a menhelyet, kik önhibájukon kivül jutottak abba a helyzetbe, hogy a menhely jótéteményét kell igénybe venniök. Az igazgatóság elhatározta, hogy báró *Podmaniczky* Frigyes elnöklete alatt küldöttséget meneszt e tárgyban *Rudnay* Béla főkapitányhoz.

— **A szatmári diák halála.** Semmi valami olyas körülmény, ami enyhitené a vizsgálati fogságba csukott vádlottak helyzetét s ami közönséges, mindennapibb gyilkosságot csinálna ebből a rettenetes bünből. A gyilkos testvér és a segitség Papp Zoltán nyaka köré mindinkább összébb huzódik a hurok s a szorgos vizsgálat most már részleteiben is tisztázni kezdi ezt az elvetemedettségben páratlanul álló bünt. Meg van állapitva már az is, hogy a szerencsétlen Papp Elemért már előbb is és nemcsak a lovas támadás alkalmával meg akarták gyilkolni. Az áldozat belső részeiben lassan ölő mérget találtak. Ugy látszik azonban, hogy a gyilkosoknak sürgősebb lett a munkájuk s a szerencsétlen gyermeket amugy egyszerüen egy gyilkos lövéssel eltették láb alól. Hogy miért kellett megölni azt a kis cselédleányt, aki Papp Zoltánéknál szolgált, az is világosabb lett a tegnappal. Amikor a vizsgálóbiró először bekopogott Papp Zoltánékhoz, a cselédleány éppen egy férfiinget teritett föl a száritókötélre. A vizsgálóbiró rákiáltott:

— Valld be, hogy az az ing véres volt!

A leány tagadta a dolgot, de olyan zavarba jött, hogy magaviselete kész vallomás számba ment. Ugy látszik, hogy igen sokat tudott ahhoz, hogy megbizhattak volna benne Papp Zoltánék, tehát volt okuk arra, hogy ezt is elküldjék Papp Elemér után. A vizsgálat kezére járó csendőrőrmester már érdekes adatokat gyüjtött arra nézve is, hogy ki hozta be a megelőző támadás alkalmával a fiunak Udvariból a lovat. Erre nézve is Papp Zoltánnak és Papp Bélának kell megadni a felvilágositást, mert annyi már kiderült, hogy ők ketten ültek a kocsin, aminek a saroglyájához a ló hozzá volt kötve, amikor a legelőről a faluba bevitték. A saroglyában egy ember is ült s minden valószinüség szerint ez az ember az, akinek az volt a föladata, hogy lovat juttasson a gimnázista fiu alá. Az őrültségnek már vége van. Tudniillik a Papp Béla részéről és pedig azzal vágta be a vizsgálóbiró a további szimulálás utját, hogy azt igérte neki, hogy ha nem viseli rendesen magát kihallgatása alatt, vasravereti. A gavallér rab megijedt ettől — s fölhagyott a kisérletezéssel. Azonban most már másként igyekszik félrevezetni a vizsgálatot. Börtönéből levelet csempésztetett ki Lázár Mórichoz, az udvari-i szatócshoz, amiben azt irja neki, hogy oldassa föl magát a rabbinál az alól az eskü alól, amit Papp Zoltánnak tettek mind a ketten, hogy tudniillik el nem árulják azt a titkot, amit megvallott nekik. Ez a titok pedig semmi egyéb, mint hogy ő, tudniillik Papp Zoltán ölte meg Papp Elemért. Ő, a szerető bátya, nem vallhat az unokaöcsese ellen, mert nem szegheti meg az esküjét. A levelet feltétlenül azzal a szándékkal csempésztette ki a börtönből, hogy a vizsgálóbiró kezébe kerüljön. A kivánt hatást azonban nem érte el vele. Már nem hisznek neki.

— **Munkanélküliek gyülései.** Ma két helyen tartottak gyülést a fővárosban a munkanélküli munkások. A Vig-utca 18. szám alatt lévő vendéglő helyiségeiben mintegy 2000 munkanélküli munkás jött össze. Erre a gyülésre meghivták *Széll* Kálmán miniszterelnököt, *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi minisztert és *Halmos* János polgármestert, akik azonban nem jelentek meg. A gyülésen *Krecsányi* Kálmán rendőrkapitány képviselte a hatóságot. A munkanélküli munkások *Fleischmann* Andort választották meg a gyülés elnökévé. *Izrael* Jakab volt az első szónok. Kimondjuk — ugymond — ha a polgármester nem tesz eleget kérésünknek, ugy rendezünk egy munkanélküli tüntető-körmenetet. Ha a rendőrség a tüntető körmenetet be fogja tiltani, akkor rendezünk majd tüntető sétát. Fel fogjuk keresni a polgármester urat, felmegyünk a várba, a belügyminiszter urhoz. Ha ők nem jöttek el hozzánk, akkor elmegyünk majd mi hozzájuk. Felhivta végül a munkanélküliekat, hogy ha enyhülnek majd a nyomor napjai, ugy lépjenek szakszervezetekbe. Ezután *Klárik* Ferenc és *Lukács* János beszélt. — Délelőtt a külső Váci-ut 13. szám alatt mintegy 600 munkanélküli munkás tartott gyülést. Itt *Teszársz* Károly és *Weltner* Jakab beszéltek, de rendzavarás itt sem történt.

— **Gyászmagyarkák.** Helyreigazitásképpen *Goltz* Sándort ki kell sorakoztatnunk a négy gyászmagyarok közül, akik a pétervári kiállitásra felvonultak. Goltz ur nem gyászmagyar. Bécsben született. Hát csak osztrák.

— **Karácsonyi vásár.** A közeledő karácsonyi ünepek alkalmából a katolikus munkásnők Otthonában (IX. Bakáts-tér 10. szám alatt) ez Otthon javára karácsonyi vásárt rendeznek. Ajánljuk a vásárt olvasóink figyelmébe, mert ez az Otthon fennállásának rövid ideje alatt is már sok nyomort enyhitett és sok tapasztalatlan nőt megoltalmazott. A vásár vasárnap, december 17-én délután 3 órakor kezdődik és három egymásután következő napon, mindenkor délután 3—6-ig tart.

— **Izraelita Történelmi Könyvtár.** Szerkesztik: *Kuthi* Zsigmond és *Spitz* Gyula. Megjelenik három ivre terjedő, önálló egészet képező füzetekben. Kiadja a Csokonai-Nyomda Debrecenben. Előfizetési ára négy-négy füzetre 2 korona. Egyes füzet ára 50 fillér. Az izraelita könyvtár közöl elbeszéléseket, történelmi adatokat, rajzokat és ismeretterjesztő hasznos közleményeket a zsidó nép multjából és nagyjainak életéből. Nagyon ajánlható ez a közhasznu irodalmi vállalat az izraelita csaladoknak és azoknak, akik a zsidók története iránt érdeklődnek.

— **Gáztakarék-készülék.** Mulatóhelyek, kávéházak és éttermek részére a világitasra nézve nagyon fontos ujitást vezetett be a *Somló* Jakab-cég (Váci körut 78.). Mühlenthal és Társa által előállitott gáztakarék-készüléket hozott forgalomba, amelyet mar egy év óta használnak Németországban a legjobb eredménynyel. A vállalat 20% gázmegtakaritásról kezeskedik. Nagyobb mennyiségü gázt fogyasztók részére rendkivül ajánlatos ez a készülék.

(x) **Valódi Jaeger tanár-féle normál alsóruhákat** (Benger gyártmánya), kötött és szövött gyapjuárukat ajánl *Heyek* Adolf, Szervita-tér, a Vadásznőhöz.

(x) **Zsebkendőt,** kávésteritéket, asztalnemüt legelőnyösebben vásárlunk *Sigmund József* felszazad óta fennálló nagy raktárában (most) Budapest, IV. Városház-tér 10.

(x) **Ia korcsolyák Kertész Tódornál.**

Heine.

A tanitó üt . . !

A mai nap arról is nevezetes, hogy Németország nem ünnepel. Az iskolamesterek nehéz szive nem mozdul meg, a rajnamenti fehér házak ablakába nem tesznek ünnepi mécset a szőke leányzók, a nagy hajókon nem gyuladnak ki az apró lángok, mint katonaparádékon szokás s a veres lobogót sem viszik ki Berlin utcáira a kenyeret hajszoló rongyos tömegek. Csodálatos némaság ül a Harz hegyein, a fenyőfákra ráült a zuzmara; jeges az ut és fagyosak a szivek.

Ez a nagy nemzet nem feledte el, hogy szigoru tanitója volt Heinéban. Olyan, aki ütött, s aki sohasem tudott megbékülni avval, hogy a nagy, izmos germán istenek egy darabokra szaggatott nemzet felett uralkodjanak. A gyermek érzékenységével gyülölik azt a tanitót, aki idegen népek nagyságának dicsőitésével akarta megmutatni a maga népe kicsinyességét s aki egymaga annyit tett a német egységért, mint a francia határon tusakodó ezredek tettek. Nem értik meg ma sem, századik évfordulóján. Heine születésének, hogy nemcsak az szereti a hazát, aki dicsőségét zengi, hanem az is, aki korbácscsal kergeti a népeket a közös munkára s nem értik, hogy a hizelgés többet rombol le egy nap alatt, mint a gorombaság a világ teremtése óta.

Németország mai némasága a népek számára gazdag tanulságot hirdet. A nemzeti megszilárdulás korszakában meg kell jegyeznie mindenkinek azt, hogy a goromba, a kegyetlen és gunyolódó költők nem mindig rosszakaratuak is, meg kell jól jegyezni, hogy azok, akik elismerik és bámulják az idegen népek haladottabb kulturáját, nem vetik meg vele a magukét s hogy nem azok a rossz tanitók, akik kicsinylik a maguk hazájának haladását a különféle disciplinákban, hanem azok az álprófétáik, akik — hogy haza is beszéljek, — még mindig lelkesülten hirdetik, hogy extra Hungariam non est vita.

A mai némaság csak annak a jele, hogy a hivatalos Németország még mindig haragszik arra az iskolamesterre, aki üt, és elfeledi, hogy sok hasznos dolgot vert bele a nádpálca segélyé-

Szabadalmakat Értékesitő Vállalat

Budapest, VII., Erzsébet-körut 17. szám.

Kieszközöl szabadalmakat, financiroz találmányokat és belajstromoz védjegyeket és mustrákat.

Felvilágositás dijtalan

vel, sok olyant, amit cirogatás közben sehogysem tanulnak meg a népek. A haragos iskolás gyerek gyülölete ez az ellen a professzor ellen, aki még akkor is szekundát ir, ha véletlenül elégséges járna a feleletért, mivelhogy inkább szekundát akar az egész osztálynak, semminthogy egy is legyen a tanitványai közt, aki nem érdemli meg a jelest.

A nagy költő Heinéről ne is essék szó. Odaát nagy Németországban politikai büneit hallgatják ma agyon hivatalosan.

Nincs közünk hozzá. De tanulhatunk belőle.

(G—a.)

Tizezer kivándorló.

„...lelkes felköszöntőkben nem volt hiány." — a Nemzeti Szövetség alakulásának Tolnában, Baranyában, Ugocsában és Bácskában egyaránt ez a finálója. Nos, ma megjött erre a legsivárabb kontraszt, olyasféle, mintha a szupé-csárdás közepette halotti menet vonulna el a bálteremben és hirtelenében gyászdalt keseregne a muzsika. Hallgassák, milyen tompa a hangja:

(*Saját tudósitónktól.*) Zemplénmegye közigazgatási bizottságának mai ülésén az alispán bejelentette, hogy az utolsó három hónap alatt *tizezeren vándoroltak ki a megyéből Amerikába.* A vármegye föliratot intézett a belügyminiszterhez, hogy nehezitse meg az utlevelek kiadását.

Tizezer kivándorló! Olyan numerus, amely még a statisztikai hivatalt is kihozná a sodrából és éppen nem csodálnám, ha valamelyik vérkeringéses számológép fekete keretbe rajzolná ezt a számot. Három hónap alatt tizezer lélek menekül Zemplénből, rettenetes, hiszen itt az éhség erőt önt a lábizmokba és kengyelfutóvá varáz olja a bénákat! Elég-e, ha pironkodunk, hogy csak most hallunk erről először? Hát az ötezredik kivándorló nem fakasztotta könnyekre a közigazgatási bizottságot, hát Zemplénben sirni csak kivételes alkalmakkor tudnak, ha huszonnégy viskót a tüz fölemészt? Tizezer lélek! — kegyelem, kegyelem óh, matematika, ne számitsd ki, hány lélek ez már a második generációban!

És a faji összetartozandóság? És a vérközösség? És a hazaszeretet? Pipogya szappanbuborékok, üresek és szinesek, — mindenható a gyomor. A gyomor, amely azt mondja, hogy itt csak élned kell, de meghalnod nem, fuss máshova, hogy tovább élj!

Dehogy kozmopolita akár csak egy zempléni tanitó is. A gyerekek szive vérébe szeretnék irni, hogy megszentelt föld ez a magyar föld, de hiába, nem figyel a gyerek, savanyu az arca, éhes . . . A palavesszőjét szopja . . .

Tizezer kivándorló! Hercegh Mihály, Kriváchy Géza és a Nemzeti Szövetség többi vezető férfia, ugyan merre szándékoznak a legközelebbi vasárnapon hölgybizottságot alakitani? Zemplénbe ne menjenek, itt udvariatlanok az emberek, meg se invitálják a pesti urakat, hanem fölirnak a belügyminiszterhez.

Tizezer hazátlan, földetlen tizenkét hét alatt! Jó hogy van egy közmondásunk, több is veszett Mohácsnál . . .

(H—u.)

FŐVÁROS.

(*) **A dunaparti villamos.** A kereskedelmi minisztériumban *Hegedüs* Sándor miniszter elnöklésével ma tartották meg a dunaparti villamos vasut engedelmező tárgyalását. A kereskedelmi miniszter üdvözölte az érdekelt hatóságok képviselőit. A tárgyalást az épitési tőke megállapitásával kezdték. A vallalat az épitési tőkét 758.000 forintra irányozta elő, a mérnöki hivatal 675.000 forintra redukálta, a főváros képviselői pedig vasárnap tartott értekezletükön 681.000 forintban állapitották meg. Az engedelmezési tárgyaláson az épitési tőkét 915.000 ftban állapitották meg, de ebből 150.000 forintot husz kocsi beszerzésére és 36.000 forintot uj kocsiszin épitésére állapitottak meg. A megállapodáshoz a főváros képviselői is hozzájárultak. Az általános kiadásokat, amelyekről a vállalat nem tartozik elszámolni, 55.000 frtra szállitották le s igy az épitési tőkét 7%-ban állapitották meg. Kötelezték a vállalatot, hogy a vasutat az engedelmokban kiadásától számitott egy év alatt köteles megépiteni. Az épitési költség beszerzési módjára vonatkozólag konstatálták, hogy a vállalatnak az előbbi vasutépitésekből 413.000 frt fedezetlen kiadása van s e szerint 1,328.000 frt fedezéséről kell gondoskodni. Fölhatalmazást adtak a vállalatnak, hogy alaptőkéjét két millió frttal emelje föl.

Heltai Ferenc a főváros képviselői nevében annak a kimondását kérte, hogy a peage-szerződést a miniszter a jóváhagyás, illetőleg döntés előtt észrevételeinek megtevése végett küldje le a városnak.

Mándy Lajos miniszteri tanácsos hevesen tiltakozott a főváros meghallgatása ellen s a vitát a miniszter azzal döntötte el, hogy maradjanak meg a régi formula mellett.

A tárgyalás befejezése után *Vosits* Károly tanácsos a főváros képviselőinek a nevében köszönetet mondott a miniszternek, hogy a tizenöt év óta húzódó kérdést dülőre juttatta s lehetővé tette, hogy a Dunaparton a vasut megépüljön s a körvasutat a közönség érdekének megfelelően megcsinálhatják.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter válaszában kijelentette, hogy mindenkor meleg érdeklődéssel viseltetik a főváros intézményei iránt s most és a jövőben mindent meg fog tenni, hogy a főváros fejlődésére szolgáló intézményeket előbbre segitse.

SZINHÁZ, ZENE.

** **Joachim Budapesten.** Budapest elit-publikuma előtt ujra megjelent ma este *Joachim* József, akit évtizedekig a hegedüsök királyának neveztek s aki még most is érintetlenül hordja fejedelmi koronáját immár megószült fején. A hegedünek sok szuverénje támadt negyven esztendő óta (tegnap is láttunk fölbukkanni egy trónöröküst a kis Jan *Kubelik* személyében), de *Joachimot* egyik sem detronizálta nemes, klasszikus müvészetének olimpusi magaslatán. Az idő nem ejtett csorbát játékának férfias tömörségén. A klasszikus felfogást, a tökéletes müvészetté vált plasztikus egyszerüséget még mindig *Joachim* képviseli legimponálóbb módon Európa élő és uralkodó hegedüsei közt. Mint solo-virtuóz, férfikora virágában is legtöbb szeretettel a klasszikusokkal foglalkozott. Most, öreg napjaira, teljesen arra adta magát, hogy a klasszikusokat magyarázza és lemondott arról a hiusságról, hogy egyedül arassa a dicsőséget. Négyestársaságában most is ő az első, de nagysága most abban nyilvánul, hogy páratlan müvészettel rendeli alá magát a kamarazene fönségesen egybeolvadó harmóniájának. A budapesti kamarazene-egyesület mai rendkivüli estélyén három remek kvartettet játszott a Joachim-négyes: *Schumann* A-dur négyesét, *Brahms* B-dur négyesét és végül, az est koronájául, a Cis-moll négyest *Beethoventől.* Az elsőben talán a harmadik rész (adagio molto) volt a legcsodálatosabb. Schumann tépelődő, bánatos költészetének egész komoly szépsége benne volt ebben a borongó előadásban. *Brahms* négyesében az Andante és az utolsó rész (poco allegretto con variazioni) emelkedett ki leghatásosabban. Beethoven négyesében egyik részlet szebb volt a másiknál. A tökéletes mü itt tökéletes magyarázókra talált. Senkisem vette észre, hogy ez a négyes terjedelemben is milyen kolosszális. — A Joachimmal jött urak: *Halir* Károly (másod hegedü), *Wirth* Manó (mély hegedü) és *Hausmann* Róbert (gordonka) egytől egyig tudós professzorok és jeles müvészek, akik a mestert remekül fegyelmezve és inspirált odaadással támogatják. A csak kvartett fiatal heve és szinpompája nincs meg ezekben a komoly és többnyire idős férfiakban, de tudásuk, kiforrott izlésük és stylszerü játékuk méltó a Joachim vezető müvészetéhez. — A Royal nagy termében ma nem volt üres hely és a fényes közönség elárasztotta Joachimot és társait szimpatiájának, nagyrabecsülésének minden jelével.

(*á. e.*)

*

Délután négy órakor az Országos Zeneakadémiában ünnepelték *Joachimot* az intézet tanárai és növendékei. A diszterem zsufolásig megtelt az Akadémia tanitványaival, akiknek *Mihalovits* Ödön igazgató mutatta be a nagy müvészt szép beszéd kiséretében. Azután a hegedütanszak legkiválóbb növendékei játszottak az ünnepelt mester előtt: a kis *Geyer* Stefike Mendelsohntól, *Schultz* Eszter Beethoventől, *Szigeti* Dezső és *Mambriny* Gyula Joachimtól adott elő különböző darabokat. A mester mind a négy fiatal növendék játékáról meleg elismeréssel nyilatkozott és végül hosszabb beszédben köszönte meg azt a figyelmet, amiben az Országos Zeneakadémia részesitette. Beszédében különös méltánylattal emlékezett meg *Hubay* Jenőről, aki valamikor tanitványa volt s aki most maga is a mesterek soraban foglal helyet.

** **Kövesi Albert visszalépése.** *Kövesi* Albert, a *Kisfaludy Szinház* igazgatója, mint *nagyváradi* tudósitónk táviratozza, visszavonta a *nagyváradi* szinházra beadott pályázatát. Tudósitónk szerint *Kövesi* más oldalról váratlanul oly előnyös meghivást kapott, hogy a nagyváradi szinházat, amelyre alapos kilátása volt (a törvényhatósági bizottságban erős pártja volt *Kövesi*nek), nem tarthatta volna meg. Bármint legyen, *Kövesi* visszalépésével *Nagyvárad* egy elsőrangu szinházi szakembert vesztett, aki komoly értelemben vett müvészi szinvonalra emelte volna az uj nagyváradi szinházat. A pályázat most *Somogyi* Károly és *Vidor* Dezső közt fog eldőlni.

** **A Többsincs királyfi csodái.** A *Vigszinház* látványos tündérregéjének, *Benedek* Elek *Többsincs királyfi*jának mesés csodái készülnek most a *Vigszinház*ban. A tündérrege első felvonása a napkeleti király palotájának az udvarán játszik, amelynek a közepén ott áll a szinaranyból vert *világszengő*-fa. A szinpad egész diszlete, amely mesés virágos növényzetből áll, a Pokolkirály egy varázsütésére, nyilt szinen kietlen és kopár tájékká változik át. A második felvonás viszont a Napnyugoti király gyémántpalotája előtt történik, amelynek szemkápráztató fényét a gyerekvilág alig győzi majd megcsodálni. A harmadik felvonás diszlete Hájhájnak, a pokolkirálynak földalatti országát ábrázolja. Ennek a felvonásnak szintén a teljesen uj diszletek és a szingazdag fényhatások lesznek a csodái. A pokolkirály országa szintén egy varázsütésre eltünik és nyilt szinen egyszerre csak a Napkeleti király ragyogó országa áll a szem előtt. Mindezeket az uj diszleteket *Spanraft* Ágost. a *M. Kir. Opera* és *Bentheim* Róbert a *Vigszinház* és *Népszinház* festője festik. A *Többsincs királyfi* igazi gyönyörüsége lesz a főváros gyerekvilágának és a szülők jól fogják tenni, ha kedves kicsikéiket erre a rájuk várakozó karácsonyi örömre idejében előkészitik. Az első előadásokra már megkezdődtek az előjegyzések.

** **Az Operaház előadása otthon.** A m. kir. Operaházban holnap (szerdán) este a *Djamileh*, *Bizet* regényes dalműve és a *Naila, a forrás tündére* ballet kerül szinre. A *Telefon Hirmondó* az előadást közvetiteni fogja s igy az előfizetők otthon is végighallgathatják. Opera után tizenegy óráig felváltva *katonazene* és *cigánymuzsika* lesz hallható a kagylókon.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **A magyar heraldikai és genealogiai társaság** ma délután 5 órakor tartotta meg ez évi nagygyülését az akadémia üléstermében *Fejérpataky* László elnöklete alatt. Az elnök megnyitó beszéde után *Aldásy* Antal felolvasta Csoma József ig. választmányi tag értekezését *az első magán cimeradományozásokról.* A XIV. századig cimert felvenni bárkinek jogában állott s e tekintetben semmi ellenőrzést nem gyakoroltak. Ennek a szabadságnak ere ménye a cimerek értékének csökkenése volt s ennek ellensulyozására a cimeradományozás jogát a fejedelemre ruházták át. A tetszéssel fogadott felolvasás után az elhunyt *Szilágyi* Sandor helyébe herceg *Odescalchi* Arthurt választották meg másodelnöknek. Ezután *Schönherr* Gyula titkár terjedelmes jelentésben számolt be a társaság mult évi munkásságának eredményeiről. A jelentés adatai szerint a társaság ez évben 2 pártoló és 16 évdijas taggal szaporodott. Az összes tagok száma 527. A pénztárosi jelentés szerint a társaság összes vagyona 15 825 forint.

○ **Az izraelita irodalmi-társaság** ma este felolvasó ülést tartott a zsidó hitközség sip-utcai diszterében *Agai* Adolf elnöklete alatt. A felolvasások sorát dr. *Vajda* Béla kezdte meg, aki *A középkori francia zsidók életéből* cimü értekezésében ismertette a középkori francia zsidók társadalmi és vallási életét. Azután dr. *Sebestyén* Károly szavalta el *Van Isten* cimü költeményét, majd *Gerő* Ödön, az ismert novellista ült a felolvasó asztalhoz s *Beruria* cimen több talmudista asszony történetét mondotta el. Hosszasabban foglalkozott *Beruriának* tragédiájával, aki tudós asszony volt, mint a férje, de gyönge, mint minden asszony. És ez volt a bukása. Mert mig férje, a tudós rabbi előtt erős volt s hangoztatta, egy fiatal diák elcsábitotta őt s az asszonyt nemének gyöngesége, amelyet meg akart tagadni, öngyilkosságba kergette. Az élvezetesen megirt s feszült figyelemmel hallgatott előadást megérdemelt tetszésnyilatkozatokkal honorálta a publikum.

VIDÉK.

— **(A kvótaemelés ellen.)** A biharmegyei Pocsajon gyülést tartottak a hosszupályi kerület függetlenségi választói és tiltakoztak a kvótaemelés ellen. *Marjay* Péter országgyülési képviselő is beszélt a gyülésen. Kifejtette, hogy a kormány eleget tett ugyan a jog és törvény elveinek a mocsai esetben, de türte a Hentzi-ügyben és a *Hier kérdésben* a nemzet meggyalázását. A hadsereg egyre insultálja a nemzeti érzést s mégis a hadsereg költségeiseire, a tisztifizetések és a kvótaemelésre van pénz, de nincs pénzünk a népoktatásra, a kisipar fejlesztésére. Inditványára a gyülés elhatározta, hogy kérvényt küld a képviselőházhoz, tiltakozva a kvóta fölemelése ellen.

EGYESÜLETEK.

(Az országos magyar erdészeti egyesület) *Bánffy* Dezső elnöklete alatt tartott választmányi ülésén az egyesület ujonnan rendszeresitett titkári állására *Bund* Károly földmüvelésügyi miniszteri erdészt választotta meg.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **A Varga Ottó-ügy utójátéka.** Mikor *Varga* Ottó, a Ferenc József intézet tanára ellen megindult a hajsza, a tanár tanitványai első sorban *Szerelemhegyi* Tivadar professzor fiára gyanakodtak s *Szulkovszky* József belügyi számgyakornok magára vállalta, hogy Szerelemhegyit a besugásért megfenyegeti. Szulkovszky be is változta igéretét és a fiatal Szerelembegyi urhoz intézett levelében utálatos talpnyalásnak nevezte eljárását. Másnap Szerelemhegyi két tanuval fölkereste Szulkovszkyt s arcul ütötte. Szulkovszky vissza akarta ütni bántalmazóját, de ez revolvert rántott s avval riasztotta vissza a számgyakornokot. Ezt a jeles esetet tárgyalta ma a járásbiróság. Szerelemhegyi tagadta, hogy ő árulta be Varga Ottót, mire Szulkovszky ügyvédje, dr. *Lauffer* két tanu nyilatkozatával bizonyitotta, hogy Szerelemhegyinek aktiv része volt a dologban. A járásbiró Szulkovszkyt becsületsértésért *tiz* forint pénzbüntetésre itélte, Szerelembegyit azonban a közcsend ellen való kihágásban és a becsületsértésben találta bünösnek s ezért *ötven* forint pénzbüntetést szabott ki rá. Szulkovszkynak enyhitő körülménynek tudták be, hogy egy *méltatlanul megtámadott tanárának a védelmére kelt.*

Nyilttér.

Ritka alkalmi vétel.

Üzletünk feloszlatása miatt jóval a beszerzési áron alul adunk el: 15 legfinomabb divatos rézmetszetet, 4 szénkréta rajzot, továbbá 10 szines fénynyomatu képet. (Sikerült szinezett fényképek az antverpeni és drézdai tárlatok eredetiségei) minden tömör és finom keretben. A felsorolt mütárgyak közül egyes darabok is eladatnak.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

A „Zde" a delegációban.

Bécs, december 12.

Az osztrák delegáció költségvetési bizottságának mai ülésén a hadügyi költségvetést tárgyalták.

Walterskirchen referálja a hadsereg rendes szükségletét.

Kramarz kifejti a cseh nép álláspontját a hadügyi kormányzattal szemben; viszonyuk, sajnos, igen feszült. A csehek jó, harcképes hadsereget kivánnak. Kritizálja a hadügyi kormányzat magatartását a közös hadseregnyelv és a zde kérdésében. A csehek ennélfogva sem a hadügyi költségvetést, sem a tiszti fizetések felemelését nem szavazzák meg. Ezután *Gessmann* és *Ferjancic* delegátusok beszéltek.

Krieghammer hadügyminiszter részletesen válaszol a felvetett kérdésekre. A zde-kérdést illetőleg azt mondja, hogy azt csak lelkiismeretlen izgatással fujták fel arra a jelentőségre, melylyel ma bir. Előbb más mint német nyelvü jelentkezést nem vettek figyelembe, mert csak a tudatlanság volt az oka. Mióta azonban köztudomásu lett, hogy előre megfontolt szándék forog fenn, a hadügyi kormányzatnak közbe kellett lépnie. Tényleg, szerencsére, a jelzett vétségért megbüntetett egyének igen csekély százalékát képezték a tartalékosoknak. Ez alkalommal hangsulyozza a miniszter, hogy a büntetések éppen nem voltak sulyosabbak egyik országban, mint a másikban vagy Magyarországban. A szolgálati időnek két évre való leszállitása a létszám egyidejüleg való leszállitásával lehetetlen. A szolgálati idő leszállitása a létszám jelentékeny szaporitásával jár.

Erre a hadsereg rendes szükségletét részleteiben is változatlanul elfogadták.

Horvát tartománygyülés.

Zágráb, december 12. A tartománygyülés mai ülésén *Mazzura* főleg az „egység" kifejezés ellen fordult, melyet Cseh miniszter használt és mely a kiegyezéssel ellentétben áll.

Khuen-Héderváry bán igazolja, hogy miért nem vetette fel a kormány a bizalmi kérdést. Meg akarta könnyiteni a vitát és minden pártnak szabad kezet akart engedni, hogy véleményét elmondja; de ez még nem jelenti azt, hogy a kormány általában nem kiván bizalmat. Mikor ő hivatalába lépett, az összes pártoknál keresett támogatást, de a ház egyik része, a nélkül hogy müködését bevárta volna, ellenséges magatartást tanusitott, a másik rész várakozó álláspontot foglalt el. Ezért Mazzurának nincs igaza, ha azt állitja, hogy ő nem kereste a bizalmat. Ami Magyarország és Horvátország kölcsönös hüségét illeti, ezt a kérdést nem lehet pártszempontból tárgyalni. A magyarországi nemzetiségeknek sokkal jobb dolguk van, mint némely nemzetiségnek Horvátországban.

Ha a baloldal a kiegyezést átoknak nevezi is, mégis elismeri a paritásos kiegyezést. Ilyent kötöttünk 1868-ban és az még ma is fennáll. Ami Magyarország és Horvátország viszonyának megjelölését illeti, azt ő, hogy senkit ne sértsen, államközösségnek kivánja nevezni.

Starcsevics Dávid: A kocsis és gazdája is egy kocsin ül. (Derültség.)

Khuen-Héderváry bán: Horvátország megóvta individualitását. Budapesten mindennap ki van tüzve a parlamenten a horvát zászló. Ezt mondják meg választóiknak. (Helyeslés jobbról. Mazzura közbekiált: Mi nem hallgatjuk el ezt.) Az összes közös hatóságok a közös cimert használják. A nyelvkérdés is Horvátország szellemében oldatott meg s ebből következik, hogy Mazzura egészen téves álláspontban áll. Ha Mazzura ellensége a dualizmusnak, ő azt válaszolja neki, hogy ma az összes népek közeledésének korszakában élünk és hogy a dualizmus nincs veszélyben, hanem a megerősödés utján van. Kéri a Házat, hogy fogadja el a javaslatot. (Élénk tetszés a jobboldalon.)

Modrusán beszéde és Egersdorfer előadó zárszava után, aki azt bizonyitotta, hogy az 1899. évi XX. törvénycikk nem sérti meg a kiegyezést, a javaslatot általánosságban és részletében elfogadták.

A Vaskapu tarifája.

Bukarest, december 12. A képviselőház tegnap és ma folytatta a válaszfelirat tárgyalását.

Lahováry külügyminiszter felszólalt a liberálisok által felvetett Vaskapu-kérdésben.

A liberálisok, ugymond, bizonyitékát szolgáltatták annak, hogy hibákat követtek el a szóban forgó ügyben. Sturdza arra szoritkozott, hogy elismerje az osztrák-magyar jegyzék átvételét, mely a szabályzatot közölte és csak március huszonkilencedikén, két nappal a liberális kormány bukása előtt kérte az illetéktarifa alkalmazásának elhalasztását. A miniszter kijelenti, hogy ő jegyzéket intezett az osztrák-magyar kormányhoz. Felolvasta annak egyik passzusát, melyben kétségbe vonja az illetékek szedésének törvényességét, de arra az elvre támaszkodik, hogy Ausztria-Magyarország, mint Európa mandatariusa, önállóan nem határozhatott egy nemzetközi folyót illetőleg, sem pedig a berlini szerződést aláirt hatalmokkal és a parti államokkal való előzetes megállapodás nélkül illetéktarifát meg nem állapithatott. A jegyzék aztán felhivja a figyelmet arra a tényre, hogy oly hajók, amelyek *az előbbi utat használják, az uj csatornamunkálatoknak nem veszik hasznát és ezért illetéket sem kell fizetniök.* Oroszország később ugyanerre az álláspontra helyezkedett. Az osztrák-magyar kormány meg nem válaszolt. A román kormány nem akart konfliktust felidézni, fenntartással lefizette az illetékeket és ebben követte más érdekelt hatalmak példáját. A kérdés nem Ausztria-Magyarország és Romania közt függőben levő kérdés, hanem európai kérdés, minthogy nemzetközi folyóról és a berlini szerződés értelmezéséről van szó. A román kormány mérsékelttel, de szilárdsággal is formulázta követeleseit. Ellenséges indulat és provokáció nélkül igyekezett Románia érdekeit megvédeni, melyek ez esetben Európa általános érdekeivel azonosak, mert a dunai kereskedelem és hajózás szabadságáról van szó, mely Európa közjogának lényeges elve.

Francia képviselőház.

Páris, december 12. A képviselőház az igazságügyi minisztérium költségvetését tárgyalta.

Rembant (szocialista) helyteleniti a Gohier ellen a hadsereg ellen irányuló cikke miatt folyamatba tett eljárást. Gohier csak a köztársaságot akarta védelmezni.

Waldeck-Rousseau miniszterelnök igazolja ezt az eljárást, kijelentvén, hogy lehetetlen bizonyos támadásokat a hadsereg ellen eltürni. Ha bármily foku fegyelemsértési esetek fordultak is elő, a kormány dolga, hogy az illetőket megfenyitse.

Bernard (nacionalista) azt kivánja, hogy az igazságügyminiszter nyilatkozzék egyes lapoknak ellene intézett támadásait illetőleg.

Deschanel elnök ezt a kivánságot, mint egyik kartársuknak magánéletébe való beavatkozást visszautasitja.

Bernard ragaszkodik kivánságához.

A képviselőház nagy többséggel elhatározza, hogy Bernardtól megvonják a szót.

Trannoy kérdi, hogy miért nem üldözi a kormány a szocialista főbizottságot. A szónok a szocialista veszedelemről beszél és felvilágositást kér a kormány magatartásáról.

Waldeck-Rousseau miniszterelnök kijelenti, hogy ő már háromszor kifejtette politikáját. Nincs szükség arra, hogy nyilatkozatait ismételje.

A baloldal a vita bezárását kivánja, mit Trannoy ellenez.

A vita bezárására irányuló inditványt végül *267 szavazattal 237 ellenében elfogadták* és az ülést berekesztették.

Páris, december 12. A kamara folyosóin a mai szavazás eredményét ugy kommentálják, hogy Waldeck-Rousseau miniszterelnök válasza, melyet Trannoynak adott, oly rövid volt, hogy szinte nem is hallották. Ezért azt hitték, hogy a miniszterelnök egyáltalán nem akart válaszolni. Ez a magatartás, melyet kicsinylésként fogtak fel, néhány képviselőt arra inditott, hogy kollegiális tekintetből a vita bezárására irányuló inditvány ellen szavazzon.

A német flottaterv.

Berlin, december 12. A *birodalomgyülés* ma folytatta a költségvetés tárgyalását. Az első felszólaló, *Lieber*, azt fejtegette, hogy a flottatervhez még nem lehet alaposan hozzászólni és a többi közt ezeket mondta: A mult és a jövő bizonyitékot szolgáltat a *császárnak* arról, hogy Hamburgban tévesen volt értesülve a német nép felfogásáról. A birodalomgyülés a császár uralkodásának első nyolc évében egyáltalában nem tagadta meg csökönyösen a hajóhad erősbitését.

Hohenlohe herceg birodalmi kancellár fölöttébb sajnálja, hogy a *császár* beszédét belevonták a vitába.

Ballestrem elnök hivatkozik arra, hogy egyszer már nyilatkozott arra nézve, hogy a birodalmi gyülés tagjait *nem lehet eltiltani* attól, hogy nyilatkozataikban illő modorban érintsék a császárnak azokat a beszédeit, amelyek hiteles alakban, például a *Reichsanzeiger*ben, közzétettek. Azt hiszi, hogy nem felelne meg annak a nagy jelentőségnek, melyet a császár a politikai életben képvisel, ha *nem engedik itt megemliteni* az ő fontos nyilatkozatait. Természetesen ennek illő alakban kell történnie, és nézete szerint, ez az imént igy is történt.

Bebel a szocialisták nevében azt mondja, hogy a tegnapi beszédek ugy hatnak, mintha nem a birodalomgyülésnek, hanem a flotta-egyesületek gyülésének lettek volna szánva. Anglia, mint flotta-hatalom és Németország, mint tengeri hatalom kitünően kiegészitik egymást és együttesen a világot kormányozhatnák. *Kivánatos volna ugyan, hogy Anglia Dél-Afrikában vereséget szenvedjen*, de ily vereség nem fogja lényegesen megrenditeni Anglia hatalmát. Ha a birodalomgyülés most elfogadja a flotta-javaslatot, a jövő évben katonai javaslat következik. — A legközelebbi napokban a harangok ismét azt zugják: „Békesség a földön!" De önök uj rombolást készitenek elő, ez az önök kereszténysége!"

Tirpitz államtitkár felszólalása után az ülés véget ért.

Az olasz külpolitika.

Róma, december 12. A képviselőház mai ülésén a külügyi költségvetés tárgyalásánál Visconti-Venosta külügyminiszter több képviselőnek válaszolva kijelentette, hogy Olaszország hü szövetségeihez, melyek külpolitikájának változatlan alapjai. Beszélt a délafrikai háboruról is, amelyre nézve Európa érdeke az, hogy a konfliktusból távolittassék el a további bonyodalmak csirája.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, dec. 12. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* Négyszázalékos magyar aranyjáradék —.—. Magyar koronajáradék —.—. Osztrák hitelrészvény 235.—. Osztrák-magyar államvasut 136.40. Déli vasut 31.25. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz 216.25. Buschtiehradi —.— Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Frankfurt, december 12. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) Árfolyamok decemberre. *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 234.60. Osztrák-magyar államvasut 136.—. Déli vasut 31.40. Osztrák aranyjáradék —.—. Olasz járadék 93.55. Laura-kohó —.—. Harpeni 192.65. Discont —.—. Alpesi —.—. Bécsi bankegyesület —.—.

New York, december 12. (Kábelsürgöny.) (*Zárlat.*) Buza tavaszi 75.5/8. Buza téli 75.7/8. Buza decemberre 72.1/8. Buza májusra 74.3/8. Tengeri decemberre 38.6/8. Tengeri májusra 38.5/8. Zab 29.1/2. Rozs 61.—. Liszt 2.80.

New York, december 12. (Kábelsürgöny.) (*Zárlat.*) Kávé fair Rio No. 7. 7.10/16. Kávé folyó hóra 5.80. Kávé májusra 5.90. Petroleum raffined in cases 10.—. Petroleum New Yorkban 9.90. Petroleum Filadelfiában 9.85. Szállitási dij Liverpoolba 3—. Irányzat nyugodt.

Chicago, december 12. (Kábelsürgöny.) (*Zárlat.*) Buza decemberre 69.—. Buza májusra 69.5/8. Tengeri decemberre 30.1/2. Tengeri májusra 32.1/2. Zab decemberre 22.2/8. Zab májusra 24.—. Rozs decemberre 50.1/2.

Baltimore, december 12. (Kábelsürgöny.) (*Zárlat.*) Buza májusra 75.5/8.

St. Louis, december 12. (Kábelsürgöny.) (*Zárlat.*) Buza decemberre 68.—.

Filadelfia, december 12. (Kábelsürgöny.) (*Zárlat.*) Buza Cash 70.—.

San-Francisko, december 12. (Kábelsürgöny.) (*Zárlat.*) Buza decemberre 103.5/8.

KÜLÖNFÉLÉK.

Jövő.

És jönnek majd utódok, nemzedékek,
Kik mi rólunk is fitymálva beszélnek,
Ha már az évek minket eltemettek
És urai ők lesznek a jelennek.

Ó mert bölcsebbek azok, akik élnek,
Mint voltak a már letünt nemzedékek
A sirok népe szürke a jelennek,
És együgyü, akit már eltemettek.

Veszelei Károly.

✝ **Hadi tudósitások.** Most, hogy a napilapok a délafrikai csatatérről nap-nap után hasábokra menő tudósitásokat közölnek, mindenkit érdekelhetnek azok az apróbb részletek, hogyan kapják meg a napilapok haditudósitóik értesitéseit. A transvaali csatatérről küldött kábeltáviratokat az Eastern-Telegraph-Company közvetiti a lapok részére. E sürgönyök egy szava az angol-boer háboru kitörésekor négy és fél márkába került, de a társaság csakhamar kedvezményeket adott és másfél márkát számitott a nagyobb lapoknak, de *csak* arra az esetre, ha kötelezik magukat legalább 24.000 márkának megfelelő sürgönyök feladására. Mindebből azt lehetne gondolni, hogy a lapok szivesen belemennek ilyen kötelezettségbe, mert a szenzációs csata-hirek a jövedelmeiket rendkivüli mértékben emelik. Pedig az eredmény nem ez, vagy legalább is nem *minden* tudósitás után ez, ugy, hogy kénytelenek a legtöbbször visszatérni a négy és fél márkás taksához, mert igy mégsem rugnak akkorára az eredmény nélküli kiadások, amelyeknek nagyságát eléggé bizonyitja egy példa. Egy az elardslaagtei csatáról szóló tudósitás 6500 márkába került. Természetes, hogy a haditudósitók igyekeznek lehetőleg röviden megfogalmazni sürgönyeiket. Rendkivüli kockáztatott e sürgönyöknek az értéke, s akárhányszor megtörténik, hogy a tudósító 800—900 márkát fizet ki valamely sürgönyért, amely — a papirkosárba vándorol. Éppen ezért félnek is a szerkesztők a háborui tudósitásoktól, akár a tüztől, egyrészt az óriási kiadások miatt, de meg másrészt pedig a nagy anyagnak rendkivüli sok időt igénylő feldolgozása miatt, amiről elég legyen csak annyit megemlíteni, hogy a nagyobb angol lapok szerkesztősége talpon van a mostani háborus időben reggeli 6 óráig.

*

✝ **Napóleon relikviák.** A Galeries Georges Petit kiállitásában jelenleg öt gobelin látható, amelyek I. Napoleon tulajdonát képezték. Napoleon a Berezinán való átkelése alkalmából vesztette el őket és nem régen találták meg egy, a haromező mellett fekvő faluban. A gobelineket teljes épségben találták meg s szinük pompája is megmaradt. Valószinü, hogy a francia kormány igyekszik majd megszerezni valamelyik muzeum számára ez emléktárgyakat, mielőtt azok idegen kézre kerülnének.

*

✝ **Ha a köd fátyola szertefoszlik....** Liverpool utcáit tiz napig sürü köd boritotta. Nem szokatlan ez az időjárás, de azért az odavaló lakosok nem szivesen türik a fojtó, nehéz ködöt. Segiteni azonban mindezideig nem tudtak rajta. Most végre megérkezett a megmentő.

Nehány nap előtt a következő falragaszok árasztották el Liverpool utcáit:

! Jőjjetek! óh! Jőjjetek!

Ma délután 3 órakor

a Gowen-Hallban

énekel

Ira Sankey

!! a nagy Ira !!

akinek az énekére

a köd fátyola szertefoszlik!

! Jőjjetek! oh! Jőjjetek!

Délután három órakor tódult a nép a Gowen-Hallba. Ezernyi tömeg leste a megmentőt, akinek a szavára a nap sugarai előtörnek és a szürke köd helyett derü fog végigömleni az utcákon a nap sugarai nyomán.

A *nagy Ira* felment a pódiumra. Geniálisan lobogó haját hátrasimitotta és énekelni kezdett:

When the mists
Have rolled away . . .

Amikor a köd szertefoszlik . . . Érces hangja lebilincselte a hallgatókat.

Ó csodák csodája!

A dal vége felé a köd oszladozni kezdett. Egyre világosabbra vált a levegő és amikor a kiváló tenorista egy magas c-vel befejezte énekét, előtörtek a nap sugarai.

Azóta Ira Sankey folyton utazik és óriási honoráriumok mellett énekli a When the mists . . . kezdetü dalt, mindenütt ködosztó hatással. A tizenkilencedik század végén tehát már az ének is hatással lehet valamely nép nemzetgazdasági viszonyaira.

Igy ir a *Liverpool Daily Post*.

Arról már hallottunk, hogy az ösmert bibliai állat hangja esőt hoz. De hogy ködöt kergessen az ének, az is csak tenoristával történhet meg.

Jó volna kipróbálni a viharágyuk helyett talán Kenedichet vagy Arányit . . .

*

✝ **Élő szobor.** Nincs olyan Montépin-regény, detektiv történet, amelyben agyafurtabban eszeltek volna ki buvóhelyet a tolvaj urak, mint egyik bajtársuk tette most Párisban. Az Avenue Montaigne egyik büszke palotájának ura báró *Brindard*, azalatt mig a Rivierán üdül, lakását a portásra bizta. Vigyázott is ez tőle telhetőleg, ki nem mozdult a kis kapus szobából. A napokban valami ügyes-bajos dolgát elintézendő, a feleségére bizta az ügyeletet s a kis Susette lelkiismeretesen igyekezett eleget tenni a kötelességnek. Amint a portás-páholyban éppen a boulognei erdő hólepte fáiról ábrándozott, egyszerre csak társzekér áll meg a ház előtt. Azon egy nagy láda. Csengetnek. A kocsis levett kalappal jelenti, hogy a ládában a báró ur számára régi müremekek, bronz- és márványszobrok vannak. Az asszonyka nekigyürközik és még maga segit leemelni s az udvarban elhelyezni a nagysulyu ládát. Időközben besötétedik, esni kezd s a kis portásné az esőtől megóvandó a báró ur holmiját kiszalad az udvarba, hogy a ládát behuzza a lépcsőházba. Elhül benne a vér, mikor látja, hogy éppen abban a pillanatban emelődik a láda teteje s egy élő szobor akar kijönni belőle. Egy ur, aki minden valószinüség szerint nem puszta mulatságból választotta magának az idillikus rejtekhelyet. Az asszonykának volt annyi lélekjelenléte, hogy a láda tetejét visszaszoritotta s segitségért kiabált. A szoborurat a szomszédság az időközben megérkezett rendőrség segitségével lefülelte le is csukták őt, de ő inkognitó akar maradni. Eddig semmiképp sem tudták kivenni belőle a nevét.

*

✝ **A Figaro gyüjtése.** A *Figaro* tudvalevőleg gyüjtést inditott a Szudánban meggyilkolt *Klobb* ezredes özvegye és családja részére, de az özvegy visszautasitotta a gyüjtött összeget. A *Figaro* most az adakozók beleegyezésével három részre osztotta a gyüjtött 38.454 frankot és a szerencsétlen ezredes három gyermeke nevére egyenként 12.813 frankot helyezett el egy biztositási intézetnél, azzal a kikötéssel, hogy a gyermekek nagykoruságuk elérésekor vehetik fel majd a kamatokkal megszaporodott összeget.

*

✝ **A Vézuv vasutja.** A turistákat érdekelni fogja az a szerződés, amelyet Nápoly városa a napokban kötött a Cook céggel. E szerint a funicolare ezután a városból fog indulni a Vézuvra. Tehát nem kell előbb nehány órai omnibusz utat tenni, hogy az utas elérjen a siklóhoz.

REGÉNY.

Öreg asszony nem vén asszony.

— REGÉNY. —

Irta: GEROLAMO ROVETTA.

Tényleg irt is a fiatal d'Abala grófnénak egy rövidke levelet és a következő, meglehetős hosszut Del Manticó őrnagynak:

Kedves márki!

Nagyon kellemetlen napom volt ma és egészen nyiltan megvallom önnek, hogy ezt az ön levele okozta, melynek sorai közül előttem érthetetlen, sőt néhol igazán bántó közönyt és hideget olvastam ki!

Miért nem jön el?

Hivatalos akadályok? — — Oh, a hivatal, milyen kényelmes kifogás is az, ha valami jobb mentség nincsen kéznél. „A quelque chose malheur est bon!“ és a nagy gyakorlatok igen jók arra, hogy az ember unalmas látogatásokat kikerüljön!

Ugy-e, hogy igy van, kedves márki?

En részemről nem érezhetek lelkifurdalásokat, e tekintetben legalább nem, igy hát egészen nyugodtan élek és elfeledem a jelent, és mint egy szép álomban, egy gyöngéd hiba édes emlékeiben ringatózom. Ma is itt volt nálam látogatóba Ariberti Eriprando gróf.

Szegény *bébé*! Ó csakugyan szeret és el is venne feleségül! De az élet a maga valóságában ezt meg nem engedi. Éppen most küldtem el, hogy önnek irhassak. Arra gondolok, hogy leányomat magamhoz kérjem, mert a világ oly rossz és a kis gróf állhatatosságát, most hogy egyedül vagyok, még félre találnák magyarázni.

Különben nem szivesen látom igy szenvedni a szegény ifjut! De nem tarthattam titokban előtte, hogy lelkemben olyan emlékek élnek, melyekkel számolnom kellene, mielőtt lekötném magam! A poézis, mely édes illatával a távolból lelkemet érinti, elzsibbasztja szivem minden dobbanását!

Ime, vigasztalódjék, kedves márki! Ha engem a mult táplál, ez *önt* ne nyugtalanitsa. Ön gyakran mondta, hogy szellemes vagyok, nos, ezt arra használom fel, hogy barátaimat igéreteikre emlékeztessem — csakis olyanokra, amelyekre azok megbánás nélkül gondolnak.

— — És ez igy, *en passant*, önnek is szól, aki megigérte nekem, hogy itt, a villában meglátogat, de amely látogatást a nagy gyakorlat, amint látszik, bizonytalan időre elhalasztott.

Leányom minden áron azt akarja, hogy ujra férjhez menjek! — — Ebből láthatja, milyen boldoggá teszi d'Abala ügyvéd leányom életét.

Ariberti ma reggel meglátta az ön levelét a munkakosaramban. Ugy látszik, a boritékról megismerte, hogy öntől jött, mert vérvörös lett és egészen megzavarodva, köszönés nélkül, elrohant.

Gondoljon reám, vagy legalább ne feledjen egészen egy emléket, mely nem lehetett kellemetlen önnek. Higyje meg, hogy önnek szivemben mindig őszinte ragaszkodást őrzök meg, és ha élénk érdeklődésem valamikor megszünhetne, azon a napon lelkiismeretem szemrehányásokat tenne nekem, mert

— — — aki szeret — feled
Ki szeretni megszünt — emlékezik!

És én nem tudok, nem akarok emlékezni! Csak ezért keresek jóleső szórakozást a szerelemben és az emlékezés édes poezisében.

Kezemet csókra nyujtom önnek! Egykoron térden állva csókolta e kezet, mint egy királynőét, ma csak megszoritja, mint egy jó pajtásét; *bien heureuse la femme, qui après l'amour laisse épanouir le parfum de l'amitié!*

Sans adieu et sans rancune.

Navaredo Eliza.

Összehajtogatta a levelet, beletette a bori ritékba, ráirta a cimet és ott hagyta az asztalon a másik mellett, amely Cäcilia grófnénak szólt.

A munka be volt fejezve és most átadhatta magát a jóleső pihenésnek. Mert ő is fáradt volt. De, valamint reggel az öltözködésnél, ugy most, a vetkőzésnél is ezer apró-cseprő dolga volt.

Miután a felső ruháit letette, a hamis hajfürtöket és a haj alatt levő crêpe-et kezdte eltávolitani. Azután a homlokán levő huncutkákat és a nyakszirten levő apró hajat néhány zsiros hajgöndöritőre felcsavarta. Arcát valami sötét kenőcsesel lassan bekente és azután egy gyapjuruhával óvatosan letörölte. Az orra körül ma vörösebb volt, mint rendesen és ajkai is érdesebbek voltak, mint máskor, a leghathatósabb eszközökhöz nyult tehát. Toilette-tükrének fiókjából egy darabka ujságpapirba göngyölt faggyugyertyát vett ki, a lámpa fölött megmelegitette és bedörzsölte vele orrát és ajkait. Amikor ez a mütét is be volt már fejezve, egy üveg glicerint vett elő és ebből a folyadékból annyit töltött a tenyerére, amennyi csak belefért, aztán egy darabig egyik kezét a másikhoz dörzsölte, mintha mosakodnék. Azután a kezeit megtörülte-lenül egy pár kesztyübe bujtatta, amelyek valamikor fehérek lehettek, de most egészen sárgák voltak a sok zsirtól. Miután mind ezzel elkészült, az ágyhoz lépett — egyszerre valami érdes dolog csuszott le a földre. — — — Egy repkényág volt, amelyet a kunyhó kis ablakánál letépett és a keblébe rejtett, amikor Prandino karján távozott. Eliza lenézett a földre, jól látta az ágat, de rá sem ismert talán, mert lábával az ágy alá tolta és köhécselni kezdett — csunya, száraz köhögés volt, amely testében megrázkódtatta.

HATODIK FEJEZET.

Vicenzából Velencébe a személyvonat csak 12 óra 27 perekor indult, de Eriprando gróf már 11 óra 30 perekor ért kocsijával a pályaudvarhoz.

(Folytatása következik.)

Napirend.

Naptár. Szerda december 13. — Római katolikus: Lucia sz. — Protestáns: Luca. — Görög-orosz: (december 1.) Nahun. — Zsidó: Tebeth 11. — A nap kél reggel 7 óra 25 perckor. — Nyugszik délután 3 óra 52 perckor. — A hold kél délután 1 óra 19 perckor. — Nyugszik éjjel 3 óra 26 perckor.

A *horvát miniszter* fogad délután 4 órakor.

Szabad Lyceum. Dr. *Bartos* Fülöp: Molière; délután 6 órakor a Müegyetem Eszterházy-utca 1/3. szám alatti pótépületében.

Az osztálysorsjáték huzása délelőtt 9 órakor a Vigadó kis termében.

Az országos központi katolikus-kör felolvasó ülése d. u. 6 órakor.

Nemzeti Muzeum: Képtára, nyitva délelőtt kilenc órától 1-ig. Többi tárai 1 korona belépődij mellett megtekinthetők.

Nemzeti Szalon téli kiállitása (Ferenciek-tere 9. szám), nyitva egész nap. Belépő-dij 20 krajcár.

A Kossuth-párt értekezlete délután 5 órakor.

Gróf Zichy Jenő felolvasása este 7 órakor a fővárosi iparoskörben.

A Kisfaludy-társaság ülése délután 5 órakor az Akadémia kis termében.

Az iparmüvészeti társulat karácsonyi kiállitása az iparmüvészeti muzeumban, nyitva délelőtt 9—12-ig és este 5—8 óráig. Belépődij nincs.

Teknologiai iparmuzeum nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 5 óráig.

Országos Képtár az Akadémiában, nyitva délelőtt 9—1-ig.

Mezőgazdasági muzeum (Kerepesi-ut 72.), nyitva d. e. 9 órától 1 óráig.

Közlekedési Muzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

A *magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára* és térképgyüjteménye nyitva délelőtt 9—1-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig.

Muzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság Kerepesi-ut 20. I. emelet. Hivatalos órák délelőtt 9-től délután 2 óráig. Telefon szám 24—55. Nyilvános olvasóterem és tudakozó-osztály Kerepesi-ut 22. szám I. emelet. Hivatalos órák 9 órától 12-ig és délután 3—6-ig. Telefon szám 24—16. Hazai termékek állandó kiállitása. Keleti mintatár és kereskedelemtörténeti gyüjtemény, továbbá a Házi-ipari kiállitás (melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti Iparcsarnokban nyitva télen délelőtt 9—2-ig, nyáron és a többi évszakokban 9-től 12 óráig és délután 3-tól 5-ig, vagy 6-ig. — A magyar kir. kereskedelmi muzeum külföldi kirendeltségeinek vezetőségével megbizott üzletvezetőség V. Váci-körut 32. szám.

Szórakozó helyek.

Allatkert nyitva egész nap.

Somossy Mulató. Nagymező-utca. **Ma egész uj szenzációs** müsor.

Folies Caprice. VI., Révay-utca 18. Naponta fényes müsor.

Kis Vigadó. VIII., Nagyfuvaros-utca 4., naponta nagy varieté-előadás.

Budapest kávéház. Andrássy-ut. Naponta Banda Marci és fiai hangversenye.

Orient kávéház. Kerepesi-ut. Sági Pista zenekarának hangversenye és Schreier müvész.

Páris szálloda. Váci-körut. Éttermek. **Elegáns kávéház.** Látványosság: Bachus-pince.

Union-Szálloda diszes nagy étterem, villanyvilágitás, specialitás *kerékpárterem.*

Elite szálloda, Budapest, Király-utca 39. Igazgató Mandel Albert.

Petanovits Metropol szállodája. Naponta hangverseny Kiss Béla hires debreceni zenekara által. Ujonnan berendezett fényes éttermek.

Ehm János éttermeiben (ezelőtt Szikszay) Nemzeti Szinház-épület. Naponta kitünő cigányzene.

Gregorits Ferenc ettermei Duna- és Lipót-utca sarkán. Fővárosi látványosság. Hetenként kétszer katonazene.

Lantos-féle Erdélyi vendéglőben naponta a legkitünőbb erdélyi ételek és italok. Olcsó árak! Pontos kiszolgálás hölgyek által.

Dobranszki-féle vendéglőben Teréz-körut 4. kapható eredeti torockói hus és hortobágyi gulyás.

Miakits M. bor és söresarnoka az Urania szinház mellett Kerepesi-ut 19. naponként zeneestély. Saját termésü borok.

Putzer-pince Deák-tér naponta a pince ét-termekben Schrammel és Boros Miska és Kiss Ferkó hires szólisták hangversenye.

Bodega-pince, ujonnan fényesen berendezve, a Somossy-mulatóval szemben (Nagymező-utca 20.), naponta éjjel 3 óráig van nyitva.

Naponta hangverseny **Dankó Gábor** fényes zenekara és **Török Pista** cimbalommüvész által a *Keleti kávéházban,* Csömöri-ut 14.

Emke kávéház, Kerepesi-ut, naponta *Pege Károly zenekara.*

Stefánia-kávéház, Kerepesi-ut 73. Naponta az I-ső Magyar Daltársulat előadásai.

KÖZGAZDASÁG.

A párisi kiállitás.

— A kormánybiztos jelentése. —

Budapest, december 12.

A párisi nemzetközi kiállitás magyar központi végrehajtó bizottsága *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter elnöklete alatt tegnap ülést tartott, amelyen *Lukács* Béla kormánybiztos beszámolt a kiállitást előkészitő munkálatokról. Az ülésen megjelentek még dr. *Schmidt* József államtitkár, *Miklós* Ödön kormánybiztos helyettes, *Csörgheő* Gyula államtitkár, báró *Dániel* Ernő, *Vörös* László, *Matlekovics* Sándor, *Ludvigh* Gyula, az államvasutak elnökigazgatója, *Ráth* György, *Ágoston* József, *Cserháti* Jenő, *Weisz* Manfréd, *Szontágh* Pál, *Szterényi* József és *Tormay* Béla miniszteri tanácsosok, *Thék* Endre, *Vértessy* Ferenc osztálytanácsos, Hatvani *Deutsch* Sándor, *Simon* Jakab, dr. *Mallin* és *Almády* Géza.

A kormánybiztos jelentése szerint Párisban az ottani munkálatok serényen haladnak és a befejezéshez közelednek; a kiállitás előreláthatólag április 15-ére készen is lesz. A külföldön a kiállitás és minden résztvevő nemzet munkálatai iránt behatóan érdeklődnek. A magyar kiállitási munkálatokat kedvezőtlen körülmények sehol sem akasztották meg; Magyarország általában helyét meg fogja állhatni, kiállitásunk egyes részletei előreláthatóan fényes sikert fognak aratni. Igy első sorban a külön pavillon, mely már teljesen elkészült, Párisban az idegen hatalmasságok épületei között méltó feltünést kelt; megragadta a francia köztársaság elnökének figyelmét és *Picard* vezérbiztos elismerését külön is kifejezte. A pavillonban rendezendő történelmi kiállitás sikere biztositva van; nagy jelentőségü e tekintetben az esztergomi székes főkaptalannak a kormánybiztossal e napokban közölt határozata, melynek értelmében a székes főkaptalan a kiállitási bizottság kivánságához hozzájárult és mükincseit elküldi a kiállitásra. Az installacionális munkák keresztülvitelénél különösen törekedett a kormánybiztos a *müvészi szempont érvényesitésére;* jelentékeny költséggel több mint 40 magyar müvész teljesit megbizást a kiállitás számára, mely müvészi mozgalomhoz hozzájárulnak az iparmüvészeti megrendelések és segélyezések. A bizottság mindvégig figyelemmel kisérte a kormánybiztos fejtegetéseit, aki reményének is kifejezést adott, hogy az előirányzott költségvetési keretek mindenütt betarthatók lesznek, különösen helyeselte pedig végül *Hegedüs* miniszter azon kijelentését, hogy a kiállitás ipari és gazdasági része mellett kiváló fontosságot tulajdonit a vele kapcsolatos szellemi mozgalmaknak. Ezért kivánja, hogy Magyarország minél nagyobb arányban vegyen részt a kiállitás alkalmából rendezendő kongresszusokon, miáltal nemzetközi szolidaritást vállalván, minél szorosabban tartsuk fönn az összeköttetést a többi nemzetekkel.

A kormánybiztos érdekes jelentéséből még kiemeljük a következő részleteket: A kormánybiztos Magyarország részére kijelölt területek nagy részét már természetben is átvette, a csarnokok annyira elkészültek, hogy helyeink padolva vannak és válaszfalakkal ellátva. A munkát megnehéziti, hogy a külön pavillonnal, a vincennesi erdőben rendezendő jármü-kiállitással és az erdészeti pavillonnal együtt a különböző csoportokban összesen tizenhat helyen van a magyar osztály szétszórva, annyi helyen kell rendezni és installálni, ehhez járul, hogy a csoportokban is területeink földszint és emelet közt oszlanak meg. Kereken 15 000 □ öl területtel rendelkezünk s e tekintetben csak nagyon kevés állam mögött maradtunk.

A történelmi kiállitás érdekes bevezetéseül fog szolgálni az épület egyik földszinti szárnyának egy nagy részét elfoglaló ősfoglalkozások csoportja, melyet *Herman* Ottó rendez. A földszinti helyiségekben felhalmozzuk müemlékeinket a vezérek korától az *Árpádok, Anjouk* és *vegyesházbeli* királyok uralkodása alatt, egészen *Zsigmondig,* a Szajna felőli részen egy kisebb lovagterem és kapolna foglal helyet. Az emeleten a *Mátyás* király korából származó kincsek, az erdélyi fejedelmek terme, a *Habsburg*-uralom korszaka és a huszárterem következnek, a toronyszobában a kormánybiztos reprezentacionális helyisége van elhelyezve. A magyarság szempontjából a kiállitás legnevezetesebb részét az ugynevezett *huszárterem* képezi, mely iránt ő felsége is és a külföldi udvarok meleg érdeklődést tanusitanak. Itt lesz *Vágó* Pál festőmüvész 18 méteres óriási vászna, szimboluma a huszárság fejlődésének; a terem egyik oldalfalán ugyancsak *Vágó* ecsetje egy jelenkori huszárrohamot fog megörökiteni.

314 kiállitótól összesen 1802 tárgy érkezett be, a küldemények naponta szaporodnak; ezen számban nem szerepel az *ő felsége* által az uralkodóház tulajdonából átengedett 52 tárgy, a *görög-keleti szerb* egyházaktól beérkezett mükincsek és a *Magyar Nemzeti Muzeum* gyüjteménysorozata.

Kerek számban a történelmi csoporttal együtt *4000 kiállitót* mutathatunk fel, beleszámitva a *Horvát-Szlavonországokból* jelentkezőket is. A kormánybiztos kiterjeszkedett az egyes csoportok érdekesebb mozzanataira és a bizottság különös megelégedéssel fogadta azon kijelentését, hogy az installacionális munkákért kiadott jelentékeny összegek hazai vállalatoknak és müvészeknek juttattak.

Megalakult a festészeti jury is, tagjai: *Benczur* Gyula, *Csók* István, *Mihalik* Dániel, *Boskovics* Ignác, *Márk* Lajos, *Karlovszky* Bertalan, *Ferenczy* Károly (elnök), *Dudits* Andor, *Tornay* Gyula, *Kardos* Gyula és *Vajda* Zsigmond; működését a téli tárlaton megkezdi. Fontos ügyek még a francia nagy katalógus és a magyar külön katalógus ügyei, a kongresszusok ügyei, mely szervezés alatt áll, a kereskedelmi képviselet és a biztositás ügye, melyekről a kormánybiztos kimeritő felvilágositást nyujtott. A kereskedelemügyi miniszter igen messzemenő szállitási kedvezményeket nyujtott és sikerült a tengeri uton is olcsó dijtételeket kieszközölni.

Ezek után áttért a kormánybiztos a kiállitási hitel felhasználásának ismertetésére; eddig összesen *484 985 frt 98½ kr.* használtatott fel, ami igen kedvező eredmény. Előreláthatólag elegendő lesz a törvényhozás által rendelkezésre bocsatott 1.500,000 forintnyi összeg, csak a szállitásnál és csomagkezelésnél várható az előirányzat esetleges tullépése.

Mindent összevéve — igy végzi a kormánybiztos — habár a többször emlitett kedvezőtlen gazdasági helyzet sulyával számolnunk kell, ugy a bejelentések száma, mint az egyes csoportok kiállitási tárgyainak megfelelő összeválogatása és a hazai vállalkozók által végrehajtandó installacionális munkák diszes és eredeti koncepciója és programmszerü müvészies végrehajtása azt a jogos reményt keltik, hogy a magyar osztályokat mindenképp méltó módon fogjuk bemutathatni, amit annál is inkább feltehetünk, mert az állami üzemeket ezen viszonyok közt még fokozottabb mérvben kellett igénybe venni s már azoknak nagyobb arányban való részvétele, gazdasági fejlettségünk külső képének diszét egyedül is biztositaná.

Hegedüs Sándor miniszter megköszönve a kormánybiztos kimeritő jelentését, a bizottság nevében azt helyeslőleg tudomásul veszi, egyszersmind azon hitének adott kifejezést, hogy a magyar osztályhoz füzött remények ugy tartalmának gazdagságára, mint külső fényére nézve beigazolást fognak nyerni.

Végül *Bálint* és *Jámbor* müépitészek a csarnokok és épületek terveit és installacionális részleteit a miniszternek és a bizottság tagjainak szakszerü magyarázatok kiséretében bemutatták.

Ipar és kereskedelem.

Az Országos Iparegyesület összes szakosztályai ma délután öt órakor lovag *Falk* Zsigmond elnöklete alatt együttes ülést tartottak, melyen dr. *Fekete* Ignác, a jeles közgazdasági iró az épitő ipart közelről érdeklő aktuális kérdésről tartott előadást ezzel a cimmel: *A terhelési tilalom és az épitő iparosok.*

Az előadó ismertette a kérdés előzményeit és következő inditványt terjesztette elő: 1. intézzen az Országos Iparegyesület feliratot az igazságügyminiszterhez az iránt, hogy a magánjogi törvénykönyvbe télre nem érthető intézkedések vétessenek fel a megterhelési és elidegenitési tilalom feljegyzésének anyagi és alaki feltételei és harmadik személyekkel szemben való érvényessége tekintetében; addig pedig, amig a magánjogi törvénykönyv törvényerőre emelkedik, kérje a minisztert, hogy az észlelt sérelmek vagy az épitő iparosok érdekeit védő külön törvény alkotása által, vagy — amennyiben lehetséges — igazságügy-adminisztrativ uton orvosoltassanak, főleg pedig kérje a jelenleg tervezés alatt levő, a csődön kivül való megtámadás jogáról szóló Schreyer-féle törvénytervezetnek minél előbb a képviselőház elé terjesztését és törvényerőre emelését;

2. hasson oda az Országos Iparegyesület, hogy az épitő iparosok a szédelgő épittetőkkel szemben mindenkor közös eljárást kövessenek;

3. közölje az Országos Iparegyesület az igazságügyminiszterhez intézendő emlékiratát, valamint az épitő iparosok együttes eljárása tekintetében teendő intézkedéseit az ország összes kereskedelmi és iparkamaráival és kérje fel őket, hogy az emlékiratot az igazságügyminiszternél támogassák, az épitő iparosokat az egyes kamarák területén leendő hasonló együttes eljárásra serkentsék.

Dr. *Ödönfi* Miksa, dr. *Schnierer* Gyula miniszteri tanácsos és az előadó felszólalásai után az ülés egyhangulag elfogadta az előadó javaslatát.

Frigyes főherceg vasgyárainak eladása. Frigyes főherceg uradalmi igazgatósága és a Wiener Bankverein között tárgyalások folynak a főherceg vasgyárainak eladására vonatkozólag. A főherceg összes vasgyárait a hozzátartozó vasércbányákkal és szénbányákkal együtt részvénytársasággá akarják átalakitani. Frigyes főhercegnek Galiciában és Sziléziában vannak vasgyárai, azonkivül Magyarországon a szepesmegyei *Zsakárfalun* ércbányái és vaspörkölői.

Déligyümölcs-aukció. A Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság ma tartott aukcióján 6000 láda narancsot, citromot és mandarint adott el a következő árak mellett: *Narancs:* 160-as 3.25—4.— forintig. 200-as 2.75—3.50 forintig. 300-as 3.——3.50 forintig. 360-as 3.——3.50 forintig. *Citrom:* 300-as 2.25—3.— frtig, 360-as 2.50—3.— forintig. *Mandarin:* 80-as 100-as 1.——3.50 forintig. A legközelebbi aukció jövő hét elején lesz, mely alkalommal 12.000 láda narancsot, citromot és mandarint kinálnak eladásra.

Fizetésképtelenségek. A *bécsi Creditoren-Verein* a következő fizetésképtelenségeket jelenti: *Löbl* Rezső divatáru kereskedő *Salgó-Tarján,* Morel Éva kézmüáru kereskedőnő Krakó, *Párlos* Arnold cipőkereskedő *Nagy-Várad,* Katz Miksa kereskedő Zloczow, Berger C. és J. cég Bukarest, *Révész* Árpád kereskedő *Ungvár,* Eisenstädter Ede nyerges Bécs, Renner Antal kereskedő Merkelsdorf, *Polacsik* Lőrinc házaló Poroszló.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* 18.— forint pénzben, 18.50 forint áruban. *Bécsben* az irányzat valamivel gyengébb. A nyersszesz ára 19.— forint pénzben, 19.10 forint áruban.

Borjuvásár. 1899. évi december hó 12-én. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borju 215 darab, leölt borju 142 darab, bécsi élő borju — darab, növendék marha 3 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Árjegyzés azonos tételekből: Árjegyzések. Belföldi élő borju 40—44 krtól, I. r. 45—48 krig, kivételes 50 krig, levonás nélkül, leölt borju 44—52 krig kilonkint, bécsi leölt borju ——— krig. Növendék marha 22—24 krajcárig kilonkint. Bárány élő ——— frtig, leölt ——— forintig páronkint. A csekély felhajtás következtében az irányzat szilárd volt.

Budapesti sertés-konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertéskonzumvásár árjegyzése 1899. évi dec. 11-én. Készlet 564

darab. Érkezett 1912 darab. Összesen 2476 darab. Eladatott 1277 darab. Maradt 1199 darab. — *Napi árak:* 120—180 kgr. sulyban 39—41½ krajcárig, 220—280 kgr. sulyban 39——41½ krajcárig. 320—380 klgr. sulyban 39——41½ krig. Öreg nehéz páronkint 400—500 kilos 39—41— krajcárig. Malacok 33—34 krajcár kilónkint. A vasár hangulata élénk volt.

Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott sertésvásáron bejelentettek: 9972 darabot, ebből a vasár elején felhajtottak: 3864 darab fiatal sertést, 5229 darab magyar hizott sertést, —— nehéz sertést, összesen 9013 darabot. Üzlet irányzata élénk.

Jegyzések: kgként élő sulyban (a fogyasztási adót nem szamitva) első rendü sertés 42——43 kr, kivételesen —— krajcáron, középminőségü sertés 38—41— krajcár, könnyü sertés 35—37— krajcár, fiatal sertés 34—42 krajcáron.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, december 12.

A buzaüzletben megnyitáskor kedvező volt a hangulat. Jobb vételkedv és mérsékelt kinálat mellett 20.000 métermázsa buza került a forgalomba változatlanul tartott árakon. Egyes tételekért néhány krajcárral magasabb árakat is fizettek.

Eladatott:

Buza Tiszavidéki: 100 mm. 81 k. 8 frt 30 kr, 900 mm. 80·5 k. 8 frt 27½ kr, 100 mm. 79·8 k. 8 frt 05 kr, 100 mm. 79·8 k. 8 frt 05 kr, 200 mm. 79·8 k. 8 frt 05 kr, 500 mm. 79·5 k. 8 frt 25 kr, 600 mm. 80 k. 8 frt 25 kr, 1000 mm. 79 k. 8 frt 25 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 15 kr, 200 mm. 79 k. 8 frt 05 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 12½ kr, 200 mm. 79 k. 8 frt 07½ kr, 100 mm. 79 k. 8 frt — kr, 400 mm. 79 k. 7 frt 95 kr, 500 mm. 78·5 k. 8 frt 05 kr, 2500 mm. 78·5 k. 8 frt 25 kr, 150 mm. 78 k. 8 frt — kr, 500 mm. 77·5 k. 8 frt 05 kr.

Pestmegyei: 100 mm. 79·7 k. 7 frt 85 kr, 100 mm. 79 k. 8 frt 10 kr, 200 mm. 79 k. 7 frt 85 kr, 150 mm. 78 k. 8 frt — kr, 200 mm. 77 k. 8 frt 10 kr. 100 mm. 77 k. 7 frt 85 kr. 200 mm. 77 k. 7 frt 80 kr. 100 mm. 77 k. 7 frt 85 kr. 300 mm. 76·7 k. 7 frt 85 kr, 100 mm. 76 k. 7 frt 85 kr. 200 mm 76 k. 7 frt 85 kr, 100 mm. 76·7 k. 7 frt 85 kr, 100 mm. 76 k. 7 frt 60 kr.

Raktári: 2300 mm. 76 k. 7 frt 80 kr.

J.-Kiséri: 200 mm. 78·5 k. 7 frt 90 kr.

Erdélyi: 100 mm. 79·5 k. 7 frt 90 kr.

Bácskai: 600 mm. 76 k. 7 frt 90 kr.

Szerbiai: 2700 mm. 76·7 k. 6 frt 80 kr, 1800 mm. 76 k. 6 frt 72½ kr. 2000 mm. 75·8 k. 6 frt 65 kr.

Mind 3 hónapra.

Zab: 300 mm. 5 frt — kr, 100 mm. 4 frt 70 kr.

Rozs 100 mm. 6 frt 30 kr, 100 mm. 6 frt.

Készpénzfizetés mellett.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktőzsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza		kilós	100 kilogramm ár frttól	100 kilogramm ár frtig	kilós	100 kilogramm ár fr tól	100 kilogramm ár frtig
Tiszavidéki	ó	75	7.65	7.65	[illegible]	8.05	8.20
»	»	76	7.70	7.85	80	8.25	8.35
»	»	77	8.80	7.95	81	8.35	8.45
»	»	78	8.—	8.15	—	—.—	—.—
fehérmegyei	ó	75	7.65	7.75	79	8.10	8.20
»	»	76	7.70	7.85	80	8.25	8.35
»	»	77	8.80	7.95	81	8.35	8.45
»	»	78	8.—	8.15	—	—.—	—.—
pestvidéki	ó	75	7.60	7.70	79	8.05	8.20
»	»	76	7.65	7.80	80	8.20	8.25
»	»	77	7.75	7.90	81	8.30	8.45
»	»	78	7.95	8.10	—	—.—	—.—
bánsági	ó	75	7.55	7.75	79	8.05	8.20
»	»	76	7.70	7.80	80	8.20	8.35
»	»	77	7.65	7.90	81	8.30	8.45
»	»	78	7.95	8.10	—	—.—	—.—
bácskai	ó	73	7.55	7.70	77	8.05	8.15
»	»	74	7.70	7.90	—	—.—	—.—
»	»	75	7.85	8.—	—	—.—	—.—
»	»	76	7.85	8.05	—	—.—	—.—

Egyéb gabonaneműek			kilós	100 kilogramm ár frttól	100 kilogramm ár frtig
Rozs	uj	elsőrendű	—	6.20	6.30
»	»	másodrendű	—	6.05	6.15
Árpa	»	takarmány	—	5.80	5.90
»	»	égetni való	—	5.55	5.65
»	»	sörfőzésre való	—	6.25	6.50
Zab	»	—	—	5.35	5.45
Tengeri	ó	bánsági	—	5.30	5.65
»	»	másnemű	—	—.—	—.—
Repce	uj	káposzta	—	11.60	12.10
»	»	bánsági	—	—.—	—.—
Köles	»	—	—	5.30	5.80

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Buza (1900.) áprilisra	7.84—7.83—7.82—7.84—7.85
Buza (1900.) okt.-re	7.96—7.95—7.94
Rozs áprilisra . . .	6.42—6.43
Zab áprilisra (1900) .	5.03—5.04
Tengeri 1900. májusra	4.97—4.98
Repce augusztusra .	11.75—11.80

Déli egy órakor a következő záróárakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Buza (1900.) áprilisra . . .	7.85	pénz	7.86	áru
Buza októberre (1900) . .	7.96	»	7.97	»
Rozs októberre (1900) . .	6.43	»	6.44	»
Tengeri (1900.) máj.-ra . .	4.98	»	4.99	»
Zab (1900) áprilisra . . .	5.05	»	5.06	»
Repce augusztusra . . .	11.75	»	11.85	»

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza áprilisra (1900.)	7.87— 7.88
Buza októberre (1900.) . . .	7.95— 7.96
Buza szeptemberre (1900.) . .	0.—— 0.—
Rozs áprilisra (1900)	6.45— 6.46
Tengeri májusra 1900.	4.99— 5.—
Zab áprilisra	5.06— 5.07
Repce augusztusra	—.———.—

A budapesti értéktőzsde.

Az értéktőzsde irányzata a mai üzlet folyamán sem szenvedett lényeges változást, mert mig egyrészről a nyugati tőzsdék gyengébb árfolyamokat jeleztek, addig az Osztrák-Magyar Bank legutóbbi kimutatását kedvezően itélte meg a spekuláció. A helyi piac nyugodt volt, némi üzlet csak rimamurányiakban fejlődött, amelyeknek árfolyama a küszöbön álló tranzakciók hirére emelkedett s igen szilárdan zárult.

A déli tőzsde annyiból volt nevezetes, hogy ismét államvasutakban fejlődött ki erősen depressziv hajlam; ezek a papirok tömeges eladások és bécsi lanyha jegyzések benyomása alatt ellanyhultak s nyomott árban állapodtak meg.

A helyi üzlet elenyészően csekély és csaknem változatlan maradt.

Valuták és érceváltók változatlanok.

Az *előtőzsde*: kedvtelen.

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény 378.25—379.—. Osztrák hitelrészvény 376.10—376.80. Rimamuranyi vasmü 335.——336.— forint.

A *déli tőzsde*: nyomott.

Jegyeztek: Magyar hitelrészvény 377.50—379.—. Osztrák hitelrészvény 376.10—377.10. Osztrák-magyar államvasuti részvény 320.75—324.25 Leszámitoló bank részvény 254.—. Rimamurányi vasmü részvény 336.——336.75. forint.

Utótőzsde. A 4 órai zárlatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 376.—. Magyar hitelrészvény 376.50. Leszámitoló bank részvény 253.—. Rimamurányi vasmü részvény 336.25. Osztrák-magyar államvasut 317.50. Közuti vasut 341.—. Villamos vasut 182.— forint.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzőbizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna 42.——46.— forint, vörös tiszai, alföldi és felvidéki 52.——60.— forint. Vörös erdélyi —.———.— Vörös bánsági —.———.— Középszemü 64.——68.—. Nagyszemü 70.—73.— frt. Disznózsir: budapesti 49.——49.50 forint, vidéki —.——.—— frt. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.———.— városi 4 darabos 40.50—41.— forint, 3 darabos 41.——41.50 forint, füstölt 46.——46.50 forint. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 14.50—15.— forint. 120 darabos —.———.— forint. 100 darabos 20.25—20.50 forint, 85 darabos 28.50—29.— forint azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 12.75—13.— forint, 100 darabos 19.50—20.— forint, 85 darabos —.——.— forint. Szilvaiz: szlavóniai 18.50—19.— forint, szerbiai 16.75—17.— forint azonnali való szállitásra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs. december 12. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.)

Jegyzések: Tavaszi buza 8.03—8.05—8.04. Tavaszi rozs 6.74. Tengeri május—juniusra 5.26. Tavaszi zab 5.36—5.37. Repce augusztus—szeptemberre 11.85—11.95 forint.

A bécsi értéktőzsde.

Az *előtőzsde* ismét gyengébb, mert a vásárlási kedv hiányzott

A *déli tőzsde* eleinte valamivel szilárdabb, de ismét csendes, üzlettelen.

Tőzsde zárlata kedvtelen.

Bécs, december 12. (*Magyar értékek zárlata.*) 4% aranyjáradék 116.25. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 137.25. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 99.30. Magyar keleti vasuti állami kötvény 118.25. Magyar leszámitoló és pénzváltóbank 254.—. Rimamurányi vasmürészvény 335.50. Magyar koronajáradék 94.95. 4%-os Magyar földteherm. kötvény 93.70. Magyar hitelbank részvény 376.50. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 159.25. Kassa-oderbergi vasuti részvény 181.50. Magyar kereskedelmi bank 1407.

Bécs, december 12. (*Osztrák értékek zárlata.*) 4·2%-papirjáradék 98.95. 4%-os osztrák aranyjáradék 116.45. 1860-iki sorsjegy 137.—. Osztrák hitelsorsjegy 203.—. Angol-osztrák bank 150.—. Bécsi bankegyesület 274.—. Osztrák-magyar bank 910.—. Déli vasut 69.—. Dunagőzhajózási részvény 337.—. Dohányrészvény 134.—. Császári és királyi arany 5.70—. Német bankváltók 59.05. 4·2% ezüst járadék 98.55 Osztrák koronajáradék 99.30. 1864-iki sorsjegy 200.—. Osztrák hitelintézeti részvény 376.25. Unionbank 312.—. Osztrák Länderbank 232.75. Osztrák-magyar államvasut 220.50. Elbavölgyi vasut 248.25. Alpesi bányarészvény 274.50. 20 frankos arany 9.59—. Londoni váltóár 121.02. Bécsi Tramway —.—. Az irányzat meglehetősen szilárd.

Bécs, december 12. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése. A *délutáni magánforgalom*ban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 375.75 Magyar hitelrészvény 375.50. Angol-Osztrák bank 150.— Union bank 274.25 Länderbank 312.25, bankegyesület 233.—, osztrák-magyar államvasut részvény 319.50, északnyugati vasut részv. 248.50, elbavölgyi vasut 238.—, dunagőzhajós részv. —.—, alpesi bányarészvény 134.—, májusi járadék 335.75. osztrák koronajáradék 274.50, magyar aranyj. 98.95, magyar koronajáradék 94.95. német birodalmi márka készpénz 60.60 ultimóra 59.07, török sorsjegyek —.—, rimamurányi vasmü —.— déli vasut —.— dohányrészvény —.—, Napoleon d'or 9.57½ Lombard —.—.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, december 12. (*Tőzsdei tudósitás.*) A tőzsde a bányaértékek határozott szilárdságával nyilt meg. Ez azután általában barátságosabbá tette a hangulatot. Egészben véve az üzlet szük keretben mozgott, mert a spekuláció a nemzetközi pénzpiac helyzete miatt tartózkodó volt. Járadékok ártartók. Vezető belföldi bankok szilárdak. Vasutakban nem volt vételkedv. Államvasut Bécsre gyönge. Amerikai vasutak jól tartották magukat. Kanada-Pacific részvények a december első harmadáról kimutatott 98.000 dollárnyi fölöslegre javultak. Magánleszámitolási kamatláb 5⅞%.

Berlin, december 12. (*Zárlat.*) 4·2%-os papirjáradék —.—. 4% osztrák aranyjáradék 98.25. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 94.60. Osztrák-magyar államvasut 136.40. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 169.15. Magyar vasuti beruházási kölcsön 101.—. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 193.—. Általános villamossági Edison 258.60. Gelsenkircheni 199.75. Laurakohó 253.70. 4·2% ezüstjáradék 98.10. 4% magyar aranyjáradék 97.60. Osztrák hitelrészvény 235.25. Déli vasut 31.25. Károly Lajos vasut —.—. Orosz bankjegy 216.25. 4% uj orosz kölcsön 99.25. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 93.75. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust —.—. Harpeni 204.10. Az irányzat gyenge.

Hamburg, december 12. (*Zárlat.*) 4.2% ezüstjáradék 98.30. 1860. sorsjegy 142.50. Déli vasut 31.25. 4% osztrák aranyjáradék 99.—. Osztrák hitelrészvény 235.70. Osztrák-magyar államvasut 236.50. Olasz járadék 92.45. 4% magyar aranyjáradék 97.75. Az irányzat nyugodt.

Frankfurt, december 12. (*Zárlat.*) 4·2% papirjáradék —.—. 4% osztrák aranyjáradék 98.50. Magyar koronajáradék 94.80. Osztrák-magyar bank 152.20. Déli vasut 31.40. Elbavölgyi vasut —.—. Londoni váltóár 204.85 Bécsi bankegyesület 137.50. Villamos részvény 148.—. 8%-os magyar aranykölcsön 81.—. 4·2%-os ezüstjáradék 98.05. 4% magyar aranyjáradék 97.55. Osztrák hitelrészvény 235.60. Osztrák-magyar államvasut 138.—. Északny. vasut —.—. Bécsi váltóár 169.10. Párisi váltóár 809.32. Unionbank —.—. Alpesi bányarészvény 275.50. Az irányzat szilárd.

Páris, december 12. (*Zárlat.*) 3% francia járadék 100.50. Olasz járadék 94.80. Osztrák-magyar államvasut 695.—. Francia törlesztn. járadék —.—. 4% magyar aranyjáradék 99.30. Török dohányrészvény 288.—. Osztrák Länderbank 503.—. 3½% francia járadék 102.30. Osztrák földhitelintézeti részvény —.—. Déli vasut 168.—. 4% osztrák aranyjáradék 97.30. Ottomanbank 564.—. Párisi bankrészvény 11.01 Alpesi bánya részvény —.—. Az irányzat gyenge.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

December 12. A sertésüzlet irányzata változatlan.

A) *Hizott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) 42——41½ krajcárig. Öreg közép páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban ——— krajcárig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 43—43½—krajcárig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig való sulyban) 42—42½ krajcárig. Fiatal könnyü páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) 41——42 krajcárig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ———— krajcárig. Közép (páronkint 220—280 kilogramm sulyban ——— krajcárig. — Könnyü (páronkint 220 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ——— krajcárig. — Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. — Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——.— krajcárig. — Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— krajcárig. V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogramm felüli sulyban) 42½——43 krajcárig. — Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 42——42½ krajcárig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 41—42— krajcárig.

Sertéslétszám 1899. dec. hó 10. napján volt készlet 24.821 darab, 1899. december hó 11. napján felhajtatott 362 darab, 1899. évi december 11. napján elszállittatott 687 darab, 1899. december hó 12. napjára maradt készletben 24.496 darab.

Vizállás.

		dec. 12. méter	dec. 11. méter			dec. 12. méter	dec. 11. méter
Inn	Schärding	0.45	0.50	Tisza	M.-Sziget	0.40	0.40
Duna	Passau	1.86	1.72	»	Tekeháza	0.14	0.12
»	Linz	1.08	0.97	»	V.-Namény	0.40	1.74
»	Bécs	1.02	1.17	»	Tokai	1.68	1.03
»	Pozsony	1.20	1.21	»	Tisza-Füred	0.70	1.—
»	Komárom	1.23	1.34	»	Szolnok	0.06	0.45
»	Budapest	0.80	0.94	»	Csongrád	0.12	0.60
»	Paks	0.08	0.22	»	Szeged	0.56	1.14
»	Mohács	0.97	0.98	»	Török-Becse	0.32	0.61
»	Gombos	0.—	1.38	»	Titel	1.05	1.29
»	Ujvidék	0.74	0.94	Ondova	Bártfa	0.46	0.46
»	Pancsova	0.46	0.46	Topolya	Hoór	0.40	0.40
»	Orsova	1.30	1.20	Bodrog	Zemplén	2.36	0.—
Morva	Magyarfalva	0.40	0.40	Sajó	Zsolca	1.60	1.50
Vág	Zsolna	0.39	0.40	Hernád	H.-Németi	0.45	0.41
»	Trencsén	0.32	0.18	Berettyó	Margita	0.40	0.40
»	Szered	0.46	0.52	»	B.-Ujfalu	0.12	0.12
Rába	Sz.-Gotthárd	0.46	0.46	Körös	Csucsa	0.10	0.10
»	Sárvár	0.15	1.17	»	N.-Várad	0.09	0.10
»	Győr	1.60	1.60	»	Belényes	0.17	0.18
Dráva	Pottau	0.30	0.—	»	Tenke	0.02	0.—
»	Zákány	0.74	0.—	»	Gurahonc	0.30	0.28
»	Barcs	0.—	0.10	»	Borosjenő	0.16	0.16
»	Eszék	0.—	0.49	»	Békés	0.92	0.86
Mura	M.-Szerdah.	0.15	0.20	»	Gyoma	0.58	0.42
Száva	Zágráb	0.10	0.12	Maros	Gy.-Fehérvár	0.20	0.36
»	Sziszek	0.54	0.52	»	Branyicska	0.24	0.26
»	Mitrovica	0.—	0.31	»	Soborsin	0.—	0.—
Szamos	Dés	0.30	0.28	»	Arad	1.46	1.38
»	Szatmár	1.40	0.52	»	Makó	0.01	0.18
Kraszna	N.-Majtény	0.—	0.18	Temes	K.-Kostély	0.15	0.15
Latorca	Munkács	0.42	1.38	Béga	Kiszető	1.08	1.08
Laborca	Homonna	0.—	0.—	»	Temesvár	0.50	0.59
Ung	Ungvár	0.—	0.—	»	Becskerek	0.—	0.18

Kivonat a hivatalos lapból.

— December 12. —

Kinevezések. A pénzügyminiszter a székes-fővárosi adófelügyelőhöz Gabler Lajos pénzügyi titkárt pénzügyi tanácsossá végleges minőségben, a székely-udvarhelyi kir. adóhivatalhoz Ferentzy György székely-udvarhelyi adótisztet adóhivatali segéddé, Michaelis Samu okleveles fémkohászt a pénzverésnél, fémbeválásnál és fémjelzésnél alkalmazott müszaki tisztviselők létszámába segédmérnökké,

Volkó Viktor, Pitying János, Gál Antal pénzügyi számgyakornokokat Zala-Egerszegre, illetve Trencsénbe, továbbá Máramaros-Szigetre a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez pénzügyi számtisztekké, a központi dij- és illetékkiszabási hivatalhoz Flink László végzett joghallgatót pénzügyi fogalmazó gyakornokká, Kapácsy Béla egri lakost ideiglenes minőségü dijtalan számgyakornokká nevezte ki az egri pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Für Pál, Kocsis György és Mácsay Ferenc okleveles tanitókat a csányi állami elemi népiskolához rendes tanitókká, Kemény Sándor és Szabó Paula okleveles tanitót, illetőleg tanitónőt az irholci állami elemi népiskolához rendes tanitóvá, illetőleg tanitónővé, Barta János cseleji állami elemi iskolai tanitót a gálszécsi állami elemi iskolához, Kerezsán Gusztáv okleveles tanitót a cseleji állami elemi népiskolához rendes tanitóvá, Csulák Miklós okleveles tanitót a bukóci állami elemi népiskolához rendes tanitóvá, Csesznik Emil okleveles tanitót a kudsiri állami elemi népiskolához rendes tanitóvá, Szabó Domokos okleveles tanitót a datki állami elemi népiskolához rendes tanitóvá kinevezte. — A fiumei és magyar-horvát tengerparti kir. kormányzó doroszlai Denk Árpád révbiztost révalkapitánynyá és Kardos László révgyakornokot révbiztossá nevezte ki. — A kolozsvári itélőtábla elnöke Ferenczy József végzett joghallgatót ideiglenes minőségü dijtalan joggyakornokká nevezte ki. — A zombori törvényszék dr. Strasser Lajos ügyvéd zombori lakost a zombori törvényszéknél rendszeresitett második magyar-német tolmácsi állásra kinevezte.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Boldizsár Dénes magyar-derzsi állami elemi iskolai tanitót a barát-majori állami elemi iskolához, Balla István bukóci és Wozár Hermina perecsei állami elemi iskolai tanitót, illetve tanitónőt a somodi állami elemi iskolához, Kapcza Margit bácsii elemi iskolai tanitónőt a petrozsényi állami elemi iskolához áthelyezte.

Névváltoztatások. Stawarski Romuald liptó-ujvári illetőségü állami elemi népiskolai igazgató-tanitó liptó-ujvári lakos Lengyelre, Ehrhart János budapesti illetőségü ugyanottani lakos Ernyeire, Braun József népiskolai tanitó cacai lakos Barnára változtatták nevüket belügyminiszteri engedélylyel.

Pályázatok. Számgyakornoki állásra a székelyudvarhelyi pénzügyigazgatóságnál 15 nap alatt; számtiszti állásra a selmecbányai bányaigazgatóságnál 2 hét alatt. Adótiszti állásra a kis-ujszállási királyi adóhivatalnál 2 hét alatt; irodatiszti állásra a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéknél 2 hét alatt; albirói állásra a pestvidéki törvényszéknél 2 hét alatt; aljegyzői állásra ugyanott 2 hét alatt.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorologiai intézet jelentése. —

Budapest, december 12.

A légnyomás nyugatról sülyedőben van és a maximum keleti Európa fölött záródik. Két depresszió mutatkozik Anglia és Franciaország nyugoti partjain, melyek ott erős esőzést inditottak. A hőmérséklet Európa nyugoti partjain erősen emelkedett, mig a kontinens belsejében mindenütt mélyen a fagypont alatt van. Leghidegebb volt Magyarországban, ahol helyenkint 25-ig sülyedt.

Hazánkban a havazás az éjjel csaknem mindenütt megszünt és az ég kiderült. Egyes helyekről hóviharokat jelentenek. A hőmérséklet erősen leszállt és minimalis értéke az észak-nyugoti megyékben 20 és 25 C fok között volt.

Kilátás: Borus és hideg idő várható délről megujuló havazással.

Fiumei TEÁK

Specialitás Manilla 4½ kgr. 6 frt 40 kr. Elvámolva s bérmentve.

Kávébehozatali

Specialitás Modjokertó Jáva 4½ kg. 7 frt 78 kr. Elvámolva s bérmentve.

Társaság FIUMEBAN.

Árjegyzék ingyen.

Már megjelent Jókai Mór:

Öreg ember nem vén ember.

„Képzelt regény négy részben" cimü legujabb müve. Ára 1 frt 60 kr., mely összeg előleges beküldése esetén bérmentve küldetik.

Kapható: a Budapesti Napló kiadóhivatalában, Budapest, József-körut 18. szám.

Vérgyógyászat.

Uj gyógymód!

Napról-napra legjobb elismerésnek és elterjedésnek örvend!

Még a legsulyosabb régi betegségek is meggyógyithatók

Dr. Kovács J.

egyet. orvostr. hämopata rendelő-intézetében

Budapest, V. ker., Váci-körut 18.

az általa feltalált uj gyógymód által.

A hämopatia-vérgyógyászat fölülmulhatatlan gyógyhatásunak bizonyult asthma, sziv- és gyomorbántalmaknál, sápkórság, köszvény és hólyagbántalmaknál, sulyos idegbajok (migräne, álmatlanság, szédülés, hysteria és neurasthenia), makacs vér- és bőrbántalmaknál.

Egyetlen és legbiztosabb védelem: szélhüdés, kezdődő vakság és elmezavar ellen. Meghivásra beteget látogat (vidéken is).

Rendelés: 9—1-ig és 3—7-ig.

11 év óta kipróbált és biztos hatású gyógymód.

Dijazott levélre válaszol.

Csődtömeg-eladási hirdetmény.

Alulirott csődtömeggondnok ezennel közhirré teszem, miszerint a vb. **Schatz M. fiai** csődtömegéhez tartozó és a csődleltár 1—385. t.-számai alatt összeirt és egy Polczer-féle vasszekrényből, boltifelszerelésekből, mint faburkolatos állványokból, mérő- és áruasztalból, iróasztal- és székekből és egyéb felszerelésekből, ugy különböző és pedig többnyire nadrág, öltöny- és télikabát-szövetekből, továbbá különféle bélésekből és vattákból álló áruraktár nyilt ajánlati verseny utján eladatik.

Ezen áruraktár beszerzési ára 11414 frt 67 kr., becsértéke pedig 6989 frt 30 krt tesz ki a leltár szerint.

Az ajánlatok összesen 700 frt bánatpénzzel együtt **folyó évi december hó 20-án déli 12 óráig** adhatók át alulirott tömeggondnok kezeihez.

A csődválasztmány a beérkezett ajánlatok felett a folyó 1899. évi december hó 20-án d. u. 3 órakor tartandó választmányi ülésen fog határozni.

Azonban az ajánlat végleges elfogadásának joghatálya csődbiróság jóváhagyásától függ. A csődválasztmány fenntartja magának azon jogot, hogy a mennyiben a beérkezendő ajánlatokat megfelelőeknek nem találja, azokat elveti és az 1—385. t. sz. a. áruraktár értékesitése tekintetében ujabb határozatot fog hozni.

Az áruraktárt köteles a vevő az ajánlatnak csődbiróságilag jóváhagyott elfogadása után 3 nap alatt átvenni és ezen idő alatt az üzletet teljesen kiüriteni és a vevő köteles a vételárat teljes összegében egyszerre és készpénzben legkésőbb az átvétel megkezdésekor tömeggondnok kezeihez lefizetni, mert ellenesetben a bánatpénzét a tömeg javára elveszti és ezenfelül tömeggondnok az ajánlattól elállhat. A csődválasztmány és a tömeggondnok az áruk mennyiségeért és minőségeért nem szavatolnak. A vételi illeték a vevőt terheli.

SZEGED, 1899. december hó 9-én.

Dr. Kertész Zsigmond ügyvéd, mint vb. Schatz M. fiai csődtömeggondnoka.

Megjelent

az 1900-ik évre szóló

Politikai és Közgazdasági Évkönyv.

A „Politikai Hetiszemle" kiadásában s Székely Sámuel szerkesztésében megjelent évkönyv, mely több kiváló szakember közreműködésével készült, felöleli Magyarország politikai, gazdasági és kulturális életének minden ágát, föltünteti minden téren az 1867 óta elért fejlődést s mindezekben összehasonlitja a hazai viszonyokat a külföldi állapotokkal.

Ára diszes angol kötésben 4 frt.

A főbb fejezetek cimei:

A külföldi államok ujabbkori történetének és alkotmányának ismertetése. A külföldi államok története 1899-ben. Európa uralkodó családainak genealógiája, diplomácia és konzuli kar. Az Osztrák Magyar Monarkia és a külföldi hatalmak hadiszervezetének és hadierejének részletes ismertetése (20 statisztikai táblázattal.) Magyarország története 1809-től 1867-ig. A nemzetiségi kérdés történeti fejlődése és mai állapota. A magyar alkotmány. A parlamenti év története. A főrendiház és a képviselőház összes tagjainak életrajza. Államháztartás. Államvagyon és államadósság. Magyar föld terhe. Földmivelés. Szőlőmivelés. Állattenyésztés. Vasutak. Posta, táviró és telefon. Postatakarékpénztár. Kereskedelmi- és iparkamarák. Áruforgalmi statisztika. Belvizi és tengeri hajózás. Pénzügyi utmutató. Tőzsde. Takarékpénztárak. Bankok. Biztositó intézetek. Nagyobb ipari vállalatok. Ipar. Közoktatás és kultura. Budapest mai állapotának és fejlődésének összehasonlitása Európa metropolisainak viszonyaival és intézményeivel.

Megrendelhető: a Budapesti Napló kiadóhivatalában József-körut 18. szám.

Magy. kir. államvasutak. 149.684/99.

Hirdetmény.

Lámpa nélküli kerékpároknak podgyászkénti felvétele.

Kereskedelmi minister ur ő nagyméltóságának 1899. évi szeptember hó 3-án kelt 56804. sz. magas leirata értelmében kerékpárok podgyászként csakis a lámpa nélkül vétetnek fel szállitásra.

A kerékpár-lámpák a személykocsiba mint kézi podgyász általában bevihetők, de acetylen-lámpák csak azon feltétel mellett, ha azok viztartója előzőleg teljesen kiürittetik.

Ezen feltétel be nem tartása esetén az ez ellen vétő az üzletszabályzat 29. §-a értelmében a tilalom áthágásából származó minden kárért telelős, azonkivül a vasutrendőri szabályokban megállapitott büntetés alá esik és köteles ezenfelül — ha kár nem okoztatott is — az illető egész podgyász minden megkezdett elegykilogrammjáért 12 korona pótilletéket fizetni.

Budapest, 1899. november hó 6-án.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

Titkos betegségek

gyógyitására e specialista legjobban ajánlható számos éven át szerzett gazdag kórházi tapasztalatai alapján.

Dr. FABINYI J.

v. kórházi orvos, specialista

gyógyit legrövidebb idő alatt biztos sikerrel férfiaknál és nőknél: hugyesőfolyást, hólyagbajokat, bujakóros sebeket, syphilist, ennek következményeit, makacs bőrbajokat és az önfertőzésből támadt idegbetegségeket.

Meglepő az eredmény férfiui gyengeségnél (impotentia) ugy fiatal, mint öregebb egyéneknél.

Biztos siker folytán a honorárium utólag is fizethető.

Levelekre dijtalanul válasz; kivánatra gyógyszerek.

Lakas: Budapest, Erzsébet-körut 12. sz., (Dohány-utca sarok, I. emelet).

Bejárat a lépcsőnél. Külön várótermek.

Rendelés délelőtt 9—3-ig, este 6—8-ig.

Az Orsz. Központi Községi Nyomda r.-t.

BUDAPEST, VI. ker., Váci-körut 61. sz. a.

(London szálloda mellett.)

mindennemü rajz- és irószerekből, diszmüárukból, a legkülönbözőbb doboz levélpapirokból stb. stb, dusan felszerelt áruraktárt rendezett be, hol is a

detailárusitást megkezdette.

Ugyanott kő- és könyvnyomatu névjegyek, valamint egyéb nagyobb kő- és könyvnyomdai munkák készitése a legjutányosabban elvállaltatik.

A közelgő ujévre való tekintettel mindennemü

naptárak is kaphatók.

Ebben a nagy áruraktárban, mely a maga nemében egyik legérdekesebb látni való a fővárosban, ha valaki legalább egy koronát meghaladó bevásárlást csinál, az 5—10 drb csinos tréfás képes levelező-lapot kap ingyen.

A kiszolgálás pontos és kitünő. Vidéki megrendelések gyorsan és a legpontosabban teljesittetnek.

Titkos betegségek szakorvosa

gyanánt, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást óhajtó szenvedőknek, 20 éves kórházi és magángyakorlati tapasztalatainál fogva legjobban ajánlható

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem. orvostudor

gyógyit férfiaknál és nőknél foglalkozási zavar nélkül mindennemü bármily régi keletü

Nemi betegségeket

ugymint hugycsőfolyást, hólyag és vizelési bajokat, bujakóros sebeket, syphilist, önfertőzésből eredő idegbajokat, a legmakacsabb bőrbetegségeket és szépséghibákat, továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat

meglepő biztos eredménynyel gyorsan a legujabb módon.

Rendelő-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. sz. I. e.

Rendelés: délelőtt 10—1-ig, délután 3—8-ig.

Külön várótermek. Külön be- és kijárat.

Mérsékelt dijazás. Levelekre rögtöni válasz.

20% gázmegtakaritást biztositunk

azoknak, kik gázszabályozónkat és szabályozó csavarunkat alkalmazzák.

Ezen uj találmány előnye, hogy csak annyi gázt vezet az egyes lángokhoz, a mennyit az a legnagyobb fény kifejlesztése mellett fel tud használni. — Az egyenletes nyomás megszünteti a lángok eddigi hirtelen emelkedését, lobogását, zugását, az izzó harisnya elkormosodását és a lámpaüveg eltörését. — A készülék ugy Auer-, mint pillangóégőknél (nyilt lángoknál) alkalmazható. — Minden megrendelés alkalmával

szerződésileg 20% gázmegtakaritást biztositunk.

Készülékünk már 10 lángu légszeszberendezésnél a legrövidebb idő alatt a légszeszmegtakaritásból törlesztődik.

Németországban egy év óta bevált készülékünk ismertető leirását kivánatra portómentesen rendelkezésre bocsátjuk, müködését pedig a központi irodánkban berendezett laboratóriumban minden érdeklődőnek készséggel bemutatjuk.

MÜHLENTHAL és TÁRSA légszeszmegtakaritó készülékek előállitására alakult társaság magyarországi vezérképviselősége:

Somló Jakab, Váci-körut 78. (Légrády-palota.)

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Szerda, 1899. évi december hó 13-án.
Djamileh.
Regényes opera 1 felvonásban. Szövegét irta Galet Lajos, forditotta Ábrányi Emil. Zenéjét szerzette Bizet György.
Személyek:
Djamileh Kaczér Rabszolgakereskedő
Harun török Arányi Rózsa
Splendiano Dalnoki Egy almé Gaszner
Naila, a forrás tündére.
Ballet.
Kezdete 7 órakor.

NEMZETI SZINHÁZ.
Szerda, 1899 évi december hó 13-án.
Ifjusági előadás d. u. 2½ órakor.
Liliomfi.
Eredeti vigjáték 3 felv. Irta Szigligeti Ede.
Este:
A három testőr.
Bohózat 3 felvonásban. Irta Herczeg Ferenc.
Személyek:
Polacsek Vizvári Hortovay Latabár
Róza Paulaynó Kosniczky Zilahi
Liza Csillag Latorka Gabányi
Rátky Náday Bálint Náday B.
Floris báró Dezső Csernay Abonyi
Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.
Kedd, 1899. évi december hó 13-án.
Blaha Luiza asszony mint vendég.
Kurucz furfang.
A népszinházi bizottság által 100 aranynyal jutalmazott népszinmű 3 felv. dalokkal és táncokkal, Rákóczi korából. Irta ifj Bokor J.
Személyek:
Becskyné Kreczányi S. Tétény Szirmai
Ilona Z Bárdi G. Bedő Vidor
Bögözy Németh Bözsi Blaha L.
Tamás Tollagi Katica Gazsi M.
Kezdete 7 órakor.

VIGSZINHÁZ.
Szerda, 1899. évi december hó 13-án.
Viszontlátás.
Az „Arany Kakas" folytatása.
Bohózat 3 felv. Irtak: Blumenthal Oszkár és Kadelburg Gusztáv. Magyarositotta: Fái J. Béla.
Személyek:
Dachselmeyer Szathmáry Julis Haraszthy
Dr. Gyárfás Góth Sugár Fenyvessi
Erzsi Kalmár Bokros Győző
Rózsa Gabi Lánczy Emma Pécsi P.
Rózsa Klára Nikó Tornyai Bárdi
Fürge Antal Hegedüs Horváth Gál
Kezdete 7½ orakor.

MAGYAR SZINHÁZ.
Szerda, 1899. évi december hó 13-án.
Szulamit.
Zsidó daljáték 4 felvonásban. Kövessy Albert átdolgozásából irták: Beöthy László és Makai Emil, zenéjét szerzette: Davidsohn Emánuel.
Személyek:
Monaóh Szilágyi Szulamit Szegheő V.
Áron Sarlai Abigail Ledofsky
Absolon Beöthy Cingitang Rózsahegyi

A legkitünőbb
palacksörök.
Pilseni ősforrás
a pilseni polgári sörfőzde világhirü gyártmánya. A legfinomabb, komló- és szénsavtartalom tekintetében megközelithetlen gyártmány, az étvágyat előmozditja, így gyomorbetegeknek is ajánlható.

Münchener Bürgerbräu
a bajor sörök gyöngye, **malátadus**, az ugyneve zett malátasörök kellemetlen utóize nélkül. Izletes, üditő és gazdag szénsavtartalomban. Kaphatók minden csemege-üzletben és finomabb kávéházakban. Közvetlen megrendelések 10 palacktól kezdve házhoz szállitva.

Mezey és Társa
a pilseni és müncheni polgári sörfőzdék vezérképviselői.
Budapest, IX. Ranolder-u. 4.
Telefon 58—60.

Keresztelési, születési és karácsonyi ajándékok
a m. kir. fémjelző hivatal által próbával ellátott ékszerek, nevezetesen brilliánt fülbevalók a legfinomabb kivitelben, gyönyörü gyürük és brocsok, valamint karkötők a legfinomabb valódi drágakövekkel ellátva, finom és nagyon jó uri és női órák nagyon szép müvü aranyláncokkal, megrendelhető **Schönwald Imre** arany és ezüstáruk gyárában Pécsett. — Rendelkezésre választékküldemények 30000 frtig.

Somossy Mulató
(Nagymező-utca).
Albrecht Ferenc, igazgató.
Ma szenzációs ujdonságok.
Goleman Dompteur; The Marvellous, **Rigoli Trio; Alberti**, tableaux vivants, **Fish and Quigg**, amerikai excentrikusok, **Cavally**, chanteuse excentrique; **Belflore** a nápolyi szépség.
„A vak lövész"
pantomime, előadja:
Kock trio
Molasso Salvaggi párisi táncosok
„Die Circusfee" komikus bohózat.
Pénteken dec. 15-én és szombaton 16-án
Glöckner Pepi k. a.
a bécsi Volkstheater jeles szubrettje
vendégjátéka
Előadásra kerül:
Die Vereinsschwester, Das Versprechen hinter'm Herd
Francia chansonok
és **imitációk** a la Judic és Guilbert
előadja:
Glöckner Pepi k. a.
Rendes helyárak mellett.
Jegyek **előreváltási dij nélkül** válthatók a **nappali pénztárnál** és **Weiss A.** nagy szivartőzsde IV., Károly-körut 26. sz.
A mulató villanyos világitása saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosok által készittettek.

FOLIES CAPRICE
Ma este 9 órakor:
Die beiden Sonntagsjäger
10 órakor:
„Vigyázz! Törékeny!"
11 órakor:
„Mundi Rosenkranz auf der Hochzeitsreise."
Továbbá
Mora Hedvig
kisasszony, a női „baritonista" fellépte.
Erkély incognito páholyok.
Kitünő konyha és italok. — Mérsékelt árak.

Orvosi szaktekintélyek által
szoptató nőknek
aj nya:
DUPLA MALÁTASÖR
„Szent István vesejegyével"
a kőbányai **POLGÁRI** sörfőző r.-t. gyártmánya.
Kapható minden fűszer- és csemege-üzletben.

Képes levelező-lapok.
Magyar müvészek ujabb alkotásai után.
Finom fénynyomat. Hazai készitmény.
Baditz Ottó: Vagyok olyan legény mint te.
Bihari Sándor: Munka után.
Innocent Ferenc: Fátyoltánc.
Karvaly József: Vásárfia.
Konek Ida: Havasi pásztorok.
Margitai Tihamér: Rontó Pál históriája.
Márk Lajos: Ezernyolcszázhuszban.
Márk Lajos: Terefere és Szerelmi dal.
Neogrády Antal: Vesztett boldogság.
Neogrády Antal: Az erdő titka.
Nádler Róbert: Alszik a baba.
Pechán József: Utolsó gyufa.
Senyei Károly: Szökőkut, Kecskepásztor.
Szenes Fülöp: Kása nem étel.
Telcs Ede: Enyelgés.
Tolnay Ákos: Diana és Enyelgés.
Vajda Zsigmond: Kedélyes birák.
Vajda Zsigmond: Kedves iró.
20 darab ára 1 frt bérmentes küldéssel.
Megrendelhető a **Budapesti Napló** kiadóhivatalában VIII. József-körut 18. szám.

Chrysantèheme asszonyság.
Irta:
Pierre Loti.
Francia eredetiből forditotta:
Ifj. LONYAY SÁNDORNÉ.
Ára 1 frt 20 kr.
Megrendelhető **a Budapesti Napló** kiadóhivatalában.

Beniczkyné Hajza Lenke
válogatott regényei
Beniczkyné. Saját kezébe ... —.50
Beniczkyné. Ő az. Regény ... 1.—
Beniczkyné. A hegység tündére ... 1.—
Beniczkyné. Rang és pénz ... 1.—
Beniczkyné. A vér ... —.50
Beniczkyné. Közvélemény ... 1.—
Megrendelhető a **Budapesti Napló**, kiadóhivatalában. **József-körut 18.**

Karácsonyi nagy ezüst-eladás!
Brillánsoknál nincs árfelemelés.
Nagy választék 13 próbás ezüst evőkészletekben, tálcák, tálak, girandolok, gyertyatartók, jardiniérek, cukorszelencék, tea-, kávé- és mokka-készletek, kenyérkosár és gyümölcstartókban a többi fül nem sorolható diszárgyakban, **igen jutányos árban**. Ugyanitten brilliánt és más drágakövek ékszerekben és órákban nagy választék. Vidéki b. megrendelőink lelkiismeretesen szolgáltatnak ki és a meg nem felelő árukat készséggel kivánsa szerint kicseréljük.
Bartos és Társa
Budapest, Kossuth Lajos-utca 21. sz.

Arany- és ezüstáru-gyár
és verde-intézet.
Rubin A. és Fia
BUDAPEST.
Gyár: VIII., Német-utca 9. Telefon 66—60.
Iroda és elárusitás: VIII., Esterházy-utca 20. Telefon 57—92.
Saját készitményü
sima és mintázott evőkészletek, tálcák, kenyérkosarak, gyümölcstartók, girandolok, gyertyatartók, service-ok, toilette-ok, versenydijak, koszoruk, érmek, mindennemü egyházi tárgyak stb mindennemü kivitelben.
Nagybani árak.
Javitások és ujjá-alakitások saját költségen eszközöltetnek.

A Kőbányai Királysörfőző
Góliát Maláta-Kávéja
a legtáplálóbb.
Ugyanazon malátából készül, amelyből a hirneves
Góliát Malátasör,
melyet Dr. Korányi és Dr. Kétly budapesti, és Dr Benedict bécsi egyetemi tanár urak ajánlásai dicsérnek és gyengeségeknél mindenki sikerrel használ.
A Góliát Maláta-Kávé
minden más kávépótléknál jobb, táplálóbb és egészségesebb; megrendelhető:
LANDAUER IGNÁC és FIAI
budapesti nagykereskedő cég vezérképviselőnél.
A Góliát Malátasör
megrendelhető: a Kőbányai Királysörfőző r.-t. gyári irodájában Kőbányán és városi irodájában Budapesten, VII., Kertész-utca 30.

WILCOX & WHITE **A legjobb amerikai harmoniumok**
ugymint nagy választék uj és átjátszott zongorák és pianinókban.
HECKENAST GUSZTÁV
zongora-termében
IV., Gizella-tér 2.
(a Váci-utca sarkán.)
Ehrhar F. Bécs és Schiedmayer fiai Stuttgart egyedüli képviselete.
Egy kölcsönintézet.
Jutányos árak.

A legszebb és legháládatosabb karácsonyi ajándék
egy
zongora, pianino és **harmónium.**
Elegáns uj rövid zongorák **300** frt.
Uj pianinok **270** frt.
Uj harmoniumok **85** frtól feljebb.
Éder Antal Gyula
zongoratermében,
IV., Váci-utca 1. szám, sarokház.
Alapitva 1870. Alapitva 1870.
Megrendeléseket gyorsan kérném megtenni, hogy a szállitás idejekorán megtörténhetik.

VASBUTOROK | DIVATÁRUK | ÜVEGÁRUK | GYERMEK-RUHÁK | FA-BUTOROK | KALAPOK | UTAZÓ-CIKKEK | CIPŐK | EZÜST-ÉKSZEREK

SZÖNYEGEK | OPTIKUS-CIKKEK

PORCELLÁN-ÁRUK | FÜGGŐ-LÁMPÁK

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

BUDAPEST, VII. KEREPESI UT 38.

A NAGY KARÁCSONYI VÁSÁRT

JÁTÉKÁRUK. **MEGNYITOTTA** JÁTÉKÁRUK.

KÉPES NAGY ÁRJEGYZÉK a közkedvelt egy és két koronás áruosztályáról és az összes árucikkeiről ingyen és bermentve.

FEGYVEREK | JÁTÉK-ÁRUK | INGA-ÓRÁK | DI-ZMÜ-ÁRUK | ZSEB-ÓRÁK | CHINA-EZÜST | ESERNYŐK | SZÖVETEK | KOSÁR-ÁRUK

9506/eln. sz. **Földmivelésügyi magyar királyi miniszter.**

Versenytárgyalási hirdetmény.

A m. kir. földmivelésügyi minisztérium 1900., 1901. és 1902. évi papir-, valamint irószer- szükségletének biztositása végett ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Felhivom ennélfogva a vállalkozni óhajtókat, hogy zárt, illetve kellően lepecsételt ajánlataikat, a papir- és irószer mintákat külön rendezve és csomagolva, akár külön a papir és külön az irószer szükségletre, akár pedig együttesen mindkettőre f. évi december hó 20-án délelőtt fél 12 óráig **Oberolli Károly királyi tanácsos, segédhivatali főigazgatóhoz (földmivelésügyi minisztérium félemelet 19. ajtó sz.) nyujtsák be.**

A beérkező ajánlatok ugyanazon napon déli 1 órakor fognak a minisztérium elnöki osztályában bizottságilag felbontatni, mely alkalommal ajánlattevők jelen lehetnek.

A szükséglendő papirnemüek, valamint az irószerek kimutatása, továbbá a kötendő szerződés és a benyujtandó ajánlat tervezete a minisztérium segédhivatali főigazgatójánál hétköznapokon a rendes hivatalos órák alatt megtekinthető.

A szabályszerüen **lepecsételt ajánlat 50 kros bélyegjegygyel látandó el, s az ajánlathoz 500 frt készpénz vagy értékpapir letétéről szóló állampénztári nyugta csatolandó.**

Fenntartom magamnak a jogot, hogy a szállitást azon vállalkozónak itélhessem oda, a kiben a szállitás biztositására a legtöbb biztositékot vélek találhatni, nemkülönben, hogy esetleg a pályázattól teljesen eltekintve is intézkedhessem.

Kelt Budapesten 1899. évi december hó 10-én.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

10,000 frt tisztanyereséget

a legkisebb rizikóval

érhet el évente mindenki, a ki egy egyesületbe

az egész osztrák-magyar monarchiában megengedett, biztos értékpapirosok kihasználására

mint tag belép.

Havilleték 6 frt, fél illeték 3 frt.

Tagsági föltételeket ezen **kiválóan szolid** intézményről ingyen és bérmentve küld

(Levelek 10 kr., levelezőlapok 5 kr. postadij.)

AMSTERDAM Nicolaas Witsenkade 13.

A Commerce- & Credietbank igazgatósága.

Ügyes képviselők kerestetnek.

Az első magyar

züstárugyár

saját ezüstbányával rendelkezik, ennélfogva a szakmában legversenyképesebb.

redeti gyári árakon

züst evőkészletek,

zűst tárgyak minden fajban,

csakis

xact és szolid kidolgozásban

kaphatók

SZANDRIK közp. raktárában,

Budapest, VI., Andrássy-ut 29., I. em. a magy. kir. operával szemben.

Sneidig egyenruhákat

készit

BLUM SÁNDOR

Budapest,

Váci-utca 12. szám.

Telefon. ALAPITVA 1846. Telefon.

Valódi Porosz Salon-Kőszén

50 kgr.	ólmozott zsákokban	88	kr.
50 „	nyitott fuvarban	81	„
50 „	Coaks zsákokban	93	„
50 „	nyitott fuvarban	91	„
50 „	apritott keményfa 2 zsák	70	„
1 fuvar (4 méter) apritott keményfa		20 frt	40 „
50 kiló apritott puhafa 2 zsák		1 „	— „
1 fuvar (4 méter) puhafa		16 „	40 „
100 darab Vulkán-alágyujtó			50 „

hákhoz szállitással és berakással együtt Budára szállitva 40 kr.

ÉDER ANTAL GYULA

köszén és fütőszerek nagybani üzlete

VI. ker., Zsibárus-utca 2. szám.

Legegyszerübb megrendelés levelező-lapok vagy telefon által.

Éppen most jelent meg

A magyar szinmüvészet

Szerkesztette

B. Virágh Géza.

Előszóval ellátta:

Rákosi Jenő.

Gyönyörü diszmü 250 képpel.

A legjelesebb irók cikkeivel és az összes szinészek és szinésznők önéletrajzával.

A karácsonyi könyvpiac legremekebb és legérdekesebb ujdonsága.

Ára diszes vászonkötésben 5 frt.

Megrendelhető: a szerkesztőnél, az „Ország-Világ" szerkesztőségében, Budapest, V., Hold-u. 7., továbbá a Budapesti Napló kiadóhivatalában, és valamennyi budapesti könyvkereskedésben.

KARÁCSONYI KIÁLLITÁS!

LEVÉLPAPIRKÜLÖNLEGESSÉGEK
KARÁCSONYFADISZEK
DISZ- ÉS LEVELEZŐLAP-
ALBUMOK
STB. STB.

UDVARI SZÁLLITÓ

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIRNEMŰGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

GYÁR: BUDAPEST, VI., RÓZSA-UTCA 55.

KARÁCSONYI ÉS
UJÉVI AJÁNDÉKOKRA
ALKALMAS IRÓ- ÉS RAJZ-
ESZKÖZÖK LEGNAGYOBB
VÁLASZTÉKA

Városi raktárak: V., Erzsébet-tér 19. IV., Egyetem-tér 5—6.

Fontos minden háztartás részére.

Tojás briquettes

(sajtolt szén)

a magyar szén- és briquette-ipar részv.-t. kelenföldi gyárából.

Legolcsóbb és legjobb tüzelőanyag

ólmozott zsákokban á 50 kgr. **75** krajcárjával, nyilt fuvarokban (legalább 25 mtm.) **73** krajcárjával **házhoz szállitva** és **lerakva.** | 50 kilgrammonkint.

Megrendelhető:

Strelisky D. és Társánál

a magy. által. hitelbank szén s coaks helyi elárusitási föügynöksége.

ugyanott **1-ső rendü porosz szalon szén** darab-, kocka- vagy diónagyságban **COAKS.** | 50 kgrmmos ólmozott zsákokban, vagy nyilt fuvarokban házhoz szállitva és lerakva.

Iroda: V. ker., ZRINYI-utca 10. Telefon sz —38—39—

A magy. ált. hitelbank raktárai:

Magy. kir. államvasut (Nyugati pályaudvar) Podmaniczky-utca.

BUTOR részletfizetésre!

Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyházférfiak, valamint más hitelképes egyének **kedvező fizetési feltételek** mellett kapnak **szilárd gyártmányu asztalos- és kárpitozott butorokat.**

Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sarok, I. em.

Árjegyzéket 25 kr. levéljegy beküldése ellen bérmentve küld fentiek cég B. osztálya. 5167

HEIM-féle **Meidinger-kályhák.**

A feltaláló dr. Meidinger tanár által kizárólag jogosított

HEIMH., BUDAPEST ÉS BECS,

cs. és kir. udv. szállitó.

Kitünő hirnevü cs. és kir. kiz. szabad. kályháink

MEIDINGER-OFEN H. HEIM

eredetiben csakis üzletünkben Budapesten, Thonet-udvarban kaphatók.

LINOLEUM *egész helyiségek padlózására, Linoleum-szőnyeg, Linoleum-futó*

Szőnyeg-raktár: MILDNER H. Budapest, IV., Váci-utca 3.

LINOLEUM

LINOLEUM az egészségügyileg legjobbnak elismert, legolcsóbb és legtartósabb padlófedés, pormentes, neszfogó, ruganyos, hasadékmentes és tartósabb, mint bármely más padlózat.

Karácsonyi ajándékok bevásárlására

ajánljuk alább felsorolt cikkeinket, melyek ez alkalomra

legcélszerübbek:

Jaquard szőnyeg 3 mtr. hosszu ... **1.50**
Patent Smyrna 2½ mtr. nagy **5.75** kr. **3** mtr. nagy **7.65**
3½ mtr. nagy **12.—**, **4** mtr. nagy ... **16.50**
Csomózott Smyrna szőnyeg **3** mtr. nagy ... **39.—**
3½ mtr. nagy ... **56.90**
Szövet és csipkefüggönyök nagy választék- **1.50** krtól feljebb
Letüzött vattás paplan ... **1.75**
Cachmir paplan fehér vattával ... **3.25**
Selyem atlaszpaplan csak ... **7.—**
Az összes paplanok bármelyikéhez a **lepedő** csak ... **1.65**
Fekete mintázott selymek mtre **78** kr. és felj.
Szines selymek nagy választék, minden árban.
Ruha kelmék dupla széles, jó minőségü ... **—.19**
Divatkelmék dupla széles ... **25** és **—.30**
Divatkelmék 120 ctmr. széles **42** kr. és feljebb
Angol flanell ... **15** és **19** kr.
Szines Velezek ... **16** és **24** kr.
Vásznak 23 mtr. (30 rőfös) ... **3.90**, **4.50**, **5.50**
Valódi rumburgi vásznak 41½ mtr. (54 rőfös) **19.—**, **21.—**, **23.—**
Szepességi lepedővászon 150 cmtr. széles, egy vég ... **6.50**
Kész lepedők szepességi vászonból, drbja ... **95** kr.
Chiffonok gyári áron **4.50**, **5.—**, **5.50** és feljebb.

Asztali készletek: 1 abrosz és 6 asztalkendő **1.75**, **2.50** kr.
Kávés készletek minden szinben, 1 abrosz, 6 asztalkendő **1.25**, **1.80** kr.
„ „ dobozban, szegélylyel **2.20**, **2.75** kr.
Törülközők 12 darab ... **1.75**, **2.25**, **3.—**
Bolyhos törülköző, vastag ... **60** kr.
Női ingek, Corsetták és **nadrágok** darabonként ... **75** kr. **90** kr. **1.20**
Flanell alsószoknya bordürrel, szintartó ... **85** kr.
Cloth alsószoknya szines, széles, himzett Volánttal **1.50** és feljebb
„ „ flanellel **bélelve 2.50** és feljebb
Kötények óriási választékban ... **20** kr., **25** kr., **30** kr., **35** kr., **40** kr. és feljebb.
Vállas kötény ... **50** kr. és feljebb
Diszkötény ... **25** krtól feljebb
Női harisnyák nagy választékban ... **24** krtól feljebb
Női Glacé keztyük puha jó minőség (próbálható) **80** kr.
Férfi ingek ... **1.20** és felj.
Férfi alsónadrágok ... **—.75** és felj.
Legujabb nyakkendők óriási választékban drbja ... **1 korona.**
Férfi harisnya fegyház kötés, párja ... **22** kr. és feljebb
Francia battiszt zsebkendők szines széllel, gyönyörü virágos mintázatokkal, egész finom minőség, darabja ... **1.65**

Honi ipar, keztyü az állami keztyütelepről, legszebb kivitel, párja **1.35.**

Fischer D. és Társai

Budapest, Váci-utca 3. (a volt Hirsch-féle helyiség.) földszint és I. emelet.

Minden szó egyszeri beiktatása petit betükből 2 kr. Cimmel ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdij jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

APRÓ HIRDETÉSEK és **ELŐFIZETÉSEK** felvétetnek a **BUDAPESTI NAPLÓ** részére **a kiadóhivatalban József-körut 18.,** *valamint a következő dohánytőzsdékben:*

Breuer nővérek, Teréz-körut és Podmaniczky-utca sarok.

Nemecsek-féle tőzsde Petőfi-tér.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Benda Józsefné, Andrássy-ut 50.

Schwartz hirdetési iroda Marokkói-utca 2.

Soprónyi V., dohány-nagytőzsde, Kerepesi-ut 1.

Deutsch Miksáné, Andrássy-ut 35.

Szántó Mór tőzsdéjében, Kecskeméti-utca 14.

R. G.

Két napja hiába lesem; hogy mi az nékem: csak én tudom. Ma délben biztosan amott lesz, ugy-e? Netaláni ellenesetben szólitson kérem, de idejekorán. 5391

Uj élet.

Nem akarván a jó benyomást elrontani, inkább nem irok a találkozásig. Csütörtökön délután küldöm a dolgot s addig is minden jókat kiván C.

Reménytelen.

Jól esett a megemlékezés! Elhiheti, hogy nagyon jól esnék a találkozás is — de minek? Előbb-utóbb nem bánnánk-e meg mindketten? Ha kibirta Őt törülni érző s jó szivéből, akkor gyerekjáték lesz velem nem gondolni, nagyon rövid idő alatt, csak akarni kell. Ha válaszol, válaszolok. Bp.

Most is

a hatás alatt állok és ez ád erőt ujabb kitartásra. Nagybácsim jóval biztatott ugyan, de megint halasztást kiván, pedig mennyire szeretnék már karjaidban lenni. Csak légy óvatos és szeresd tovább is a te kis mindenedet. 5390

Közép szép

és vagyontalan 20—40 év közötti leány vagy asszony ismeretségét keresem. Leveleket pontos cimmel „száz“ jeligével a kiadóba kérek. 5387

Menyasszonyok! Vőlegények!

A házasságkötéshez szükséges okiratok beszerzése, a netáni akadályok alól való felmentések kieszközlése s a kihirdetések körüli eljárások sok vesződséggel, pénz- és időpazarlással járnak. Legcélszerübb tehát ugy a fővárosi, mint vidéki házasulandóknak az **„Országos Esketési Ügyvivőség“-hez** VII., Kerepesi-ut 14. fordulni, hol csekély dijért néhány nap alatt minden elvégeztetik.

Házvezetőnő,

a ki egyszersmind komorna, kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 2692

Óvadékképes

27 éves fiatal ember 200—300 forint óvadékkal alkalmazást keres mint nappali pénztáros vagy pénzbeszedő. Cim a kiadóban. 5388

Szén-üzlet

fa- és cementtel egybekötve majdnem a legjobb kisáruda Budapesten, 15 év óta fennálló visszavonulás miatt eladó. Cim a kiadóhivatalban. 5384

Megvételre

keresek körülbelül 100 holdas birtokot Erdélyben, ajánlatok e lap kiadóhivatalához „Birtok“ cimen küldendők. 5382

Mészárszék

kitünő forgalommal a főváros legélénkebb helyén más vállalat miatt eladó. Cim a kiadóban. 5344

Felolvasónőnek

kerestetik müvelt fiatal kiváló szép hölgy. Levélbeli ajánlatok kizárva. Cim a kiadóban. 5363

Masseur

és tyukszemvágó, ki a Császárfürdőben sokáig volt alkalmazva, ajánlja magát a n. é. közönségnek. Cim a kiadóhivatalban. 2648

Ügyvédjelöltet

keresek, lehet kezdő, de megbizható, ügyes, szerény igényü. Leveleket „Vidéki város“ cimen továbbit a kiadóhivatal. 1034

Wein Károly és Társai.
Szepességi vászongyárosok. Főraktára: Budapest, Koronaherceg-utca 8. szám.

Egy jó forgalmu dohánytőzsde kerestetik megvételre. Átirás a vevő dolga. Közvetitők kizárva. Ajánlatok „W J.“ jeligével a kiadóhivatalba kéretnek. 2687

Tőzsdének

alkalmas helyiséget keresek kibérlés céljából. Ajánlatot kérek „Tőzsde“ jelige alatt e laphoz.

Kossuth Lajos

életnagyságu kitünő mellképe (kézfestés) diszes aranyozott keretben 60 frtért eladó. Megtekinthető e lap kiadóhivatalában. 2685.

Kereskedelmi

iskolát végzett (valamint a „Yost“-féle gépirást.) fiatal leány állást keres, a legszerényebb feltételek mellett. Cime a kiadóhivatalban. 2666.

Szőrmesapkák,

barettek, muffok elkészitését és béllelését mérsékelt árban elvállalom. Leveleket „G. S.“ jeligével a kiadóhivatal továbbit (ugyanott a cim is megtudható). 2671.

Butorozott szoba

a Dohány-utcában, a Kerepesi-ut és Népszinházhoz közel, elegánsan butorozva, intelligens családnál 1 esetleg 2 ur számára kiadó. 2649

Jelesen érettségizett

technikus házitanitói állást, másolást vagy más egyéb teendő ellátását szerény feltételek mellett elvállalná. Gyorsirásban jártas. Ajánlatot „Technikus“ cimen kér a kiadóhivatalba. 2659.

Ebédkosztot,

esetleg teljes ellátást kaphat 4—5 intelligens ur a Kerepesi-uton distingvált családnál. Cim a kiadóhivatalban. 2643

Fa-szén

Tiszta égerfából készült fa-szenet, puskapor gyártásra, teljesen pormentes, rostált, kiváló minőségben, valamint bükkfa-szenet vaggon-számra ajánl Fischer M. Adolf, Buttyin, Aradmegye. 5379

Antik

porcelánt, butorokat, képeket, fegyvereket, érmeket, ékszereket, egyáltalán minden fajtáju régi tárgyakat a külföld számára a legmagasabb áron vásárol Réthi Zsigmond Budapest, IV., Granátos-utca 8. 5352

Zongora Bösendorfer-féle átjátszott, fekete; Heitzmann-féle zongora használt; piano majdnem uj kitünő gyártmány; amerikai-harmonium, 13 regiszterrel kevéssé használt; Uj zongorák és pianinok csakis kitünő gyártmányokban, olcsón Kohn Albertnál Kigyó-utca 6.

Wein Károly és Társai.
Szepességi vászongyárosok. Főraktára: Budapest, Koronaherceg-utca 8. szám.

Birtok.

Jó fekete földekkel Pestmegyében 90, 400, 500 holdas egy tagban és Mosonmegyébe 254 hold, mind épülettel ellátva, Budapesten szép bérház eladó. Cim a kiadóban. 5367

Wein Károly és Társai.
Szepességi vászongyárosok. Főraktára: Budapest, Koronaherceg-utca 8. szám.

ERÉNYI-féle

javitott fiakkerpor remek nagy dobozokban 50 kr.-ért kapható köhögés, nehéz légzés, hurutos bántalmak ellen. 8929

Szoba

butorozva, különbejárattal a nyugoti pályaudvar közelében intell. magános özvegynél azonnal kiadó. V., Külső váci-ut 58. I. em. 14. ajtó. 5389

Sütőde

Szeged legélénkebb helyén, betegség miatt bármely feltétellel azonnal átvehető. Cim a kiadóban. 5353

Singer egész uj varrógép betegség miatt azonnal eladó. Bővebbet e lap kiadóhivatala. 2691

Csakis

a Megay Róbert „Bohéme“ tortája valódi Miskolcról, ára bérmentve bárhová 1 frt 25 kr. minden előkelő csemege-üzletben kapható.

Francia tanitónő

kerestetik. Ajánlatok kéretnek „Trianon“ jeligével e laphoz. 1036

Zongora-mester

azonnal állandó alkalmazást nyer egy jobb vendéglőben. Cim a kiadóhivatalban. 1039

Köhögésnél,

rekedtségnél vegyen 30 krért Réthy-féle pemetefücukorkát.

Dohánytőzsde

legforgalmasabb főuton igen jó jövedelmező az átiratását biztositva átadandó. Cim a kiadóhivatalban. 5385

VALÓ-

di francia különlegességek (gummi és halhólyag, ugyszintén összes női óvszerek) F. Bergnerand fils leghirnevesebb párisi gyárostóllegelőnyösebben beszerezhetők:

POLGÁR SÁNDOR-nál
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körut 50

Részletes képes árjegyzék ingyen, zárt boritékban. Ezen hirdetés beküldése esetén 15% engedmény. Kivágatott: a „Budapesti Napló“-ból.

Ritka alkalom

(mig a készlet tart:)

Athenaeum Lexikon

4 rész, 2 kötetben. 16 frt helyett 6frt.

Kapható a „BUDAPESTI NAPLÓ“ kiadóhivatalában, József-körut 18. sz.

Wein Károly és Társai.
Szepességi vászongyárosok. Főraktára: Budapest, Koronaherceg-utca 8. szám.

Első budapesti
Kávémagazin
szétküldési osztálya

kávé

olvámolva és bérmentve. Postán utánvéttel, vagy a pénz előleges beküldésével

4½ kg. Kuba	6.50
4½ kg. Mocca	6.50
4½ kg. Jáva	6.50
4½ kg. Gyöngy	6.50
¼ kg. Császár. kev. tea	1.50
¼ kg. Karaván tea	1.40
¼ kg. Törmelék tea	—.90

Belák István
BUDAPEST,
II., Rottenbiller-u 4.

Éppen most jelent meg!
Kabos Ede uj regénye,

A verebek.

A karácsonyi könyvpiac egyik legérdekesebb ujdonsága. A regény közel 300 oldalon, gyönyörü kiállitásban jelenik meg s az erős kötet ára 3 korona. Megrendelhető a **„Budapesti Napló“** kiadóhivatalában József-körut 18. szám.

Nevelőnőket

észak- és dél némethoniakat zene és nyelvismerettel, vagy a nélkül, angol és francia nőket, bonneokat, óvónőket, idegen nyelvmesternőket lelkiismeretesen ajánlok, magyar okleveles tanitónőket zene és nyelvismerettel, vagy a nélkül sürgősen keresek Szeghcőné S. Lujza Budapest, VI. ker., Dessewffy-utca 22. sz. I. em

Fiu öltönyök.

Iskola-öltönyök 6 frt. Matróz-öltönyök 6 frt. Havelok 5 frt. Korcsolyázókabát 8 frt.

Rothberger Jakab
cs. és kir. udvari szállitónál Budapesten, IV., Váci-utca 23,

Használt ruhák ujakra kicseréltetnek és a legmagasabb árban beszámittatnak. 8456

Veszünk bármely zálogház által kiállitott

zálogcédulát

legmagasabb árban, megvelszünk törött, vagy régi arany, ezüst és egyéb ékszerárukat, esetleg csekély munkadij áfizetéssel ujra is becserélünk

részletre

is igen jutányosan elád

Fuchs és Társa
1873. óta létező ékszerész
BUDAPEST,
Erzsébet-körut 17. szám.
I. emelet.

Dus választék mindennemü arany, ezüst és drága-kövekből

Grötzner-féle Tarolin capsulák.

Specificum:

hólyagbántalmaknál, hugyesőfolyásnál.

Könnyü kényelmes, biztos gyógymód, minden fecskendezés nélkül. 1 doboz ára 2 korona.

Kapható minden gyógyszertárakban
Főraktár Budapesten: Városi gyógyszertár, Városháztér

Fő-urak

és birtokosoknak az egész országban ajánljuk az őszi és téli idény beáltával **szolga** személyzetüknek **divatosan** és **jó** mégis **olcsón** való kiruházását.

SCHWARZ M. L.
Budapest, V., Váci-körut 4. sz. kizárólagos **libériakereskedésére**, hol a legnagyobb választékban, minden nagyságban ugy magyar, mint német **bundák** valamint német és francia **libériák** raktáron tartanak. **Különlegesség:** himzett kocsisszür gazdag himzéssel minden szinben és nagyságban a legnagyobb választékban.

Zálogházi

cédulákat veszek a legmagasabb árakon, **eladok 13 latos ezüst-evőeszközöket** 5½ krért, gyertyatartókat, girandólokat haltálakat, tálcákat, 6 kr., barokk és figurális stylben 8 krért grammonkét 6 pár 13 latos ezüst evőeszköz 6¾ frt, teljes étkezőservice 12 személyre 142 frt. Nagy választék brilliántokban 14 karátos férfi aranyláncok, kölöggóval, 85 krért grammonkint.

Alkalmas karácsonyi és ujévi ajándékok.

FUCHS DÁVID
Váci-utca 10, I. em. 5.

Szepességi kárpáti fenyőborovicska,

valódi, legfinomabb minőségü, kis üstben égetett, állott régi, egyike a legegészségesebb italoknak, kitünő szer gyomorbaj ellen, hatásos étvágygerjesztő, a vesék müködésére szerfelett kedvező hatásu. 5 kg. palackban bérmentve, utánvétel mellett 3 frt 75 kr. Ganovszky Gusztáv fenyőborovicska-termelő, Szepes-Szombat (Szepesmegye.)

Mandarin narancsok.

Tiz forintot meghaladó rendelményeket bérmentve és teljesen ingyen csomagolással szállitok.

Mandarin, válogat. 100 db	4.—
Mess. narancs, nagy, 100 db	2.50
„ „ igen nagy 100	3.—
Jaffa-narancs, magnél. 100	6.—
Tunisi datolya ar. s. 1 kg.	—.80
Feh. francia datolya, 1 kg	1.30
Legf. malaga-szőlő 1 kgr.	1.30
Válogatott füge 1 füzér	—.20
Válog. szultánfüge 1 kgr.	—.40
Görzi óriási maroni 5 kgr.	1.30
Fin vaniliás csokoládé 1 kg.	1.30
Szaloncukor legf. kev. 1 kg.	1.50
Karácsonyi cukorkák, diszesen kiállitva 1 dbz 150 drb	1.50
Legfinomabb giardinetto	1.40
Francia cukrozott gyümölcs	1.80
Szardinia 1 kis doboz 12 kr. 1 nagy doboz	—.28
Bécsi tormás virstli 1 n. pár	—.11
Strachinó-sajt 1 kgr.	1.50
Svájci imperiál 6 drb	—.90
Emmenthali sajt, val. 1 kg.	1.40
Karánsebesi csiga 100 db.	—.80
Svájci selyemcukor 1 kgr.	1.60
Carfiol, öt nagy rózsa	1.10
Legf. tessütemény 1 kgr.	1.60
középfin. sütemény 1 kg.	1.20
Fejedelmi rum legf. 2.40, Jamaika rum legf. 1.50, Háztartási rum, legf. 1.20, Brazilisi rum, legfin. literenként	—.87
Császárkev.-tea lgf. 10 dkg.	—.80
Csok.-créme-bonbons 1 kg.	1.89

Frommer Elemér
ezredéves kiállitáson kitüntetett csemege-üzlete,
Budapest, Váci-körut 30.

CSAK

ez a legjobb a gyomornak

Egészségesek és gyomorbetegek, fölnőttek meg gyermekek csak ezt a készitményt használják jó gyomruk rendben tartására, rossz emésztésük javitására.

1 eredeti doboz zsebdobozzal és kanállal . . . . 1 frt — kr.
1 egyszerü tartalékdoboz . — frt 85 kr.

Főraktár:
LUX MIHÁLY
drogua, vegyi- és illatszerüzletében
Budapest, Muzeum-körut 7. szám.

Kapható még: Bayer Antal gyógyszerésznél, Kerpel Vilmos Lipótköruti gyógytárában, Neruda Nándor, Molnár és Moser, Petrovits Miklós droguistáknál.

PÉNZT

SORSJEGYEKRE és ÉRTÉKPAPIROKRA (visszafizethető tetszés szerinti kisebb részletekben is) bármily összeget igen olcsón ad

KŐVÁRY ÁRMIN
bank- és váltóüzlete osztálysorsjáték-főelárusitó.
IV. ker. Ferenciek-tere, Gróf Cziráky-palota.

Én Csillag Anna

180 centiméter hosszu óriási Loreley-hajammal, a magam találmányu pomádém 14 havi használata következtében nőtt olyan nagyra. Ezt a pomádét a leghiresebb tekintélyek egyetlen szernek ismerték el a haj kihullása ellen, a hajnövesztés elősegitésére, uraknál gyarapitja a teljes erős szakáll növését és már rövid használat után a hajnak és a szakállnak természetes fényt és tömöttséget ad és megóvja a korai megőszüléstől a legkésőbb vénkorig.

1 tégely ára: 1 frt, 2 frt, 3 frt. 5 frt.

Postai szétküldés naponta az összeg előzetes beküldése vagy postai utánvét mellett az egész világba a gyárból, a hova az összes megrendelések küldendők.

Csillag Anna,
BÉCS, Seilergasse 14. sz.

Zálogházi

cédulákat veszek.

Eladok

13 latos ezüst evőkészleteket, grammja 5 kr., girandolokat, gyertyatartókat, haltálakat, tálcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst evőeszköz 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes evőkészleteket 138 frttól kezdve, dus választék mindennemü ezüst müötvös tárgyakban, arany férfiláncok kölöggóval, grammja 85 kr., masszív arany gyürük 2 frt 40 krtól, tula remontoir órák 6 frt.

Grünberger Ármin Béla
örökösei Budapesten,
IV., Városház-tér 9., I. em. 23
Harisbazár.

Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.

Célszerü ajándék

szobadiszek a legszebb kivitelben, minden tárgyon fel van tüntetve a legolcsóbb ár, a raktár a nem vásárló közönség által is megtekinthető. Olajfestmények, aquarellek, acélmetszetek, vörös és zöld szalontárgyak, oszlopok, székek, képállványok, paravánok, álló- és fali étagerek, iró-, dolgozó-, dohányzó-, kártya, jour és szalonasztalok, florentini és velencei tükrök, álló lámpák selyemernyővel, fali tányérok, consolok, iró- és szivar-készletek, pálma-edények, szobrok, órák, bronz-, és porcellán diszek stb. **Hegedüs Zsigmondnál, Andrássy-ut 56.**

Gazdasszonynak

ajánlkozik egy vidéki intelligens fiatal urinő, ki a háztartás minden ágában jártas és kitünően zongorázik. Cim a kiadóhivatalban. 1012.

Nyomatott a „Pátria“ irodalmi és nyomdai vállalat részvénytársaság körforgó-gépen, Budapest, IX., Üllői-ut 25.